

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Sefer 'En Ya'aqov

agadot Bavli vi-Yerushalmi 'im perushe ve-ha-ḥidushim she-ba'u bo
ke-khol asher nidpesu kamah pa'amim : u-ve-tosefet ma'alot rabim

Ibn-Ḥaviv, Ya'aqov Ben-Shelomoh

המלש ןב בקעי, ביבח-ןבא

[Kaliningrad?], [1860?]

המוי

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9313

שבעת

ימים קודם יום הכפורים מפרישין כ"ג מביתו ללשכת א
פרהדרין ומתקינין לו כהן אחר תחתיו שמא יארע
בו פסול. רבי יהודה אומר אף אשה אחרת מתקינין
לו שמא תמות אשתו. שנאמ' * וכפר בעדו ובעד ויקרא יו
ביתו ביתו זו אשתו. א"ל א"כ אין לדבר סוף:

מאי בירה אמר רבה בר בר חנה אר"י מקום היה ^ס
בהר הבית ובירה שמו. ור"ל אמר כל המקדש

כולו קרוי בירה שנא' * הבירה אשר הכינותי: ^{ד"ה ס"א כ"ט}
תניא קח לך משלך עשה לך משלך * ויקחו אליך א
שמן זית וך משל צבור. דברי רבי יאשיהו. ^ג

רבי יונתן אומר בין קח לך בין ויקחו אליך משל ^{ע"ג}

שבעת ימים קודם יום הכפורים מפרישין כ"ג שכל עבודת ^{שמות כו}
יום הכפורים אינה כשנה אלא זו כדיליף נהוריות

פ' בתרא דכתיב גבי יום הכפורים וכפר הכהן אשר ימשק
אותו ובגמ' מפרש למה נקראת כן: ומתקינין לו ומזמנין
לו: כהן אחר להיות כ"ג תקתיו אס יארע בו פסול קרי או
שאר טומאה המעכבין מלכא למקדש: ובעד ביתו גבי יום
הכפורים כתיב באקרי מות: אם כן דמישת למיתה: אין
לדבר סוף שאל גם זו תמות:

הבירה אשר הכינותי אשר הזמנתי לה מקום גורן ארוכה
לצנותה ודוד קאמר ליה להאי קרא בדברי הימים:

עשה לך כגון שתי קולרות כסף:

צבור . אם כן מה ח"ל קח לך . כביכול משלך אני
 רוצה (ואיני רוצה) [יותר] משלהם . אבא חנן אומר
 דברים י משום רבי אלעזר כתוב אחד אומר *ועשית לך
 שזות כה ארון עץ וכתוב אחד אומר *ועשו ארון עצי שטים
 הא כיצד כאן בזמן שישראל עושין רצונו של מקום
 כאן בזמן שאין ישראל עושין רצונו של מקום . ויכסהו
 הענן ששת ימים וגו' וכו' מאי ששת ימים זה בנה אב
 שכל הנכנס במחנה שכינה טעון פרישה ששה :
 ב הניא משה עלה בענן ונתכסה ונתקדש בענן לקבל
 ד תורה לישראל בקדושה שנא' *וישכון כבוד
 שזות כה על הר סיני זה היה מעשה אחר עשרת הדברו'

כביכול אני שמעתי שאם היה צבור יכול להתכפר בשל יקיד
 בשלך הייתי הולך ואני אומר לפי שדבר קשה הוא לומר שהקב"ה
 קץ בישראל אמר בלשון כביכול כלומר על כרחו כאמר כך
 באלו אפשר לומר כן וכן כל כביכול שנגמרא: בזמן שהם
 עושין רצונו של מקום נקראת העבודה על שם :
 זה היה מעשה וכו' כלו' אי אתה יכול לומר ויכסהו להר
 ולא למשה ואלו ששת ימים הן שהיו מראש קדש שצאו
 לסיני עד יום מתן תורה ואין כאן פרישה למשה שהרי כל
 אותן ששת ימים עלה וירד בהשכמה להזהירם על פרישה
 מן האשה מלות הגבלה זאת לא תאמר לפי שזה היה מעשה
 אחר עשרת הדברות בתקלת מ' יום שנכנס למחנה שכינה
 להיות שם עם ה' לקבל הלוחות . ולקמן מפרש מהיכא פשיטא
 ליה דאמר מתן עשרת הדברות היו ששת ימים הללו :

שבעת ימים פרק ראשון יומא ג

שהוא תחלה למ' יום דברי ר' יוסי הגלילי ר'
 עקיבא אומר וישכון כבוד ה' על הר סיני מר"ח
 *ויכסו הענן להר ויקרא אל משה (ביום הו') ומשה שס
 וכל ישראל עומדים ולא בא הכתוב אלא לחלוק ע"כ
 כבוד למשה רבי נתן אומר לא בא הכתוב אלא
 למרק אכילה ושתייה שבמעיו כדי לשומו כמלאכי
 השרת ר' מתיא בן הרש אומר לא בא הכתוב
 אלא לאיים עליו כדי שתהא תורה נתונה באימה
 ביראה ברעד ברתת ובזיע שני *עבדו את ה' ביראה נ
 וגילו ברעדה מאי וגילו ברעדה אמר רב אדא בר
 עומדין

מליס נ
 פ' אין
 עומדין

רע"ק אומ' קודם י' דברות היו וששת ימים הללו הם ששת
 ימים שמר"ק עד יום מתן תורה וכו' קבלוה ומשה וכל ישראל
 עומדים לקבל י' הדברות כדאמרינן אככי ולא יהיה לך מפי
 הגבורה שמענוס. ואמ"כ עלה כדי לקבל הלוקות ולא היה
 שם פרישה כלל: ויכסו הענן להר ולא למשה שהרי כל
 אותן ששת ימים עלה וירד בהשכמה לומר להם אתם ראיתם
 אשר עשיתי וגו' ולמקר כאמר לו לך אל העם וקדשתם העם
 ומקר ולמקר רד העד צעם: ולא בא הכתוב לומר ויקרא אל
 משה לצדו אלא לחלוק לו כבוד: למרק אכילה ושתייה ר' נתן
 סבר לה כר' יוסי הגלילי דפרישה למשה הואי אך לא ללמוד
 מכאן לשאר הככנסים למקנה שכינה פרישה שלא היתה פרישה
 זו אלא שבשה ימים הללו כתמרקה אכילה שבמעיו להיות
 כמלאכי השרת אבל בעלמא לא בעינא מירוק: לאיים עליו
 הוא כמי סבר לה כר' יוסי הגלילי דפרישה למשה הואי ולהבדילו

מתנה אמר רב במקום גילה שם תהא רעדה במאי
 קא מפלגי ר' יוסי הגלילי ור"ע בפלוגתא דהני
 תנאי ק"ת מפלגי דתניא ב' לחדש נתנה תורה
 לישראל ר' יוסי אומ' ב' ב' מ"ד בששי. בששי נתנה
 בשביעי עלה. דכתיב *ויקרא אל משה ביום השביעי
 ומ"ד בשבעה. ב' נתנה וב' עלה. ר' יוסי הגלילי
 סבר לה כת"ק דאמר ב' לחודש נתנה תורה לישראל
 הילכך זה היה מעשה אחר עשרת הדברות. *וישכון
 כבוד ה' על הר סיני. ויכסהו הענן ששת ימים
 למשה. ויקרא אל משה ביום השביעי מתוך הענן
 לקבולי תורה כולה. דאי ס"ד וישכון כבוד ה' מראש
 חדש ויכסהו הענן להר ויקרא אל משה [ביום ה']

שנת פ'
 רע"ק
 תעכ"ת
 פ"ג
 שנות כד
 ע' ח"ה
 שס

מבני אדם שתקול עליו אימה צהיותו לצדו יצין וישים בלבו
 ליכנס במקנה שכינה צאימה: במקום גילה מתן תורה של
 לוקות דכתיב פקודי ה' ישרים משמתי לב: במאי קמפלגי
 מה ראייה מציאים לדבריהם (על הגמרא: יש לעיין למה הוצרך
 הדב לפדש כאן במאי קמפלגי כיון שפירשו ידוע במקומות רבים)
 נתנה תורה עשרת הדברות ומקראי ילפי טעמייהו ת"ק ור'
 יוסי במסכת שנת צפרק א"ר עקיבא: מ"ד בששה וב' כד
 כדי כסבא הכא ופי' היא צספריס כי היכי דלא תקשי לן
 לקמן היאך שלמו מ' יום צ"ז צתמוה שנסתברו הלוקות ממקרת:
 ב' עלה לקבל הלוקות ושהה מ' יום: ר' יוסי הגלילי סבר
 לה כת"ק הילכך על כרמין ששה ימים ויום ה' הכתובים
 כאן אחר עשרת הדברות היו ופירש משה ששה ימים וב'

לק
 זה
 כר
 ליי
 ב' י
 דה
 נה
 דא
 כה
 כה
 מש
 ויק
 מו
 מו
 ככ
 זה
 פרי
 שה
 כש
 קול
 מוע

שבעת ימים פרק ראשון יומא ד

לקבולי (תורה) [י' הדברות] הוא הא קבילו להו מו' והא אסתלק ליה ענן משה. ור' עקיבא סבר לה כרבי יוסי דאמר ביום השביעי לחדש נתנה תורה לישראל. בשלמא לרבי עקיבא היינו דמשכחת לה בי"ז בתמוז נשתברו הלוחו'. ד' ועשרי' דסיון ושיתסר דתמוז מלו להו מ' יום דהוה בהר. ובשבסר בתמוז נחית אתא ותברינהו ללוחות. אלא רבי יוסי הגלילי דאמר ששה דפרישה ומ' דהר עד עשרים ותלתא בתמוז לא אתבור לוחות אמ' לך ר"י הגלילי מ' דהר בהדי ו' דפרישה. אמר מר ויקרא אל משה. משה וכל ישראל עומדים מסייע לר"א דאמר ר"א ויקרא אל משה. משה וכל ישראל עומדין ולא בא הכתוב אלא לחלוק לו כבוד למשה:

מתיבי *קול לו קול אליו משה שמע וכל ישראל ג
לא שמעו לא קשיא הא בסיני הא באהל סס

מועד. ואיבעית אימא (הא והא באהל מועד ולא) כמדברי

ככנס לקבל הלוחות: ורע"ק סבר לה בר יוסי הילכך ז' זה שביעי לקדש היה: בשלמא לר' עקיבא דאמר לא הואי פרישה התם מ' יום היו ולא יותר וכשלמו זי"ז בתמוז כ"ד מסיון שהרי ו' ימים עברו ממנו וזו' עלה וכמה שכנסו בתוך יום השביעי כשעלה כתעכב לירד בתוך י"ז בתמוז שהיו מ' יום שלמים: קול לו קול אליו וישמע את הקול מדבר אליו לו היה יכול לומר ואמר אליו ללמדך שלו לצדו היה כמשך הקול באהל מועד משהוקם המשכן וכדבר עמו מעל הכפורת לא היה הקול

במאי
דהני
תורה
נתנה
שביעי
גלילי
שאל
שכונ
ימים
הענן
ראש
הז'
בלבו
דה של
מפלגי
הונדך
ביס)
קור'
וכו'
קשי לן
קרת:
סבר
תזכיר
וכו'

[לא] קשיא הא בקריאה הא בדבור. ר' זריקא רמי קראי (אהרדי) [קמי' דר"א ואמרי לה א"ר זריקא שמו' ו' ר"א רמי] כתיב * ולא יכול משה לבא אל אהל מועד שס כד כי שכן עליו הענן וגו' וכתיב * ויבא משה בתוך הענן וגו' מלמד שתפסו הקב"ה למשה והביאו בענן דבי ר' ישמעאל תנא נאמר כאן בתוך ונאמר להלן שמו' יד בתוך * ויבאו בני ישראל בתוך הים מה להלן שביל שס דכתיב * והמים להם חומה אף כאן שביל * ויקרא ויקרא א' אל משה וידבר למה הקדים קריאה לדבור למד' חורה דרך ארץ שלא יאמר אדם דבר לחברו אלא א"כ קוראו מסייע ליה לרבי חנינא דאמר רבי חנינא לא יאמר אדם לחברו דבר אלא אם כן קוראו. לאמר אמר רבי מנסיא בר בריה דרבי מנסיא משמיה דרבי מנסיא רבה מנין לאומר דבר לחברו שהוא בכל יאמר עד שיאמר לו לך אמור תלמוד לומר וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר: ד כיצד הלבישן. כיצד הלבישן מאי דהוה הוה. ה אלא כיצד מלבישן לעתיד לבא. לע"ל נמי ע"כ לכשיבאו אהרן ובניו משה רבינו יבא עמהם ויאמר נשמע לישראל דהאי קרא וישמע את הקול נאהל מועד כתיב רישיה דקרא ונבא משה אל אהל מועד וגו': שהוא בכל יאמר וכו' ת"ל לאמר לא אמור הדברים אלא א"כ נתן לו רשות: כיצד הלבישן סדר הנגדים לאז ולזנים זה אקר זה: מאי דהוה הוה ומה לורך לנו לשאל:

שבעת ימים פרק ראשון יומא ה

אלא כיצד הלבישן למסבר קראי . (ובמסכת זכחים
פרק ד' נאמר כיוצא בזה) תני רבי אלעזר משום
רבי יוסי פיגל בדבר הנעשה בחוץ וכו' אמר רב
נחמן אמר רבה בר אבוא הלכה כר' אלעזר שאמר
משום רבי יוסי אמר רב יוסף הלכתא למשיחא
א"ל אבוי אלא מעתה כולה שחיטת קדשים לא ליתני
הלכתא למשיחא אלא דרוש וקבל שכר הכי נמי
דרוש וקבל שכר הכי קאמינא לך הלכתא למה לי:
אמר רבה בר רב הונא חייבאדם למשמש בתפליו ז'
בכל שעה ושעה ק"ו מציץ *ומה ציץ שאין בו ע"ז
אלא אזכרה אחת אמרה תורה *על מצחו תמיד ה'
שלא יסיח דעתו ממנו תפלין שיש בהם אזכרות ^{שמות כח}
הרבה עאכ"ו: *ללשכת פרהדרין וכו' תניא ר' יהודה שס
אומר וכי לשכת פרהדרין היתה והלא לשכת בלווטי ע"ז
למסבר קראי דלא ליקאו אהדדי דנלוואה כתיב וקגרת אותם
אזכטו אהרן וזכיו משמע קגירתם של אזכובים צסדר אקד ולא
הפסיק לבישת צגד אחר צכתיים וצעשיה כתיב צאהרן ויקגור
אותו אזכט צסדר לבישת צגדיו וגמר והלבישו כל הלבושים
ואק"כ הקריב צכיו והלבישם וקגרים: (פי' מאמר מס' זכאים)
הלכתא למשיחא הרי קצב לנו הלכה הצריכה לנו לימות
המשיח כשיצנה צית המקדש ועכשיו לא הולכנו לה: הלכתא
למה לי הלכה קא מתמהנא אבל מגרם לא קשיא לי לפי
שתורה היא ודרוש וקבל שכר אבל קיצוב הלכה אינו אלא
להורות הלכה למעשה ועכשיו אינו נוהג:
פרהדרין פקידי המלך: לשכת בלווטי לשון ארים כך היתה

רמי
יקא
מועד
תוך
בענן
הלן
מביל
קרא
למד'
אלא
רבי
ס כן
רבי
דבר
אמור
אמר:
הזה
נמי
אמר
כתיב
יאמר
רשות:
מאי

היתה אלא בתחלה היו קורין אותה לשכת בלווטי
 ומחוק שנותנים עליה ממון לכהונ' ומחליפים אותם כל
 שנים עשר חדש כפרהדרין הללו שמחליפי' אותן כל
 שני' עשר חדש לפיכך היו קורין אות' לשכת פרהדרין:
 ה אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן מאי
 דכתיב *יראת ה' תוסיף ימים ושנות רשעים
 תקצרנה. יראת ה' תוסיף ימים זה מקדש ראשון
 שעמד ת"י שנים ולא שמשו בו אלא י"ח כהנים.
 ושנות רשעים תקצרנה זה מקדש שני שעמד ת"כ
 שנה ושמשו בו יותר משלש מאות כהנים צא
 מהם מ' שנה ששמש שמעון הצדיק ופ' שנה ששמש
 יוחנן כהן גדול וי' ששמש ישמעאל בן פאבי ואמרי
 לה י"א ששמש רבי אלעזר בן חרסום מכאן ואילך
 צא וחשוב כ"א לא הוציא שנתו. (אמר רבי יוחנן
 בן תורתא וכ"כ למה לפי שהיו לוקחי' אותה בדמי'.

נקראת לשכת שרים: בתחלה כל ימי שמעון הצדיק שהאריך
 ימים היו קורין אותה לשכת בלווטי: מחוד שנותנין ממון
 לכהונה מתוך שכהני בית שני היו עומדין ע"י ממון שכותבין
 על כהונה גדולה למלכי בית קאמוכאי מחליפין אותן כל
 י"ב קדש כלומר שרשעים היו ולא היו מוציאין שנתן ועומד
 אחר תקתו וכל כהן המתקדש זה סותר אותה וזוכה זכין
 נאה מן הראשון שהיא קנויה על שמו וכמלא מתקלפת כל
 שנה ושנה: כפרהדרין הללו שהמלך מעליפן בכל שנה ושנה
 קורו לקרותה לשכת פרהדרין:

היה זה סודו. וכל ימותיה חשאי: קאמוכאי ידקא וירחחחח

שבעה ימים פרק ראשון יומא ו

דאמר רבי אסי תרקבא דדינדי עיילה ליה מרתא
 בת ביתוס לינאי מלכא עד דאוקמיה ליהושע בן
 גמלא בכהנא רברבא) א"ר יוחנן בן תורתא מפני
 מה חרבה שילה מפני שהיו שם ב' דברים גלוי
 עריות וכוזי קדשים. גלוי עריות דכתיב *ועלי זקן
 מאד ושמע את כל אשר יעשון בניו לכל ישראל
 ואת אשר ישכבון את הנשים הצובאות פתח אהל
 מועד. ואע"ג דא"ר שמואל בר נחמני א"ר *יוחנן כל
 האומר בני עלי חטאו אינו אלא טועה מתוך *ששיתו
 את קיניהם מיהא מעלה עליהם הכתוב כאלו שכבוס.
 כוזי קדשים דכתיב *גם בטרם יקטירון את החלב
 ובא נער הכהן ואמר לאיש הזובח וגו' ויאמר אליו סס
 האיש קטר יקטירון כיום החלב וגו' עד כי נאצו ע"ז
 האנשים את מנחת ה' :
 מקדש ראשון מפני מה חרב מפני שהיו בו שלשה ו
 דברי עכו"ם וגילוי עריות ושפיכות דמים סס
 עכו"ם דכתיב *כי קצר המצע מהשתרע והמסכה
 צרה כהתכנס מאי כי קצר המצע מהשתרע (א"ר
 שמואל בר נחמני) א"ר יונתן קצר מצע זה מהשתרר
 ששיתו את קיניהם שהיו מביאות במלאות ימי לידת' להטהר
 לאכול בקדשים והם היו בעלי גאווה והיו מתרשלים
 בהקרבה והנשים ממתכות עד שיקריבום ומשתרות מלקזור
 למקומן אלל בעליהן ומצטלים את הנשים מפריה ורביה:
 מהשתרע דריש כוטרקון מהשתרר ריע אקר:

שמואל
 ס ב
 ס"ל יונתן
 שנת פ'
 נהמה
 וע"ס
 רש"א
 סס
 ע"ז
 ס"א ב
 ישיבה
 כח
 חלק
 וע"ס
 רש"א

יוטוי
 כל
 כל
 דין:
 מאי
 עים
 אשון
 ים.
 ח"כ
 צד
 מש
 מרי
 ילד
 דהון
 מי.
 חריק
 ממון
 תכין
 כל
 גוקד
 בכין
 כל
 שבה
 ער

עליו ב' רעים כאחד. והמסכה צרה כהתכנם א"ר
 שמואל בר נחמני (א"ר יונתן) כי מטא (ר' יוחנן) [ר'
 יונתן] להאי פסוקא בכי אמר מאן דכתיב בידה
 תליס לג * כונם כנר מי הים תעשה לו מסכה צרה. ג"ע
 דכתיב * ויאמר ה' יען כי גבהו בנות ציון ותלכנה
 נטויות גרון וגו' יען כי גבהו בנות ציון שהיו מהלכו'
 ארוכה בצד קצרה ותלכנה נטויות גרון שהיו מהלכו'
 בקומה זקופה. ומסקרות עינים דהוו מליין כוחלא
 עיניהן הלוך וטפוף תלכנה שהיו מהלכות עקב בצד
 גודל. וברגליהן תעכסנה א"ר יצחק מלמד שהיו
 מביאות מור ואפרסמון ומניחות במנעליה' (ומהלכות
 בשוקי ירושלים) כיון שמגיעות אצל בחורי ישראל
 בועטות בקרקע ומתיוות עליהם ומכניסות בהם יצר
 הרע כארס (דעכנא [בכעוס]) שפיכות דמים דכתיב
 * וגם דם נקי שפך מנשה הרבה מאד עד אשר
 מלא את ירושלים פה לפה לכד מחטאתו אשר
 החטיא את יהודה לעשות הרע בעיני ה' רשעים
 הם אלא שתלו בטחונם בהב"ה אתאן למקדש ראשון
 דכתיב * ראשיה בשחר ישפוטו וכהניה במחיר יורו
 ונביאיה בכסף יקסומו ועל ה' ישענו וגו' לפיכך
 שני רעים שהעמיד מנשה ללס בהיכל: צרה לשון ריעות
 כב' נשים לאיש אחד וכעסמה לרתה ואשה אל אקומה לא
 תקק לכרור: ראשיה בשחר ישפוטו סיפיה דקרא ועל ה'
 ישענו לאמר הלא ה' בקרבנו:

תליס לג
 ישעני ג
 שנת פ"ו
 וע"ס
 רש"א
 וולכיס
 ב כ"א
 עיין גי'
 סגו'
 וי"ב ג

שבעת ימים פרק ראשון יומא ז

הקב"ה הביא עליהם שלשה פורעניות כנגד שלשה
 עבירות שכידם שני * לכן בגללכם ציון שדה תחרש ^{ויכה ג}
 וירושלים עיין תהיה והר הבית לכמות יער אבל
 מקדש שני (שאנו בקיאים בו) שהיו עוסקים בתורה
 ובמצות ובגמילות הסדים מפני מה חרב מפני
 שנאת חנם שהיה ביניהם ללמדך ששקולה שנאת ^{עיין}
 חנם כנגד שלש עבירות עבו"ם וגילוי עריות ושפיכו' ^{במעש'}
 דמים. ובמקדש הראשון לא היה שנאת חנם והכתי'
 * מגורי אל חרב היו את עמי לכן ספוק אל ירך ^{דבר}
 וא"ר אלעזר אלו בני אדם שאוכלין ושותין זה עם ^{קחלא}
 זה ודוקרים זה את זה בחרבות שבלשונם ההוא ^{ע"ס}
 בנשיאי ישראל הוא דהואי שני * זעק והילל בן אדם ^{יחזקאל}
 כי היא היתה בעמי וגו' ותניא זעק והילל יכול לכל
 ת* ל* היא ככל נשיאי ישראל מגורי אל חרב היו ^{כח}
 את עמי לכן ספוק אל ירך ר' יוחנן ורבי אלעזר
 דאמרי תרוייהו ראשונים שנתגלה עונם נתגלה
 קצם אחרונים שלא נתגלה עונם לא נתגלה קצם:
 א"ר יוחנן טובה צפרנן של ראשונים מכריסן של ^ס
 אחרוני א"ל ר"ל לר' יוחנן אדרבה אחרוני ^ס

עליהם אמקדש ראשון קאי: ג' גזירות שדה ועיין וצמות
 יער: עיין קרבה ומטאטאי השמד כמו ויעה צדק מססה כזב:
 שנתגלה עונם לא היו מכסי' פשעיהן: נתגלה קצם לפי
 מלאת לבבל שנעים שנה אפקוד אתכם: אחרונים לא נתגלה
 עונם בני מקדש שני רשעי' היו צסתר: ^{הייב}

עדיפי דאע"ג דאיכא שעבוד מלכיות קא עסקי
 בתורה א"ל (באר תוכיח שחורה למשה ולא חורה
 ליהושע . א"ד) א"ל בירה תוכיח שחורה לראשונים
 ולא חורה לאחרונים . שאלו את ר' אלעזר ראשונים
 גדולים או אחרונים אמר להם תנו עיניכם בבירה .
 א"ד אמר להם עדיכם בירה . רשב"ל הוה קא
 סחי במיא דירדן אתא רבה בר בר חנה יהב
 ליה ידא א"ל אלהא סנינא לכו דכתיב* אם חומה
 היא נבנה עליה טירת כסף וגו' אם חומה אם
 עשיתם עצמכם כחומה ועליתם כלכם בימי עזרא
 נמשלתם ככסף שאין הרקב שולט בו עכשיו שעליתם
 כדלתות נמשלתם כארו שהרקב שולט בו מאי ארו
 אמר עולא ססמגור מאי ססמגור א"ר אבא בת קול

ט"ה ט
 ועיין
 בערוך

בירה צית המקדש: עדיכם בירה צנין הצית עד לכס צדנר
 שאיכו קוזר לכו וקזר לראשונים: סנינא לכו לכל צני צנל
 שלא עלו בימי עזרא ומכעושכי' מלשז לשרו' צצית שני: נמשלת'
 ככסף שאינו כרקב כן לא הייתם קסרים שכינה: כדלתות
 שער שיש צו שני דלתות פותק אקד וקצרו סגור כך עליתם
 לקלאין: שהרקב שולט בו מקלתו תולעת אוכלתו מתוכו
 ומקלתו קיים כך קלת קזון שכינה היה שם וכולו לא היה
 שם: מאי ארו מאי נמשלתם לארו דקאמר: אמר עולא
 ססמגור שהסס מכתתו ומגרדו מנפכי' ססמגור שם התולעת:
 מאי ססמגור כלו' למה נמשלו צצית שני לססמגור לעכין
 שריית שכינה: א"ר אבא בת קול נשתייר להו כאשר נשאר

שבעת ימים פרק ראשון יומא ח

כדתניא משמתו נביאים אחרונים חגי זכריה ומלאכי
 נסתלקה רוח הקודש מישראל ועדיין משתמשין בכ"ק
 רשב"ל מי משתעי בהדיה רבה בר בר חנה השתא
 ומה ר' אלעזר דמרא דארעא דישראל הוה לא הוה י"א
 משתעי רשב"ל בהדיה דכל מאן דהוה משתעי בהדיה
 רשב"ל בשוק יהבין ליה עסקא בלא סהדי בהדי רבה
 בר בר חנה משתעי אמר רב פפא שדא גברא בינייהו
 אי ר"ל וזעירי אי רבה בר בר חנה ורבי אלעזר:
 כי אתא לקמיה דרבי יוחנן א"ל לאו היינו טעמא ח
 דאי נמי סליקו כולהו בימי עזרא לא שריא
 שכינה במקדש שני דכתיב *יפת אלהים ליפת יאשי' ט
 וישכן באהלי שם ויהי כנען עבד למו. *אע"ג דיפת י
 אלהים ליפת אין השכינה שורה אלא באהלי שם.
 ופרסאי מנא לן דמיפת אתו. דכתיב *בני יפת גומר י
 ומגוג ומדי ויון וחובל ומשך ותירס. גומר זה גרממא ר"ל
 ומגוג זו גומתא. ומדי כמשמעו. יון זו מקדוניה. חובל
 זו בית אינקי. משך זו מוסיא. ותירס פליגי בה רבי
 סימאי ורבנן [וא"ד ר' סומון ורבנן] חד אמר זו וכן הוה
 כנ"י
 מן הארז מקלת מעט: גברא בינייהו או את הרוקץ תקליף
 או את פוטט היד: אי ר"ל היה רוקץ העירי פוטט היד
 או רבה בר בר קנה פוטט היד ורבי אלעזר היה רוקץ:
 כי אתא ריש לקיש: לקמיה דרבי יוחנן וספר לו כך אמרתי
 לפלוני: אע"פ שיפת אלהים ליפת שזכו פרסיים לזכו
 נית שני אין שכינה שורה אלא במקדש ראשון שזכה שלמה

סקי
 זרה
 נים
 נים
 דה.
 קא
 יהב
 ימה
 אם
 זרא
 יתם
 ארז
 קול
 זכר
 זבל
 שלת'
 חות
 יתם
 תוכו
 היה
 ולא
 עת:
 עכ"י
 שאר

תורקי וחד אמר וו פרס * ובני כוש סבא וחווילה
 וסבתא ורעמא וסבתכא חני רב יוסף סקיסתן גוייתא
 וסקיסתן ברייתא בין חדא לחדא מאה פרסי והיקפן
 אלפא פרסי * ותהי ראשית ממלכתו בבל וארך
 ואכד וכלנה בארץ שנער בבל כמשמעה ארך וו
 סס ארכש ואכד וו בשכר וכלנה וו ניכר. * מן הארץ
 ההיא יצא אשור ויבן את נינוה ואת רחובות עיר
 ואת כלח חני רב יוסף אשור זה סילק. ויבן את
 נינוה כמשמעה. רחובות עיר זה פרת דמישון.
 ואת כלח וו פרת דבורסיף. ואת רסן בין נינוה ובין
 כלח היא העיר הגדולה רסן וו איקניספן. היא
 העיר הגדולה איני יודע אם נינוה העיר הגדולה או
 רסן היא העיר הגדולה כשהוא אומר * ונינוה היתה
 עיר גדולה וגו' הוי אומר נינוה העיר הגדולה. * ושם
 אחימן ששי ותלמי וגו' [תנא] אחימן מיומן שבאחיו.
 ששי שמשים את הארץ כשחיתות. תלמי שמשים
 שזא מזרעו של סס: סקיסתן גוייתא וסקיסתן ברייתא
 וסבתא ורעמא וסבתכא קאי ששון סוה והס מחו מוקף הריס
 והקילוכה מקפת את הפכומי' ורמוקה פכימית מן היקף
 הקילוכה לכל נד ק' פרסי והיקף הקילוכה אלפא פרסי:
 מן הארץ ההיא יצא אשור שלא להיות בעלת דור הפלגה:
 ושם אחימן אידי דקקט שמות נקט כמי להאי: שמשים
 את הארץ כשחיתות בפסיעותיו וסאי לשון השאת והשזר
 והשין (אמת) לבדה שוקט בתוכה: סס סס סס סס סס סס

את
 שש
 אמ
 ה'
 אל
 מת
 צע
 בע
 *וה
 חב
 א"
 לר
 יוכ
 יו
 שו
 ר
 תל
 דו
 סס
 א
 ס

שבעת ימים פרק ראשון יומא ט

את הארץ תלמים תלמים. ד"א אחימן בנה ענת.
ששי בנה אלוש. תלמי בנה תלבוש. ילידי הענק
שמעניקין את החמה בקומתן:

אמר ר"י בן לוי א"ר עתידה מחריבי בית שני ט
שתפול ביד פרס. שנאמר *לכן שמעו עצת סס
ה' אשר יעץ על אדום ומחשבותיו אשר חשבינוי' חט
אל יושבי תימן אם לא יסחבום צעירי הצאן וגו'.
מתקיף לה (רבא) [רבה] בר עולא וממאי דהאי
צעירי הצאן פרס הוא דכתיב *האיל אשר ראית דניאל ח
בעל הקרנים מלכי מדי ופרס ואימא יון דכתיב
*והצפיר השעיר מלך יון כי סליק (ר' אבא) [רב סס
חביבא בר סורמקי] אמרה קמיה דההוא מרבנן
א"ל מאן דלא ידע פרושיה דקראי מוטיב תיובתא
לרבי מאי צעירי הצאן זוטרא דאחיו דתני רב
יוסף תירס זו פרס. אמר רבה בר בר חנה א"ר
יוחנן משום רבי יהודה בר' אלעאי עתידה מחריבה
שתפול ביד פרס ק"ו ממקדש ראשון ומה מקדש
ראשון שבנאותו בני שם והחריבוהו כשדים נפלו

תלמים כשורות המקרישה: ד"א ל"ג: מעניקין את החמה
דומה שזארו כוקב ועולה בחלון הרקיע. (יש חפשיים שקודם
הכך החמה שעדין לא הייתה נראית בשום חוקים בעולם הייתה נראית בענק
שלהם חפשי גבהותן וי"ו שאפי' כשנשקפה החמה ולא נראית החמה בעולם
עדיין הייתה נראית בענק שלהם חפשי דוב גבהותן):
א"ר יהושע בן לוי א"ר גרסינן: אמרוה קמיה ההוא מרבנן ע' צהרי"ף
להאי אתקפתא (דרבא) [דרבה] בר עולא: נפלו

כשדים ביד פרסיים מקדש שני שבנאוהו פרסיים
והחריבוהו מחריבים אינו דין שיפלו ביד פרסיים.
אמ' רב עתידה פרס שתפול ביד (ארם) [מחריבים] א"ל
רב כהנא זרב אסי לרב בנאי ביד סתוראי א"ל אין
גזירת מלך הוא איכא דאמרי אמר לחו אינהו
נמי קא סתרי בי כנשתא תניא נמי הכי עתידה פרס
שתפול ביד (ארם) [מחריבים] חדא דסתרי בי כנשת'
ועוד גזירת מלך היא שיפלו בונים ביד סותרים
דאמר רב יהודה אמר רב אין בן דוד בא עד
שתפשוט מלכות ארם ט' חדשים בכל העולם
בלו שנאמר *לכן יתנם עד עת יולדה ילדה ויתר
אחיו ישובון על בני ישראל וגו':

חלק
וע"ש
רש"א
מייכה

י ת"ר בשעריך אחד שערי בתים ואחד שערי חצרות
ואחד שערי מדינות ואחד שערי עיירות יש
בהם חובת מצוה למקום משום שנאמר *וכתבתם
על מוֹזוֹת ביהך ובשעריך:

יא
דכיים

י אמר רבי יהוד' מעשה בא' בארטיבון שהיה בודק
מוֹזוֹת בשוק העליון של צפורי ומצאו קסדור
אח' ונטל הימנו אלף זוז והא אמ' רבי אלעזר שכותי
כשדים ביד פרסיים כלשאלך שהיה מכשדי' כפל ציד דריוט
המדי וכורג הפרסי קתכו:

ס
פסחים
פ"א
קדושין
פ"א
וע"ש
רש"א

אחד שערי מדינות יש מדינה מוקפת הרים ויערי' בכמה
פרסאות ואין יולאין ממנה אלא דרך שערים כגון ארץ הגר:
בארטיבון שם האיש ואמרי לה ע"ש האומנות: קסדור שם

שבעת ימים פרק ראשון יומא י

מצודה אינן נוזקין היכ' דקביעא היוזיקא שאני דכתיב
* ויאמר שמואל איך אלך ושמע שאול והרגני וגו' : ס"א טו
חניא אידך בה"כ ובית השותפין ובית האשה ס
מטמאין בנגעים פשיטא מהו דחימא * ובא ע"כ
אשר לו הבית לו ולא לה לו ולא להן קא משמע ויקרא יד
לן ואימא הכי נמי אמר קרא * בבית ארץ אחותכם ס
אלא לו למה לו למי שמיחד ביתו לו שאינו רוצה
להשאיל כליו ואומר שאין לו הקב"ה מפרסמו
כשמפנה את ביתו פרט למשאיל כליו לאחרים:
חניא אחותכם אחותכם מטמאה בנגעים ואין יב
ירושלים מטמאה בנגעים וכו' ת"ק סבר
ירושלים לא נתחלקה לשבטים. חניא מה היה
בחלקו של יהודה הר הבית הלשכו' והעזרות ומה
היה בחלקו של בנימין אולם יהיכל ובית קדש
פקידות הוא כמו סרדיוט או שומר: דקביעא היוזיקא עלילת
המושל מזומכת תמיד: איך אלך למשוק את דוד על פי הדבור:
למי שמיחד ביתו לו שכלי תשמישו מיוקדין לו ואינו משאילן
לשכיכו וכו' שהנגעים באים על לרות העין:
ואין ירושלים מטמאה בנגעים שאין אחזה להם קסנר
לא נתחלקה לשבט יהודה ובנימין אלא כל השבטים
שוין בה: הר הבית והלשכו' והעזרו' לד המזרחי רוקב הר
הבית ועזרת נשים כולה ועזרת ישראל כולה י"א חמה של
מקום דריסת רגלי הכהני' ולהלן רגלי ישראל ושם המזבח מתקיל
משם למערב בחלקו של בנימין אלא שבמקום מושב המזבח

הקדשים ורצועה היתה יוצאה מחלקו של יהודה
 ונכנסת בחלקו של בנימין וכה היה המזבח בנוי
 ובנימין הצדיק היה מצטער עליה לבולעה בכל יום
 דכתיב לג' שנא' *הופף עליו כל היום לפיכך זכה בנימין הצדיק
 נעשה אושפיוזכן לגבורה שנא' ובין כתפיו שכן:
 יא משנה מסרו לו זקנים מוקני ב"ד וקורין לפניו בסדר
 יח היום ואומרים לו אישי כהן גדול קרא אתה
 בפוך שמא שכחת או שמא לא למדת ערב י"ה
 בשחרית מעמידין אותו בשערי המזרח ומעבירין
 לפניו פרום ואילים וכבשים כדי שיהא מכיר ורגיל
 בעבודה. כל שבעת הימים לא היו מונעים ממנו
 מאכל ומשחה ערב י"ה עם חשיכה לא היו מניחין
 אותו לאכול הרבה מפני שהמאכל מביא שינה:
 גמ' בשלמא שמא שכח לחזי אלא שמא לא למד
 ויקראכא מי מוקמינן כי האי גוונא והחניא *והכהן הגדול
 מאחיו שיהא גדול מאחיו בנוי בכח בעושר בחכמה
 אחרים אומרים מנין שאם אין לו שאחיו הכהנים
 מגדלין אותו ת"ל והכהן הגדול מאחיו גדלהו משל
 יולאה רצועה מחלקו של יהודה ונכנסת לקרן מזרחית דרומית:
 חופף כאלם המתקכך מקמת שאינו משיג תאותו לשון כזיר
 לא יקוף ראשו: אושפיוזכן שהיה הארון כמתן צלקו:
 אישי אדוכי: קורין לפניו בסדר היום צפ' אורי מות וכן
 כל ז' הימים: שיהא מכיר מתבונן צנהמות העובדות
 לפניו לתת אל לבו הלכות סדר היום:

אחיו
 הא ב
 עיולה
 פיס
 שיעור
 פרום
 דעלו
 אי א
 ומה
 רבינ
 אל
 המב
 ה'
 הם
 במק
 מהוג
 יהוש
 דייל
 מכי
 השו

שבעת ימים פרק ראשון יומא יא

אחיו אמ' רב יוסף לא קשיא הא במקדש ראשון
הא במקדש שני דא"ר (יוסף) [אסו] תרקבא דדינרי
עוילה ליה מרתא בת בייחוס לינאו מלכא עד
דאוקמיה ליהושע בן גמלא בכהנא רכרבא:

פיסקא ומעבירין לפניו פרים ואילים וכבשים. ^ס
תנא אף השעירים ותנא דידן מ"ט לא תני
שעירי' כיון דעל חטא הוא דאתי חלשא דעתיה. א"ה
פרים נמיעל חטא הוא דאתי וחלשא דעתיה. פר כיון
דעלויה ועל אחיו הכהנים הוא דאתי כאחיו הכהנים
אי איכא איניש דאית ביה מילחא מידע ידע ביה
ומהדר ליה בתשובה בכלהו ישראל לא ידע. אמר
רבינא היינו דאמרי אינשו או בר אחתיך דיילא
ניהו חזי בשוקא קמיה לא תחליף:

אלעזר בן פנחס* אומר משום ריב"ב אין מאכילין ^ס
אותו לא חלב ולא גבינה וכו' ולא כל דבר
המביא לידי טומאה לאתווי מאי לאתווי הא דת"ר
ה' דברים מביאים את האדם לידי טומאה ואלו
הם השום* והשחליים וחלגלוגות והגרגיר והבצים ^ס
במקדש ראשון לא העמידו כ"ג אלא על פי התורה כהנים ע"כ
מהוגנים: מרתא בת בייחוס אלמנה עשירה היתה וקדשה
יהושע בן גמלא וכתכה ממון ליכאי המלך ומיכהו להיות כהן
גדול: תרקבא קלי סאה תרי קב: דינרי זהובים:
דיילא שטר המלך: בשוקא קמיה לא תחליף מתוך שהוא
מכירך מתחלה בקי הוא בך ובעושרך ובעשירך לגבות ממון בעלילה:
השחליים קראוין: חלגלוגות סיל"פור: גרגיר ארו"גא:

ו"נ ד*ווצא אחד אל השדה ללקט אורות תנא משמיה דר' מאיר זה גרגיר א"ר יוחנן למה נקרא שמן אורות שמאירות את העינים. אמר רב הונא המוציא גרגיר אם יכול לאוכלו אוכלו ואם לאו מעבירו על גבי עינו אמר רב פפא בגרגירא מצרנאה אמר רב גידל אמר רב אכסנאי לא יאכל בצים ולא יישן בטליתו של בעל הבית.

ס רב כי מקלע לדרשיש מכריו מאן הויא ליומא ר"נ כי מקלע לשכנציב מכריו מאן הויא ליומא.

והתניא ראב"י אומר לא ישא אדם אשה במדינה זו וילך וישא אשה במדינה אחרת שמא יודווגו זה וזה ונמצא אח נושא את אחותו ואב נושא בתו וממלא כל העולם כלו ממזרות ועל זה נאמר ויקר' יט *ומלאה הארץ זמה אמרי רבנן קלא אית להו והאמר רבא חבעוה להנשא ונתפייסה צריכה לישב ז' נקיים רבנן אודועי הוו מודעי להו מקדם

מצרנאי הגדל על המלכ שאין סביבותיו זרע אקר שיכסי כסו: לא יאכל בצים שמניאים לידי קרי ומתגכה על בני הבית: ולא יישן בטליתו של בעל הבית שהוא מתכס' בה ביום שלא ימלא עלי קרי: כי מקלע לדרשיש סס היה רגיל לילך: מאן הויא ליומא יש אשה שתכשא לי לימים שחתעכב כאן ותלח לאקר מכאן: זה אצל זה בן שוליד במדינה זו עם בת שוליד במדינה אחרת: רבנן קלא אית להו ושס קרוי על כניהם: צריכה לישב ז' נקיים מיום שנתרלית שם מקמת

הוי
הוי
מש
והל
שלו
שש
שא
וכו'
ובמ
ובכ
(רי
בגו
קימ
שח
שכ
בגו
כשל
קטו
ומל
כתי

שבעת ימים פרק ראשון יומא יב

הוי מקדמי להו ומשדרי שלוחא ואבע"א ייחודי
הווי מיחדרי להו לפי שאין דומה מי שיש לו פת
בסלו למי שאין לו:

משנה מסרוהו זקני ב"ד לזקני כהונה והוליוכוהו יב
לעליית בית אבטינס והשביעוהו ונפטרו ^ס

והלכו להן וא"ל אישי כ"ג אנו שלוחי ב"ד ואחה
שלוחנו ושליח בית דין משביעין אנו עליך במי
ששכן שמו בבית הזה שלא תשנה דבר מכל מה
שאמרנו לך הוא פורש ובוכה והן פורשין ובוכין

וכו' אם רגיל לקרות קורא ואם לאו קורין לפניו
ובמה קורין לפניו באיוב וכו': גמ' * הוא פורש ^{יט}
ובוכה שחשדוהו בצדוקי והן פורשין ובוכין דאמ' ^{ע"ב}
(ריש לקיש) [ריב"ל] כל החושד בכשרים לוקה
בגופו וכל כך למה שלא יתקן מבחוץ ויכנס מבפנים

קטור דאמ' דכ: ייחודי בעלמא ואין כזקקין להן אלא
שהכשוו אשה אינו מתאוה כמו מי שאין לו אשה:

שחשדוהו בצדוקי לתקן הקטורת ולתת אותה על מקמת
האש כהיכל ולהכניסה אחרי כן לבית קדשי הקדש

שכך אומרים הלדוקים כדלקמן: החושד בכשרים לוקה
בגופו שכאמר והן לא יאמינו לי ופתיצ והנה ידו מלורעת

כשג: וכל כך למה השנועה הזאת למה: שלא יתקן
קטורת מלא חפכים הנמוכה ז"ה על המקמת כדכתב

ומלא חפכיו וגו' וכתן את הקטרת על האש: מבחוץ
כהיכל היו כותבין אותה לדוקים על האש ואמר כך מכניסין

כדרך שהצדוקין עושין. תנו רבנן מעשה בצדוקי
אחד שתקן מבחוץ והכניס לפניו כיציאתו היה
שמה שמחה גדולה פגע בו אביו א"ל בני אע"פ
שצדוקין אנו מתיראין אנו מן הפרושין אמר לו כל
ויקל' יי ימי היותי מצטער על המקרא הזה * כי בענן אראה
על הכפרת אמרתי אימתי יבא לידי ואקיימנו עכשיו
שבא לידי לא אקיימנו. אמרו לא היו ימים מועטי'
עד שמת ומוטל באשפה והיו תולעי' יוצאו' מחוטמו.
וי"א ביציאתו ניגף. רחמי רבי חייה כמין קול נשמע
בעזרה שבא מלאך וחבטו על פניו ונכנסו אחיו
הכהנים ומצאו ככף רגל עגל בין כתיפיו שנאמו'
יחזקאל ח * ורגליהם רגל ישרה וכף רגליהם ככף רגל עגל.
תניא ר' אליעזר בן חסמא אומר הקורא את שמע
ומרמו בעיניו ומקרץ בשפתותיו ומראה באצבעו
עליו הכתוב אומר * ולא אותי קראת יעקב. ת"ר
דברי' ו * ודברת בם ולא בתפלה ר' אחא אמר ודברת בם
עשה אותן קבע ואל תעשם עראי אמר רבא השח
שיחת חולין עובר בעשה שנא' ודברת בם ולא
בדברים אחרים רב אחא בר יעקב אמר עובר בלאו
קהלת א * שנא' * כל הדברים יגעים לא יוכל איש לדבר:
שהיו דורשין אל יבא כי אם צעקן כי צעקן אראה וכתב
ברישיה דקרא אל יבא בכל עת אל הקודש ומשמע כי צעקן
עשן הקטורת (כי צעקן אראה) יבא ואז אראה על הכפרת:
מחוטמו שהוא ראשון לאיברים ליכנס לבית שהוא צולע לפניו:

משנ
אחת
השח
דרא
בי
אמ'
קידד
אלא
עמל
הלי
חוט
כך
עמוד
זהא
לזו
צקור
זהמ
בית
שאס
בונ
מה
אכש

משנה בקש להתנמנם פרחי כהונה מכין לפניו יג
 באצבע צרדה ואומרי' לו אישי כ"ג עמוד והפג ^ס
 אחת על הרצפה ומעסיקין אותו עד שמגיע זמן
 השחיטה: גמ' מאי צרדא אמ' רב יהודה צרתה
 דדא מאי היא גודל מחוי רב הונא ואול קלוי בכולי'
 בי רב. ואומרים לו וכו' הפג אחת על הרצפה.
 אמ' רב יצחק על חדת מאי היא אמרו לי אחוי
 קידה. תנא אין מעסיקין אותו לא בנבל ולא בכנור
 אלא בפה והיו אומרים *אם ה' לא יבנה בית שוא ^{תלים}
 עמלו בוניו בו. מיקירי ירושלים לא היו ישנים כל ^{קבו}
 הלילה כדי שישמע כ"ג קול הברה ולא תהא שינה
 חוטפתו. תניא אבא שאול אומר אף בגבולין עושין
 כך זכר למקדש אלא שחוטאין אמר אבוי ואיתימא
 עמוד והפג אחת שקוק לכו פעם אחת על הרלפה להפיג
 שיכתך: עד שמגיע זמן שחיטה תמיד של שקרית שהוא
 בהאיר המזרק: צרתה דדא לרתה של זו אלצע תהי לרה
 לזו: מאי היא גודל באלצע הסמוכה לגודל היה מקצר לאגודל
 בקוקה ושומטה ומכה על כפו וכשמע הקול: בכולי' בי רב
 בהמ"ד: אלא בפה היו מאוררים לפניו: אם ה' לא יבנה
 בית כלומר הזהר בעבודתך שתהא לשם שמים שתהא לרנון
 שאל איכה רלויה לו אין טרקך עולה לכלום: שוא עמלו
 בוניו בו בקנס יגעים בבניכו שלא יתקיים: מיקירי ירושלים
 מהקאזנים עושין כך לא היו ישנים: אלא שחוטאים שהיו
 אנשים וכאם משקקים ביחד ובאין לידי ענינה:

צדוקי
 היה
 אע"פ
 לו כל
 ראה
 כשיו
 יעטי
 טמו.
 שמע
 אחיו
 נאמו
 עגל.
 שמע
 צבעו
 ת"ר
 במ
 השח
 לל
 בלאו
 בר:
 כתיב
 בענן
 ירת:
 מכיו:

רב נחמן בר יצחק תרגומא אנהרדעא א"ל אליהו
 לרב יהודה אחוה דרב סלא חסידא אמריתו אמאי
 לא אתי משיחא והאידנא יומא דכפורי הוא ואיבעול
 כמרה בתולות בנהרדעא א"ל הקב"ה מאי אמר
 א"ל *לפתח חטאת רובץ א"ל ושטן מאי אמ' א"ל
 שטן ביומא דכפורי לית ליה רשותא לאיסטוני
 מ' ד' ממאי דאמר רמי בר חמא השטן בגמטריא שלש
 כדריס מאות וששים וארבעה הוי בהני אית ליה רשותא
 לאיסטוני ביומא דכפורי לית ליה רשותא:

כ
ראשית ד

פ' ד'
כדריס

ולא היתה קריאת הגבר מגעת עד שהיתה העזרה
 מלאה מישראל מאי קריאת הגבר רב אמ'
 קרא גברא. רבי שילא אמר קרא תרנגולא. רב
 איקלע לאתריה דר' שילא לא הוה אמור' למיקם
 עליה דר' שילא קם עליה רב וקא מפרש מאי קריא'
 הגבר קרא גברא א"ל רבי שילא ולימא מר קרא
 תרגומא להאי בגבוליס היכא הוא דקוטאים זכהרדעא: לפתח
 חטאת רובץ ילך הרע הוא מקטיאס זעל כרקס:
 קרא גברא מכריז הממוכה על הכרוז ואומר עמדו כהנים
 לעבודתכם כדקתני זנרייתא זשמעתין: רב איקלע
 לאתריה דרבי שילא ולא היו מכירים אותו: לא הוה
 אמורא מתורגמן העומד לפני קכס הדרשן והקכס לוקם
 לו לשון עברית והוא מתרגם לרבים לשון שהם שומעין
 וקא מפרש קריאת הגבר קרא גברא כפל לו בתוך הדרש
 שלקם לו רבי שילא קריאת הגבר ל' עברית והוא תרגם

ס
ע"ז

תרנגול
מיניה
מאי
מידיו
נינת
עמדי
הניא
קולו
שהיה
בג' פ'
ואע"פ
לרבים
לפני
מיניה
זעיקה
רבים
שאיך
לקום
ושז
פוז'
זיטיל
כשים
מוריד
גביני

תרנגולא א"ל אבוב לחרי זמר לגרדאי לא מקבלוה
 מיניה כי הוה קאימנא עליה דרבי חייא ומפרשינא
 מאי קריאת הגבר קרא גברא ולא אמר לי ולא
 מידי ואת אמרת אימא קרא תרנגול א"למר ניהו רב
 נינח מר אמ' לי אמרי אינשי אי חגרת לי' פוץ
 עמריה א"ד הכי א"ל מעלין בקודש ולא מורידין:
 תניא גביני כרוז מהו אומ' עמדן כהנים לעבודתכם יד
 ולוים לדוכנכם וישראל למעמדכם והיה שס
 קולו נשמע בג' פרסאות. מעשה באגריפס המלך
 שהיה (מהלך בלילה) [בא בדרך] ושמע קולו
 בג' פרסאות וכשבא לביתו שגר לו מתנות הרבה
 ואע"פ כן של בהן גדול משובת ממנו דאמר מר
 לרבים קרא גברא: אבוב לחרי זמר קליל שהוא קטון
 לפני בני קורין זמר נאה וערב: לגרדאי לא קבלוה
 מיניה נא לו אלל גרדייס קליל לשורר זהם לא הוכשר
 בעיניהם ומשל הוא כלומר פירוט זה שפירשתי לפני שריס
 רבים פעמים רבות ולא מיכו צידי עכשיו פירשתי לפניך
 שאיך גדול כמותם ולא קבלתו: מר הוא רב שאתה רגיל
 לקום ולתרגם לפני רבי קייל שהוא דודך: נינח מר לך
 ונח בכבודך שאיני כדאי שתהא מתורגמני: אי חגרות ליה
 פוץ עמריה אם נשכרת אלל אדם למלאכת יום כל מלאכה
 איטיל עליך אפילו היא צויה כגון כפוך למר שהיא מלאכת
 נשים עשה לו אף אני מאקר שהתקלתי בפעולתך אגמור: ולא
 מורידין גכאי הוא לדחשה שארד אני ויקום פקות ממני לגמרה:
 גביני כרוז המכריז: דאמר מר לקמן בפ"ד:

וכבר אמר אנא השם (חטאתי) ונשמע קולו ביריח
 ואמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן מירושלים ליריח
 י פרסאות הוו ואע"ג דהכא איכא חולשא והכא
 ליכא חולשא והכא יממא והכא ליליא דא"ר לוי
 מפני מה אין קולו של אדם נשמע ביום כדרך
 שנשמע בלילה מפני גלגל החמה המנסר ברקיע
 כחרש שמנסר בארזים והאי חירגא דיומא לא
 שמיה והיינו דקאמר נבוכדנצר * וכל דיירי ארעא
 כלא חשיבין. ת"ר אלמלא קול גלגל חמה נשמע
 קול המוני של (רומי) [העיר] ואלמלא קול המונה
 של (רומי) [העיר] נשמע קול גלגל חמה ת"ר ג'
 קולן הולך מסוף העולם ועד סופו ואלו הן קול
 גלגל חמה וקול המונה של (רומי) [העיר] וקול
 נשמה בשעה שיוצאת מן הגוף. ויש אומרי אף
 כא לידה * וי"א אף רידיא ובעו רבנן רחמי אנשמה
 בשעה שיוצאת מן הגוף ובטלוה:

דכיל ד
 כדריס
 פ"ק
 וע"ש
 רש"א

וכבר אמר אנא השם וכו' כבר פעם אחת היה מעשה
 שהיה כהן גדול מתודה על פרו צי"ה ואמר אכא השם
 חטאתי וגו' ונשמע קולו ביריקו: איכא חולשא דתעכיתא
 והכא יממא שאין קול נשמע בו כבלילה: האי חירגא פסולת
 הנסורת והוא כראה צעמוד של קמה; דיומא שמשא: לא
 שמיה כך שמו לשון אין: וי"א אף רידיא מלאך הממוכה
 על השקאת ארץ ממטר שמים ומעל ומתהום מתקת וקורא
 להם. שא' תהום אל תהום קורא לקול לכוריק. כדאמרינן
 ד"ה יתקף חם זמאן: ויחאם יסע חזק ש"א

תניא כותיה דר' שילא היוצא לדרך קודם קריאת שם הגבר דמו בראשו. רבי יאשיה אומר עד שישנה ויש אומרים עד שישלש ובאיזה תרנגול אמרו בתרנגול בינוני:

אמר רב יהודה אמ' (שמואל) [רב] כשהיו ישראל טו עולין לרגל עומדים צפופים ומשתחיים רווחין שם ונמשכים אחת עשרה אמה אחורי בית הכפורת.

במסכת (סוכה) [תענית] ואמרי' התם דדמי לעגלא ולכך כקרא רידיא לשון שור הקורט כדמתרגמינן לא תקרוט לא תרדי: כותיה דרבי שילא דאמר קרות הגבר קרא תרנגול: היוצא יחירי לדרך דמו בראשו מפני המזיקין: דמו בראשו עון מותו על ראשו מוטל שהוא המית עלמו: בתרנגול בינוני שאינו ממהר קריאתו ולא מאמר:

עומדים צפופים לשון לפ מרוב העם היו כדקיים איש באיזו ואין לו מקום לכטות על לכו ולכאן וזקוף כקורה ואף רגליו כטולין מעל הארץ: ומשתחיים רווחים וכמשתקיים (ומתפללים) [וכופלים] נעשה להם כס והמקום מרקיב עד שיש זיכהם ד' אמות שלא ישמע אקד וידוי של קבירו שלא יכלס: ונמשכים י"א אמה אחורי בית הכפורת כמשכים מתוך דוקקן ומתפזרין על פני אורך כל י"א אמה של מקום דריסת רגליהם ללפון ולדרום. ויולאין ממקום דריסת רגליהם וככנסין דרך בית הקליפות בין כדי ההיכל לכותלי עזרה ללפון ולדרום ומשם כמשכים למערב באחת עשרה אמה שיש אויר אקורי בית הכפורת עד כותל מערבי

(תניא נמי הכי כשהיו וכו') מאי קאמר ה"ק אע"ג שנמשכים אחת עשרה אמה אחורי בית הכפורת ועומדים צפופים וכשהם משתחיים היו רווחים. וזה א' מעשר' נסים שהיו במקדש דתנן עשרה נסים נעשו בב"ה לא הפילה אשה מריח בשר הקדש ולא הסריח בשר הקדש מעולם ולא נראה זבוב בבית המטבחים ולא אירע קרי לכהן גדול ביום הכפורים ולא נמצא פסול בעומר ובשתי הלחם

חשום
חאיסות'

של עזר': כדתנן במסכת מדות: מאי קאמר מאמר שמתקיים רווקים וכתרווק המקום ע"י הכס אתה מוזקין להמשך ולהתפשט אקורי בית הכפורת: ה"ק וכו' האי כמשכים אקורי בית הכפורת ארישא קאי קודם השתקוף וה"ק אע"פ שנמשכים אקורי בית הכפורת והיו לריכים לעמוד לפופים מרוב דוקקן אפ"ה כשהם משתקפים כולם נאים למזרק המזבזק בתוך העזרה ומשתקפים לפני ההיכל ובריוק: לא הפילה אשה עזרה שמתאזה לאכול מבשר הללי כשמעלה ריק: בבית המטבחים של עזרה: (ולא הסריח וכו'). פירוש כשלא היה להם פנאי להקטיף כל האברים שנתנו חזקתן אותן בראשו של חזנה והיו עומדין שם שנים או שלשה ימים עד שהיו פנוים לפי שאין לינה פוסלה בראשו של חזנה ואעפ"כ לא הסריח חזנולס: ולא כדאס זבוב בבית החטנחיים. שבעזרה ששם היו שלחנו' שהיו חדישים בהם את הקרבים: ולא אירע קרי. אבל שאר טומאות אירעו לפי שהקרי הוא חנוכה וחכוער שפורש חגופו חשא"כ בשאר טומאות דשרץ וכבילה: ולא נמצא פסול בעומר שאס אירע בו פסול אין אקר להניא תקתיו שהוא כקלר כליל מולאי י"ט ואין מרבים לקלור

ובלחם הפנים עומדים צפופים ומשתחווים רווחי
 ולא הזיק נחש ועקרב בירושלים ולא אמר אדם
 לחברו צר לי המקום שאלין בירושלי פתח במקדש
 וסיים בירושלים איכא תרתי אחרניתא במקדש
 דתניא מעולם לא כבו גשמים אש המערכה ועשן
 מערכה אפי' כל הרוחות שבעולם באות ונושבו
 בו אין מזיוין אותו ממקומו. ותו ליכא והא תני
 רבי שמעיה בקלנבו שברי כלי חרס נבלעין במקומן
 ואמר אבוי מוראה ונוצרה ודישון מזבה הפנימי
 והמנורה נבלעין במקומן פסולי תלתא הוי חשבינהו
 כחד אפיק תרי ועייל תרי. אי הכי בלועין נמי תרי
 הוו חשבינהו כחד חסרו להו איכא נמי אחריתי
 אלא לפי השיעור של עשרון מכופה זי"ג כפה וכן שתי רש"א
 הלקס כאפס מערב י"ט ואין אפייתן דוקה את י"ט ואס
 יפסל לא יאפו אחרים זי"ט וכן לקס הפנים כאפה זע"ש
 ואס יפסל אין קלוף והשלקן עומד ריקן עד שנת הנאה:
 צר לי המקום מזוכתי דקוקים ודירתי דקוקה: בקלנבו
 שס מקום: שברי כלי חרס שמנשלים בהם קדשי הקדשים
 ובליעתן כאסרה משום נותר ולריכיס שזירה כדכתיב וכלי
 קרם אשר תנושל בו ישבר ושזירתן במקום קדוש ואס אין
 כבלעים כמלאו אשפתות של שזרים בעזרה: מוראה ונוצרה
 של עולת העוף: פסולי תלתא הוו פסול עומר ושתי הלקס
 ולקס הפנים תלת כסי קשצתינהו: בלועין תרי הוו לשברי
 כלי קרם הוה קד ומוראה ונוכה וכל הנתיים שס קד הוה:

נש"ס
 שנירושלי
 לריק
 לכה
 וק"ל
 רש"א

חגיגה
 פ"ג
 וע"כ

ע"ג
 רת
 ס.
 ה
 ש
 כוב
 יום
 חס
 יום
 אשך
 יורי
 יום
 זקן
 תוך
 שה
 ית
 כס
 של
 אין
 אס
 כס
 קרי
 (:
 זר
 זר

דאריב"ל נס גדול נעשה בלחם הפנים סילוקו
 כסידורו שנא' *לשום לחם חום ביום הלקחו ותו
 ליכא והא א"ר לוי דבר זה מסור' בידינו מאבותינו
 מקום ארון אינו מן המדה וא"ר בנאי אמר שמואל
 כרובים בנס הם עומדים נסו דבראי קחשיב נסו
 דגואי לא קא חשיב והא לחם הפנים נמו נסו
 דגואי הוא לחם הפנים (נמו) נסו דבראי הוא
 דאריב"ל מ"ד *על השלחן הטהור טהור מכלל
 שס שהוא טמא *כלי עץ העשוי לנחת הוא וכל כלי
 ע"צ עץ העשוי לנחת אינו מקבל טומאה אלא מלמד

ש"א כל
 פרק
 המוכר
 וע"ס
 רש"א

סילוקו כסידורו כשמסלקין אותו עדיין הוא חם: חום ביום
 הלקחו שהוא חם כיום שכלקק משם והאי קרא בלחם
 הפנים כתיב בספר שמואל: ומקום ארון אינו מן המדה
 אינו תופס למעט ממדת הקלל של בית כלום. דתניא ארון
 שעשה משה יש לו י" אמות אויר לכל רוק כשכיתן באמצע
 בית הכפרת והרי כל הקלל לא היה אלא כ' על כ"שנאי
 ולפני הדזיר עשרים אמה אורך ועשרים אמה רוקב כמלא
 שאין מקום הארון ממעט כלום: כרובים בנס היו עומדים
 גופי הכרובים שעשה שלמה עומדים בארץ אלל ארון אחד
 בלפון ואחד בדרום וכנפיהם כ' אמה פרושות מקיר אל
 קיר כדכתיב כנף הכרוב קמא אמות כמלאו הכנפים מקוויקיס
 את כל הקלל כמלא עובי הגוף אינו מן המדה: דבראי
 מנחון בעזרה כמים הידועים לכל: מכלל שהוא טמא
 שמקבל טומאה: עשוי לנחת שאינו מטלטל וכלי עץ לענין

שמ
 ואוכ
 ככ
 אמ
 פיר
 *יר
 *ופו
 *ער
 אמ
 רבו
 לחי
 טומ
 שק
 מלא
 כלה
 ירע
 כשה
 רבו
 ויש

שבעת ימים פרק ראשון יומא יז

שמגביהון אותו ומראין לחם הפנים לעולי רגלי
ואומרין להם ראו חבתכם לפני המקום שסילוקו
כסידורו שנא' לשום לחם חום ביום הלקחו:

אמר רב אשעיא בשעה שבנה שלמה ב"ה נטע שם
בו כל מיני מגדים של זהב והיו מוציאים

פירותיהם בזמני כשהרוח מנשבת כהן נושרים שנא'

* ורעש כלבנון פרי וזכשנכנסו עכו"ם להיכל יבש שנא' מלל עב

* ופרח לבנון אומלל ועתיד הקב"ה להתחזירן שנאמ' נחוס א

* פרוח תפרח ותגל אף גילת ורנן כבוד הלבנון נחן לה: ישיני' לה

אמר מר עשן המערכה. ומי הוה עשן מערכה זו

והתניא ה' דברים נאמרו באש של מערכה שם

רבוצה כארי וברה כחמה ויש בה ממש ואוכלת

לחין כיבשין ואינה מעלה עשן כי קא אמרינן בדהריוט

טומאה הוקש לשק שכא' מכל כלי עץ או בגד או עור או

שק וגו' מה שק מיטלטל מלא וריקן אף כלי עץ מיטלטל

מלא וריקן ואע"ג דשולקן מלופה צוהב בטל הליסוי גביה

כדאמרי' בשילהי פגיגה שאכי שלקן דקרייה רחמכא עץ:

שמגביהון אותו ומוליאין [ומראין] אותו לקוץ:

ירעש כלבנון פריו ירעש פריו של ישראל כפרי הלבנון

אלמא יש פרי זלזכון ולזכון הוא ז"ה ומהו הרעש

כשהרוח מכשבת אותן מקישין זה לזה רועשים וכשמע קולם:

רבוצה כארי גמלת שפלה מן השמים בימי שלמה והיתה על

המזבח עד שנא מכשה וסילקה והיתה דומה לארי רבוץ:

ויש בה ממש נאלהנת אלה: כי קאמרינן דמעלה עשן: בדהריוט

ויקרא א דתניא *ונחנו בני אהרן הכהן אש על פי שאש
 ס"ק יורדת מן השמים מצוה להביא מן ההדיוט רבוצה
 כ"ד כארי והתניא א"ר חנינא סגן הכהנים אני ראיתיה
 וע"ש רש"א ורבוצה ככלב ל'ק הא במקדש ראשון הא במקדש
 שני ובמקדש שני מיהוי והא א"ר שמואל בר איניא
 חגי"א (א"ר אחא) מ"ד *עלו ההר והבאתם עץ ובנו הבית
 וארצה בו ואכבד אמר ה' וקרין ואכבדה מאי שנא
 דמחוסר ה"א אלו ה' דכריום שיש בין מקדש ראשון
 למקדש שני ואלו הן ארון כפורת וכרובים אש
 ושכינה ורוח הקודש אורים ותומים אמרי מהוה
 הוי סיועו הוא דלא מסויעא:

יו חנו רבנן שש אשות הן יש אש אוכלת ואינה שותה.
 ע"ס ויש שותה ואינה אוכלת. ויש אוכלת ושותה.
 ויש אוכלת לחין כיבשין. ויש אש דוחה אש. ויש
 אש אוכלת אש. יש אוכלת ואינה שותה הא דידן.
 שותה ואינה אוכלת דחולין. אוכלת ושומה דאליהו
 ח"א י"ח דכתיב *ותפול אש ה' ותאכל את העולה ואת
 העצים ואת האבנים ואת העפר ואת המים אשר
 בתעלה לחבה. אוכלת לחין כיבשין דמערכה. אש
 קאמרינן באש הדיוט שהיו מניחין אללה: וארצה בו ואכבד
 קסר ה' בכנולת קגי ובנית שני עשתעי קרא: ארון וכפורת
 וכרובים כולו קדא היא. ושכינה לא שרמה בו. ורוח הקודש
 לא שרמה בכניאים עשנת שמים לדיוט:
 דחולין הקולה מן הקדמת שהוא כאש ולמא למים ואינו קספן

רוחה
 הושיט
 כל ר
 ממקו
 ימ
 כלפי
 שגשג
 הרום
 שנה
 הכל
 ופשיט
 כלפי
 לאכול
 חת ק
 לטרופ
 אצבע
 מלאכי
 טוב
 נקב
 ותירות
 הכל
 הראוי
 רעב
 בדאמ

רוחה אש דגבריאל אשאוכלת אש דשכינה דאמ' מר
הושיט אצבעו כיניה ושרפן. ועשן המערכה אפילו
כל רוחות שבעולם באות ונושבות בו אין מזיון אותו
ממקומו. והא אמר רב יצחק בר אבהו מי מוצאי
רש אחרון שק חג הכל צופין בעשן המערכה נוטה
כלפי צפון עניים שמחין בעלי בתים עצבים מפני
שגשמי שנה מרובין ופירותיה מרקיבין נוטה כלפי
דרום עניים עצבים ועשירים שמחים מפני שגשמי
שנה מועטין ופירותיה משתמרין נוטה כלפי מזרח
הכל שמחים נוטה כלפי מערב הכל עצבים. דכיוף
ופשיט כדוקלא ואיברורי לא הוה מיבדר. אמר מר
כלפי מזרח הכל שמחים כלפי מערב הכל עצבים
לאכול: רוחה אש ממקומה להלן: דגבריאל אירד להניל
את סכניה מישראל ועזריה שליטן הכנען מנפכים והקדיש מבחן
לסרוף את זורקיהן לתוכו כדאמרינן בערבי ססקים: הושיט
אצבעו נסכהדרין הוא נפר' (כ"ג) [אד"ו] גבי כתות של
מלאכים שאמרו לפניו מה אנוש כי תזכרנו: מוצאי יום
טוב האחרון של חג שמחתמול נחתם על גשמי שנה כדתקן
נבג כדונן על המים: כלפי צפון שרוץ דרומית מנסבת
ותירותיהן כרקנין ואין יכולין לאוכלן ופותחין ומזכרין צול:
הכל שמחים שרוץ מערבי שקולה היא ומביאה גשמים לפי
הראוי ואין הסירות מרקיבין ומנוחה הזרועה מללקת ואין
רעב בעולם: הכל עצבין שהיא רוח מיבשת את הזריעה
כדאמרי' במס' גיטין אפי' שפתא בקופינא דמרא רפיא:

כ"כ
פ' וי'
שחית
וב"ס
דש"ס

ששא
בבוצה
היתה
קדש
איניא
הבית
שנא
אישון
אש
מהוה
וחתה.
וחתה.
ויש
דידן.
אליהו
ואת
אשר
אש
אכבר
נפורת
הקודש
ג רפן

ורמינהו מורחית לעולם יפה מערכית לעולם קשה
רוח צפונית יפה לחטים בשעה שהביאו שליש וקשה
לזיתים בשעה שהן חונטין רוח דרומית יפה לזיתים
וקשה לחטים ואמר רב יוסף ואיתומא מר זוטרא
(ואיתומא רב נחמן בר יצחק) וסימניך שולחן בצפון
ומנורה בדרום הא מרבי דידיה והא מרבי דידיה
לא קשיא הא לן והא להו:

פ' לא
יחסור
ונ"ש
רש"א

בראשונה

פרק שני

וח א"ר יצחק אסור למנות את ישראל אפילו לדבר
מצוה שנאמ' *ויפקדם בכזק מתקיף לה רב
ע"ש אשי ממאי דהאי בזק לישנא דביוקא הוא דילמא
ש"א יא שמא דמתא הוא כדכתיב *וימצאו את אדוני בזק
שופטי' א בזק אלא מהבא *וישמע שאול את העם ויפקדם
ש"א טו בטלאים. א"ר אלעזר כל המונה את ישראל עובר
הש"ע ב בלאו שנאמ' *והיה מספר בני ישראל כחול הים
האי מרבי דידיה לפונית מגדלת קטין הראוין לשלקן.
דרומית מגדלת שטן הראוי למכורה: הא לן וחא להו מורחית
יפה לארץ צבל שהיא ארץ לחה חממת מימיה לעולם ולארץ
ישראל קשה שהיא ארץ הרים ונקעו' וממהר' ליבש:
בבזק לשון שנהי קרסים כטל כל אחד קרס והשליך לפניו
ומכו שנהי קרסים: ויפקדם בטלאים לוס לקחת כל

אשר לא ימד רב נחמן [בר יצחק] אמר עובר בשני
לאוין שנא *אשר לא ימד ולא יספר. א"ר שמואל ^{הושיע ב}
בר נחמני ר' יונתן רמי כתיב והיה מספר בני ישראל
כחול הים וכתיב אשר לא ימד ולא יספח. ל"ק
כאן בזמן שעושין ישראל רצונו של מקום כאן בזמן
שאין ישראל עושין רצונו של מקום ר' (אסי) אומר
[משום אבא יוסי בן דוסתאין] לא קשיא כאן בידו
אדם כאן בידו שמים. א"ר (חנינא) [נהולאין] בר
אידו אמר שמואל כיון שנחמנה אדם פרנס על
הציבור מיד מתעשר מעיקר' כתיב בכזק ולבסוף כתיב
בטלאים. ודילמ' טלאי דידהו א"כ מאירבותא דמלת':
וירב בנחל וגו' א"ר מני על עסקו נחל בשעה שאמר יט
לו הקב"ה לשאול *לך והכית את עמלק אמר ^ס
ומה אם כשביל נפש אחת אמרה תורה הכיאו עגלה
ערופה בנחל כל הנשמות הללו עאכ"ו אם חטא
אדם בהמה מה חטאה אם גדולים חטאו קטנים
מה חטאו מיד יצאת ב"ק ואמרה לו *אל תהו צדיק
הרבה ובשעה שאמר לו שאול לדואג *סוב אתה. ^{קבלת}
ופגע בכהנים והמחה מאיש ועד אשה יצאת בת
פוק ואמרה לו *אל תרשע הרבה אמר רב הונא ^{קבלת}
כמה לא חלי ולא מרגיש גברא דמריה סיועיה שאול ^{כ"ב ר}
אחד מהם טלה מלאן המלך והביאום במקצת ומכו הטלאים: ^{ב"ב}
וכתיב והיה מספר חלמא אית להו עכין: ^{ב"ב}
לא חלי ולא מרגיש גברא דמריה סיועיה כמה סמוך ^{ב"ב}

הושיע ב
ס
פ' נויה
כהמה
ש"א טו
קבלת
קבלת
ב"ב ר
ב"ב
ב"ב
ב"ב

קשה
וקשה
לזתים
זוטרא
בצפון
ידויה
לדבר
לה רב
דילמא
ני בזק
פקדום
עובר
ל הים
לשלקן
מורחית
ולאחז
ליבש
לפניו
קחת כל

באחת ועלתה לו דוד בשתים ולא עלתה לו שאול
 באחת מאי ניהו מעשה דאגג והא איכא נמי מעשה
 ע"א טו דנוב עיר הכהנים במעשה דאגג כתיב *נחמתי כי
 המלכתי את שאול דוד בשתים מאי ניהו מעשה
 דאוריה ודהסתה והא איכא נמי מעשה דבת שבע
 היא איפרעו מיניה דכתיב *ואת הכבשה ישלם
 ארבעתיים ילד אמנון תמר ואכשלוס א"ה הסתה
 נמי איפרעו מיניה דכתיב *ויתן ה' דבר בישראל
 מהבקר ועד עת מועד התם לא איפרעו מגופיה הכא
 איפרעו מגופיה דאמר רב יהודה אמר רב ו' חדשים
 נצטרע דוד ופירשו ממנו סנהדרין ונסחלקה ממנו
 תלמי' קיט שכינה שנא' *ישוכו לי יראיך ויודעי עדותיך וכתיב
 ע"א כז *השיבה לי לשון ישעך ורוח נדיבה תסמכני. והא
 אמר רב קבל דוד לשון הרע כדשמואל דאמר לא
 קבל ולרב דאמר קבל הא איפרעו מיניה דאמר
 רב יהודה אמר רב בשעה שאמר לו דוד למפיבושת
 ומוצטק ואין לריך לקלות ולדאוג מכל רעה מי שהקצ"ה בעזרו
 שהרי מליכו שאול ככשל באחת ועלתה לו לרעה לקוכסו
 במיתה וביטול מלכותו ודוד ככשל בשתים ולא עלתה לו
 לרעה : דאוריה שהרגו : ודהסתה שהוסת למכות את ישראל
 גי' רש"י צסוף ימיו וגרס לבא עליהם דבר : דבת שבע שנא עליה :
 בגמ' ילד זכה *הקטן : לשון הרע על מפיבושת מפי ליבא :
 ככה הא איפרעו מיניה מדה נמדה הוא הפסידו לקלק נקלתו
 והוא נפסד לקלק המלכות :

*את
 וא
 *בן
 נצח
 רב
 שאו
 (לך)
 יהוד
 שאו
 רבי
 אא"
 הזוח
 אמר
 כבוד
 ונבו
 העב
 סיוט
 המלכ
 אתא
 לדי
 קהל
 ויעל

בראשונה פרק שני יומא כ

*אחה וציקא תחלקו את השדה יצאה בת קול ש"נ יע
 ואמרה לו ירבעם ורחבעם יחלקו במלכותך :
 *בן שנה שאול במלכו אמר רב הונא כבן שנה כ
 שלא טעם טעם חטא מתקיף לה רב נחמן בר רב
 יצחק אימא כבן שנה שמלוכלך בטיט ובצואה הוא ש"א י
 רב נחמן סיוטא בחלמיה אמר נעניתו לכם עצמות
 שאול בן קיש הדר הוא סיוטא בחלמיה אמר נעניתו
 (לך) [לכם עצמות] שאול בן קיש מלך ישראל אמר רב
 יהודה אמר שמואל מפני מה לא נמשכה מלכות בית
 שאול מפני שלא היה בה שום דופי דא"ר יוחנן משום
 רבי שמעון בן יהוצדק אין מעמידין פרנס על הצבור
 אא"כ קופה של שרצים תלויה לו מאחוריו שאם
 תזוח דעתו עליו ואומרים לו חזור לאחוריך א"ר יהודה
 אמר רב מפני מה נענש שאול מפני שמחל על
 כבודו שנאמר * ובני בליעל אמרו מה וישענו זה
 ויבזוהו ולא הביאו לו מנהה וגו' וכתו' ויעל נחש דק"ל מלך
 העמוני וגו' א"ר יוחנן משום ר"ש בן יוחאי [יהוצדק] כל
 סיוטא מלאכי סקד היו מצעיתין אותו: לא נמשכה לאורך
 ימים: שלא היה בה שום דופי משפחה ויתגאו
 המלכים היולחים מורעו על ישראל אבל דוד מרות המואביה
 אחא: קופה של שרצים דופי משפחה: נענש שאול לבא
 לידי דבר שעליו כיטל ממנו מלכותו: מפני שמתקלת מלכותו שס יא
 מתל על כבודו גלה על עלמו שאינו כדאי למלך: וכתוב
 ויעל נחש העמוני ומסקכא דמלת' דאמרו ישראל מי האומר

שס י
 דק"ל מלך
 מחל על
 כבודו
 חול
 סכא
 כבוד
 החקוס

אול
 שה
 כי
 שה
 בע
 לם
 תה
 אל
 בא
 ים
 מנו
 זיב
 דא
 לא
 מר
 תת
 צורו
 כסו
 לו
 דאל
 יה:
 ח:
 לתו

כג ת"ח * שאינו נוקם ונוטר כנחש אינו ת"ח והא כתו' ויקר' יט
לא תקום ולא תטור ההוא בממון הוא דכתיב גיטין פ'
דתניא איזו היא נקימה ואיזוהיא נטירה נקימה א"ל השולח
השאיילני קרדומך אומ' לו לאו למח' אומ' לו הוא שבת
השאיילני קרדומך אומר לו איני רוצה להשאיילך פ"ח
כדרך שלא השאלחני זו היא נקימה ואי זו היא חוסכ'
נטירה א"ל השאיילני מגדך א"ל לאו למחר א"ל סופרי'
השאיילני קרדומך וא"ל הילך ואיני עושה כמוהך
שלא השאלחני זו היא נטירה וצערא דגופא לא
והא תניא הנעלבים ואינן עולבין שומעין חרפתם
ואינם משיבין עושין מאהבה ושמהים ביסורין עליהם
הכתוב אומר * ואוהביו כצאת השמש בגבורתו לעולם
דנקיט ליה בליביה והא אמר רבא כל המעביר על
מדותיו מעבירין לו על כל פשעיו דמפייסו לוי' ומפייס:
כא ת"ר מעשה בב' כהנים שהיו שניהם שוים רצים
ועולים בכבש קדם אחד מהם לתוך ד' אמות
של חברו נטל סכין ותקע לו בלבו עמד רבי צדוק
שאל ימלוך עלינו בתמיהה תנו את האנשים וכמיתם והוא
אמר לא יומת איש היום הזה: שאינו נוקם נקמתו: ונוטר
אינה כנקש בלבו: איני כמוהך שלא השאלחני זהו נטירה
שהדבר שמור בלבו ולא הסיקו מדעתו: הנעלבים שנעלבים
מיד אחרים ואין עולבין אחרים: עושים מאהבה עושים מלות
מאהבת המקום ולא ליטול שכר: דנקיט ליה בליביה ואס נא
אמר לנקום נקמתו בקו המאסטי שמוק: דמפייסו לוי' לנקש מקילו:

על
ישר
בא
עגל
בא
להג
נטמ
יותו
שפ
הא
ערו
ויו
ועור
כדי
וכו'
דזיו
קיו
נסי
על
מי
נעו
דבו
ערו

בראשונה פרק שני יומא כא

על מעלות האולם (בהר הבית) ואמר אחינו בית
ישראל שמעו הרי הוא אומר *כי ימצא חלל^{דברי' כא}
באדמה ויצאו וקניד ושופטיד אנו על מי להביא
עגלה על העיר או על העורות געו כל העם בבכיה
בא אביו של תינוק ומצאו כשהוא מפרפר ואמ'
להם הרי הוא כפרתכם ועדיין בני מפרפר ולא
נשמא הסכין ללמדך שקשה עליהם טהרת כלים
יוחר משפיכות דמים וכן הוא אומר *וגם דם נקי^{מ"כ כא}
שפך מנשה הרבה מאד עמד רבי צדוק על מעלו'
האולם בהר הבית כו' וירושלים בת איתויי עגלה
ערופה היא והתניא עשרה דברים נאמרו בירושלי'
וזה היא אחת מהם *אינה מביאה עגלה ערופה^ס
ועוד לא נודע מי הכהו כתיב והכא נודע מי הכהו^{ע"ג}
כדי להרבות בכיה בישראל בא אביו של תינוק
וכו' איבעיא להו הי מינייהו חמירא ש"ד הוא
דזילא ודכלים כדקיימא קיימא א"ד ש"ד כדקיימא
קיימא אבל טהרת כלים היא דחמירא. ת"ש מדקא
נסיב לה גמרא וגם דם נקי שפך מנשה הרבה ש"מ
על מעלות האולם בהר הבית אולמות הרנה זכה הורדוס
סס כמו שכתוב בספר בן גוריון: על מי להביא משל
מי תלקק מן היושנים בעיר או מן הכהנים שומר העזרה:
געו לעקו: הרי היא כפרתכם מיתתו חכפר עליכם: עשרה
דברים צנ"ק קשינ' להו צפ' מרובה: אינה מביאה עגלה
ערופה דכתיב כי ימלא קלל באדמה וגו' לרשתה ואין ירושלי'
ירושל קא סנר לא כתלקה לשנטיס: גמרא ראייה:

ש"ד הוא דזילא וטהרת כלים כדקיימא קיימא ש"מ:
כד למה מפיסין וכו' למה מפיסין כדאמרן אלא למה
מפיסין וחזרין ומפיסין א"ר יוחנן כדו להרגיש
ע"כ כל העזרה שנא' * אשר יהרו נמתיק סוד בבית
תלים נה' אלהים נהלך ברגש:

כו מתני' הפיים השלישי חדשים לקטורת באו והפיסו
והרביעי חדשים עם ישנים מי מעלה איברי'
מן הכבש למזבח: גמ' חנא מעולם לא שנה אדם
בה מ"ט א"ר חנינא מפני שמעשרת א"ל רב פפא
לאביו מ"ט אילימא משום דכתיב * ישימו קטור' באפך
דכרי' לג' וכתיב בתריה ברך ה' חילו אי הכי עולה נמי דכתיב
וכליל על מזבחך א"ל הא שכיחא והא לא שכיחא:
כב אמר רבא לא משכחת צורבא מרבנן דמורה

ס כדאמרן שהיו נאים לידי מקלוקת: למה מפיסין וחזרין
ומפיסין למה כאספס לסיים ארבע פעמים ציוס
כדתנן במתני' יפסו על כלם באסיפה ראשונה מי יזכה
לזה ומי יזכה לזה: להרגיש העזרה להשמיע קול המון עם
רב כמה פעמים שהוא כבוד למלך שכל' בבית אלהים וכו':
חדשים לקטורת מי שלא זכה בקטורת כל ימיו ובגמ' מפרש
מאי שכל קדשים וכך היו מכריזים קול בעזרה: גמ' מפני
שמעשרת לפיכך לא היו מניקין אותו לשנות: והא כתיב וכליל
על מזבחך בההוא קרא גופיה: והא לא שכיחא ומסתברא
דכי כתיב עושר אללא שכיחא דאל"כ כמלאו הכל עשירים:
דמורה שמורה הלכות בישראל:

היה ויזבן: סייעתא דהקדמותא דל' זמם דף סבזי

בראשונה פרק שני יומא כב

אלא דאתי משבט לוי או משבט יששכר לוי דכתיב
*יורו משפטוך ליעקב יששכר דכתיב *ומבני דנרי לג
יששכר יודעי בינה לעתי לדעת מה יעשה ישראל. ד"ה איב
ואימא נמי יהודה דכתיב *יהודה מחוקקי. אסוקי תליס ס
שמעתא אליבא דהלכתא קאמרינן: יקח
אמר רב אשי אף אנן נמי תנינן ולמנסך אומר שס
לו הגבה ידיך שפעם אחת נסך צדוקי אחר ע"ג
על גבי רגליו ורגמוהו כל העם באתרוגיהן:

אמר להם הממונה

פרק שלישי

אמר רב ספרא צלותיה דאברהם מכי משחריו כותלי כח
אליבא דהלכתא להורות כדת וכהלכה: ע"ג
ולמנסך את המיס: אומר לו הגבה את ידיך ונראה שתערה
הללוקית לתוך ספל של כסף שעל המזבח שהוא נקוב
כמין קוטס דק שהיין המקלח יולא צו והוא הנסוך: שפעם
אחת נסך ע"ג רגליו ולא עירה הללוקי לתוך הספל ושפך
המים על רגליו לפי שהיה צדוקי ואינו מודה בנסוך המיס:
צלותיה דאברהם תפלת הערב שלו: מכי משחריו כותלי
קומות הפיכות למזרק שהלבינו מהנץ הקמה הנאה
ען המזרק וכוללות עליהן בתפלת שבע שעות שהקמה באמצע
הרקיע צראש כל אדם ואיכה עושה עמוד אלא תתתי
עשירין אותן הכתלים לפי שאין קמה נוכלת אלא צראש

א"ר יוסף אנן מאברהם ניקום ונגמר אמר רבא
חנא גמר מאברהם ואנן לא גמרינן מיניה דחניא
ויקראינ* וביום השמיני ימול בשר ערלתו מלמד שכל
היום כשר למיל' אלא שהזרזין מקדימין למצות
ראשי' יט שנא' *וושכם אברהם כבקר (אל המקום אשר עמד
שם כב שם את פני ה') [*ויחבוש וגו'] אלא אמר רבא רב
יוסף הא קא קשיא ליה כו':

כג אמר רב חמא בר חנינא מומיהם של אבותינו לא
פסקה ישיבה מהם היו במצרים ישיבה עמהם
שמות ג שנאמ' *לך ואספת את זקני ישראל . היו במדבר
וודנר יא ישיבה עמהם שנא' *אספה לו שבעים איש מוקני
וישראל אברהם אבינו זקן ויושב בישיבה הוה שנא'
ראשי' כד *ואברהם זקן בא בימים יצחק אבינו זקן ויושב
שם כו בישיבה הוה שנא' *ויהו כי זקן יצחק יעקב אבינו
שם נח זקן ויושב בישיבה הוה שנא' *ועיני ישראל כבדו
מזוקן . אליעזר עבד אברהם זקן ויושב בישיבה הוה
שם כד שנא' *ויאמר אברהם אל עבדו זקן ביתו המושל
ככל אשר לו א"ר אלעזר המושל בתורת רבו הוא
דמשק אליעזר [א"ר אלעזר] שדולה ומשקה מתורת
רבו לאחרים אמר רב קיים אברהם אבינו את כל
שם כו התור' כלה שנא' *עקב אשר שמע אברהם בקולי
הכותל בעוביו ומילל קודו של שפת עוביו על זקיפת הכותל
ומשקרת מההיא שעתא כוטיס לללי ערב וקרו ערב : אנן
מאברהם ניקום ונגמר באת ללמדנו להיות זרזין כאברהם :
דולה ומשקה כוטריוקון של דמשק :

אמר להם הממונה פרק שלישי יומא כג

א"ל רב שימי בר חייא לרב ואימא ד' מצות ותו לא
הא הואי נמו מילה ואימא שבע מצות ומילה א"ל
א"כ מצותי ותורותי למה לי אמר *רב ואיתומא רב
אסי קיים אברהם אבינו אפילו ערובי חבשילין שנא' קדוש'
ותורותי אחד דברי תורה ואחד דברי סופרים: פ"ד
תניא רבי אומר אינו דומה תימור של לבנה לתימור
של חמה תימור של לבנה מחמר ועולה כמקל
תימור של חמה משציע לכאן ולכאן:

אמר (רפרם) [ר"ג] *זיהרא דשמשא כשמשא כד
וסימניך דנא דחלא שברירי דשמשא קשין ס
משמשא וסימניך דילפא *הרהורי עבירה קשין
ד' מצות שכלטוו לשאר כל בני כס אבל תורה לא כתבה לו:
אפילו ערובי חבשילין א"כ הלכה לזשה מסיכי אלא
תקנת סופרים שעתידין לתקן:

תימור של חמה עלות השקר שנבקע וכראה כתמר זקוף כט
לשון תמרת עשן על סס שזוקף ועולה:
זיהרא דשמשא אותו קום של יום המעוכן שקורין תופו"ר:
דנא דחלא שפיה סתום יפה שלא ילא ריקו ויתלש
וכשאתה נוקבו נקב קטן יולא סס ריק זוק מחד כך יום
המעוכן מתוך שהמה מכוסה ומוס אלה כנוש נוקבת בכס
דרך נקב הענים: שברירי דשמשא סגורים מתרגמינן
שברירא שמש הכוקב דרך נקבים קטנים הנותן עינו כנגד
הנקב קאים לו הסגורים יותר מן המסתכל בקמה שבא"ר:
וסימניך דילפא קשה דלף היורד על האדם משאם נכנס
כל גופו במים: הרהורי עבירה תאות נשים קאים להכפיז

ל רב
קדוש'
פ"ד
ס
ננו'
והחא
דשמשא
קשה
משמשא

מעבירה וסימניך ריחא דבשרא שלהי דקיטא קשה
מקיטא וסימניך חנורא שגירא אישחא דסחוא קשה
מדקיטא וסימניך חנורא קרירא מגמר בעחיקא קשה
מחדתא וסימניך טינא בר טינא:

כה *למנצה על אילת השחר מה אילה זו קרניה
מפוצלות לכאן ולכאן אף שחר מפציל לכאן
ולכאן א"ר זורא למה נמשלה אסתר לאילה לומר

שס
תל"ב כג

את בשרו יותר מנופו של מעשה: ריחא דבשרא המריק
בשר ללי קשה לו הריק מאוד שמתאווה לו: שלהי דקיטא
אלול שהוא סוף הקיץ: קשה מקיטא קומו קשה מקום
הקיץ של תמוז לפי שכבר נתקמס כל האויר וגופי הצריות
בקוט הקיץ שעבר עליו תמיד מתקמס הוא עתה בקום קל
ומזיקו: וסימניך חנורא שגירא תכור שהוסק היום פעמים
ושלש נוק הוא להסיקו בעלים מועשים: אשתא דסתוא
קדמת של ימות הקורף המקומת את הקולה בידוע שהוא
קשה יותר מקדמת המצעירותו בימות הקיץ: וסימניך חנורא
קרירא לריך עלים מרובים להסיקו אף זה שאויר לוכן והגוף
לוכן והקולי מצעירותו בידוע שהוא חולי קשה: מגמר בעחיקא
קשה מחדתא מי שלמד והסיק דערו ושכח קשה לקזור וללמוד
מה ששכח יותר (משאס) [ממה ש] לא למד: וסימניך טינא בר
טינא טיט שנובלין אותו מטיט קומר כותל יסן קשה הוא
לגבולו יותר מטיט של עפר קדש: גבה הסימני
אילה זו לאו לוקא נקט שהרי אין קרנים לנקבה (אלא מין
אילה קאמר): למה נמשלה אסתר לאילה במסכת

בין אלה סימנין סימנין חנורא חנורא חנורא: סימנין חנורא חנורא חנורא

לך
שעו
על
אס
סוח
איכ
מגל
ליכ
יפת
למו
מה
צדי
אב
מגיל
הלל
הא
מט
מוק
בר
לשון
שהיל
ושנה
אבי
בית

אמר להם הממונה פרק שלישי יומא כד

לך מה אילה זו רחמה צר וחביבה על בעלה כל
שעה ושעה כשעה ראשונה אף אסתר היתה חביבה
על אחשורוש כל שעה ושעה כשעה ראשונה א"ר
אסי למה נמשלה אסתר לשחר לומר לך מה שחר
סוף כל הלילה אף אסתר סוף כל הנסים כלם והא
איכא חנוכה ניתנה ליכתב קא אמינא הא ניחא למ"ד
מגלת אסתר ניתנה ליכתב אלא למ"ד לא ניתנה
ליכתב מאי איכא למימר מוקי לה כרבי בנימין בר
יפת אמר ר"א דא"ר בנימין בר יפת א"ר אלעזר
דמה נמשלה תפלתן של צדיקים לאילה לומר לך
מה אילה זו כל זמן שמגדלת קרניה מפוצלות אף
צדיקים כל זמן שמרבים בתפלתן תפלתן נשמעת:
אביי הוה מסדר סדר המערכה משמא דגמרא

כו
לג

מגילה אמרי' דאסתר אמרה מזמור זה כיון שהגיע לבית
הללמים נסתלקה הימנה שכינה ואמרה אלי אלי למה עזבתני:
הא ניחא למ"ד פלוגתא במסכת מגילה איכא למ"ד אסתר
מעמאה את הידים. ואיכא למ"ד אין מעמאה דלאו ספר הוא:
מוקי לה בר' בנימין בר יפת כלי' דריש להאי שחר כרבי בנימין
בר יפת: למה נמשלה תפלתן של צדיקים וכו' דהאי שחר
לזון תפלה דריש ליה כמו רוקי בקרבי אשחרך למכלק על תפלה
שהיא כאיל': שכל זמן שמגדלת קרניה מפצילות בכל שנה
ושנה נוסף בהן פינול אחר (פירוש מוסיפה כח וגבורה):
אביי מסדר סדר מערכה משמא דגמ' מוכה סדר עבודת
לבור של כל יום ויום: משמא דגמרא דכלה ישיבה

א
קשה
קשה
קשה
קרניה
לכאן
לומר
המריק
קישא
מקום
הבריות
יום קל
פעמים
יסתוא
שהוא
תנורא
והגוף
נתיקא
וללמוד
נא בר
הוא
לא מין
מסכת

ואליב' דאבא שאול מערכה גדולה קודמת למערכ' שניה של קטורת ומערכה שניה של קטורת קודמת לסדור שני גורי עצים וכדור שני גורי עצים קודם לדשון מזבח הפנימי ודשון מזבח הפנימי קודם להטבת חמש נרות והטבת חמש נרות קודם לדם התמיד ודם התמיד קודם להטבת שתי נרות והטבת שתי נרות קודמת לקטרת וקטורת קודמת לאברים ואברים קודמין למנחה ומנחה קודמת לחביתים וחביתים קודמין לנסכים ונסכים קודמין למוספיים ומוספין קודמין לבזיכין ובזיכין קודם לתמיד של בין הערבים ויקרא ו שנא' וערך עליה העולה והקטיר עליה חלביה שלמים

דרבנן דבי מדרשא: ואליבא דאבא שאול דאמר צפ"ק הטבת כל הנרות קודמת לקטורת: מערכה גדולה שעליה יקטירו כל ההקטרות: קודמת לפני סדר מערכה שניה שעושין בקרן מערבית דרומית משוך מן הקרן ארבע אמות ללד לפון כדתנן במסכת תמיד: של קטורת שמנחה קודמתין גמלים להכניס למזבח הפנימי שקרית וערבית להקטיר עליה קטורת תמיד פרס שקרית ופרס ערבית: לסדור שני גזירין שמסדרין על מערכה גדולה וכולהו מפרש טעמא לקמן: לדם התמיד לשקטתו ולזריקתו: קטורת על המזבח הפנימי: קודמת לאברים להקטיר אברי תמיד על מזבח הקילון: למנחה מנחת נסכים של תמיד כדכתיב ועשירית האיפה סולת למנחה: לנסכים לנסוך יינו דתמיד: ונסכים למוספין אס שנת הוא: שנאמר והקטיר עליה חלבי השלמים

אנ
תני
שעש
יחיד
ניחוש
ישמו
מנה
אמר
אמו
ללבי
חו
ודריש
האמו
הוסף
למד
עבוד
עבוד
לכור
פרשה
דלא
דאמו
מר
כחמ

אמר להם הממונה פרק שלישי יומא כה

עליה השלם כל הקרבנות כולם:

חני רב הונא בר יהודה ואמרו לה רב שמואל לה
בר יהודה אחר שכלתה עבודת צבור כהן ע"כ
שעשתה לו אמו כהונת לובשה ועובד בה עבודת
יחיד ובלבד שימסרנה לצבור פשיטא מהו דתימא
ניחוש שלא ימסרנ' יפה יפה קמ"ל. אמרו עליו על ר'
ישמעאל בן פאבי שעשתה לו אמו כהונת של מאה
מנה ולבשה ועבד בה עבודת יחיד ומסרה לצבור
אמרו עליו על ר' אלעזר בן חרסום שעשתה לו
אמו כהונת של שתי רבוא ולא הניחווהו אחיו הכהנים
ללבשה מפני שנרא' בערום ומי מתחזי והא אמ' מר
חושין כפול ששה אמר אביו כחמרא במוגא:

ודריש ליה לשון השלמה: עליה על העולה דתמיד של שחר
האמורה זראש המקרא שחמיר וערך עליה העולה והקטיר
הוסף והשלם עליה כל הקרבנות ולא על של זין הערבים
למד על תמיד של זין הערבים שהוא אחרון לכל הקרבנות:
עבודת יחיד הולאת כף ומקתה שאיכה לריכה לצור אלא
למי שמוטלת עליו לפנות את המקום לפיכך קורא לה
עבודת יקיד: ובלבד שימסרנה לצבור דסוף סוף מעבודת
לצור היא כך כראה בעיני. ואני שמעתי עבודת יקיד מקרא
פרשה דתכן התם קורא צאילטלא לבן משלו וקשיא לי בגוה
דלא תכן התם ובלבד שימסרנה לצבור: פשיטא דעובד בה כיון
דחמרינן דמסורה לצבור דלצור היא: משני רבוא מכה: האמר
מר חושין של בגדי כהונה: כפול ששה לקמן בפרק זא לו:
כחמרא במוגא כיון הנראה מקוץ לכלי זכוכית ואע"פ שכלי

כו ת"ר עני ועשיר ורשע באו לדין לעני אומרים לו
מפני מה לא עסקת בתור' אם אמר עני היה
וטרוד במוזנותיו היו אומרים לו כלום אתה עני
יותר מהלל אמרו עליו על הלל הזקן שבכל יום
יום היה עושה ומשחק בטרפעיק חציו נתן לשומח
בית המדרש וחציו לפרנסתו ופרנסת אנשי ביתו
פעם אחת לא מצא להשתכר ולא הניחו שומר בית
המדרש ליכנס עלה ונתלה וישב על פי ארוכה כדי
שישמע דברי אלהים חיים מפני שמעיה ואבטליון
אמרו אותו היוט ערב שבת היה וחקופת טבת היה
וירד עליו שלג טן השמים וכסהו כיון שעלה עמוד
השחר אמר ליה שמעיה לאבטליון אחי בכל יום
הבית מאיר והיום אפל שמא יום מעונן הוא הציצו
עוניהם וראו דמות אדם בארוכה עלו ומצאו עליו
רום ג' אמו' שלג פרקו והרהר חיצוהו וסכוהו והושיכוהו
כנגד המדור' אמרו ראוי זה לחלל עליו את השב'
לעשיר אומרים לו מפני מה לא עסקת בחורה אם
אמר עשיר היה וטרוד בממון היה אומרים לו כלום

שס

זכוכית ענה כך היה הפשתן מולהב וכראה צהר מחוכה:
ע'נהרי"ף לעני אומרים לו וכו' כלו' אם באו צ"ד של מעלה לקיימ
כווכתו עכיים ע"י הלל ועשירים על ידי רבי אלעזר בן
חרסום ורשעים טרודין צילרן על ידי יוסף הגדיק יש
סתקון מה לבעל דין לקיינס: טרפעיק סלע מדינה שהוא
קלי דיכר כך מסורס בכתובות: פרקוהו סירקו משאוי השלג

א
היה
ר"א
וכנגד
משא
חורה
אמר
חורה
אנו
שינוי
בתור
מה
ביצר
יותר
יום
שלב
לבש
אמר
ה'
כפופ
לו
שעליו
איכס
אדוכי
אי

ראשי לט דכתיב *ולא שמע אליה לשכב אצלה להיות עמה
 ע"ז פ"ק לשכב אצלה בעולם הזה להיות עמה בעולם הבא.
 נמצא הלל מחייב את העניים. ר' אלעזר כן חרסום
 סומה פ' א"כ מחייב את העשירי. יוסף הצדיק מחייב את הרשעים:
 וע"כ רש"א ת"ר כיצר מתודה אומר עויתי פשעתי חטאתי וכן
 כח בשעיר המשחלח הוא אומר *והתודה עליו
 לו את כל עונות בני ישראל ואת כל פשעיהם לכל
 ע"כ חטאתם וכן במשה הוא אומר *נושא עון ופשע
 ויקרא יו וחטאה ונקה דברי ר"מ וחכמים אומרים עונות אלו
 שמוות לד זרונות וכן הוא אומר *הכרת חכרת הנפש היא
 נחמדי' טו עונ' כה פשעי' אלו המרדי' וכן הוא אומ' *מלך מואב
 שס"ח פשע בי ואומ' *אז חפשע לבנה בעת היא חטאת
 ויקרא ד אלו שגגות וכן הוא אומר *נפש כי חטא בשגגה.
 ומאחר שהתודה על הזרונות ועל המרדים חוזר
 ומתודה על השגגות אלא אומר חטאתי עויתי פשעתי
 תליס קיוכן כדוד הוא אומר *חטאנו עם אבותינו העוינו
 מלכים הרשענו וכן בשלמה הוא אומר *חטאנו והעוינו
 ח"ה רשענו וכן בדניאל הוא אומר *חטאנו ועוינו והרשענו
 וד"ה כו ומרדנו אלא מהו שאמר משה *נושא עון ופשע
 דכ"ה ט דכ"ה ט וחטאה ונקה אמר משה לפני המקום רבש"ע בשעה
 שמוות לד
 וכן בשעיר המשחלח הוא אומר עונות חטאה וא"כ פשעים
 וא"כ חטאים: המרדים העושה להכעיס: מלך מואב
 פשע בי מרד ני: אז חפשע לבנה מרדו יושני לבנה על
 מלך יהודה: חוזר ומתודה וכו' נחמיה אס על זדון ימקלו

אמר
 שחוטא
 כשגגות
 דברי
 מהודת
 המשה
 להלן ב
 ומנין ש
 תניא
 שמו ש
 בן אחיה
 משה ל
 משנה
 של זה
 לו אין ל
 וה"ק כו
 קרא דו
 נא' כפ
 להלן ב
 נברשת

אמר להם הממונה פרק שלישי יומא כו

שחוטאין ישראל ועושין חשוכה עשה להם זדונות
כשגגות. אמר רבה בר שמואל אמר רב הלכה
כדברי חכמים פשיטא יחיד ורבים הלכה כרבים
מהו דתימא מסחבר טעמא דר"מ דקמסייע לי קרא
דמשה קמ"ל. ומנין שבאנא נאמר כאן כפרה ונא' לז
להלן בחורב כפרה מה להלן באנא אף כאן באנא
ומנין שבשם נא' כאן כפרה ונאמר בעגלה ערופה
כפרה מה להלן בשם אף כאן בשם:
תניא רבי אומר כי שם ה' אקרא הבו גודל לאלהינו כט
אמר להם משה לישראל בשעה שאני מזכיר שם
שמו של הקב"ה אתם הבו גודל לאלהינו. חנניה דכ"ל לז
בן אחירבי יהושע אומר זכר צדיק לכרכה אמר להם ושל י
משה לישראל בשעה שאני מזכיר זכר צדיק עולמים
אתם חנו ברכה:

משנה מונכו המלך עשה כל ידות הבלים של ל
יוה"כ של זהב הילני אמו עשתה נכרשת ש
של זהב על פתחו של היכל אף היא עשתה טבלא
לי אין לריך לנקש טוב על האנג: עשה להם זדונות כשגני'
וה"ק כושא עון ופצע כמטאה של אנג: דקא מסייע לי
קרא דוידוי יוה"כ גופי': ומנין שבאנא יהא וידוי זה:
נא' כפרה בחורב נמעשה עגל אולי אכפרה וגו': מה
להלן באנא אלא קטא וגו': ומנין שבשם אלא ה': בעגלה
ערופה כפר לעמך ישראל אשר פדית ה':
נכרשת מקורה ודומה לו בספר דניאל לקבל נכרשת' נמעש'

של זהב שפרשת סוטה כתובה עליה. ניקנור נעש
נסים לדלתותיו ומזכירין אותן לשבח:
ס אמר רב יהודה המהלך לומין רבו הרי זה בור
חנן הסגן בימינו וראש בית אב בשמאל
ועוד תניא שלשה שהיו מהלכין בדרך הרב באמצע
גדול מימינו וקטן משמאלו וכן מצינו בג' מלאכי
השרת שבאו אצל אברהם מיכאל באמצע גבריאל
בימינו רפאל בשמאלו חרגמה רב שמואל בר פפא
קמיה דרב אדא כדי שיתכסה בו רבו והתניא המהלך
כנגד רבו הרי זה בור אחוריו רבו הרי זה מגס
הרוח דמצדד אצרודי:

בלשאלר: שפרשת סוטה היתה כתובה עליה ולא הו
לריך להציא תורה לכתוב ממנו מגלת סוטה במקדש: ניקנור
נעשו נסים לדלתותיו סס האיש ניקנור וכס שלו מפרש בגמ'
הרי זה בור אפילו בדרך ארץ אינו נקי: שלשה שהיו
מהלכין בדרך לא ילכו זה אחר זה אלא בשורה אחת
וכן מצינו במ"ה מדכתיב ג' כלבים עליו מכלל ששורה
אחת הוו קיימי זה אלל זה דא: זה אחר זה קיימי און זה
כלבים עליו אלא ראשון: כדי שיתכסה בו רבו הא דקתני
מיימינו לא שילך אללו אלא מאחוריו ומיהו גדול לימין וקטן
ללד שמאל אלל גדול ושניהם לאחוריו הרב ממש: ה"ג והתכיא
המהלך כנגד רבו הרי זה בור אחוריו רבו הרי זה מגס
הרוח: דמצדד אצרודי לא אלל ממש ולא אחוריו ממש אלא
בשורה אחת שיתכסה בו רבו מקלת לד רבו:

אמר להם הממונה פרק שלישי יומא כה

חנא בשעה שהחמה זורחת ניצוצות יוצאות לא
ממנה ויורעים שהגיע זמן ק"ש. מיתוכי הקורא שס
ק"ש שחרית עם אנשי משמר ואנשי מעמד לא ע"נ
יצא שאנשי משמר משכומין ואנשי מעמד מאחרין
אמר אביו לשאר עמא דבירושלים:

חנן רבנן מה נסים נעשו לדלתותיו אמרו כשהלך לב
נקנור להביא דלתות מאלכסנדריא של מצרים לח
בחורתו עמד עליו נחשול שבים לטבעו ונטלו אחת
מהן והטיקוה לים ועדיין לא נח הים מועפו בקשו
להטיל את חברתה עמד הוא וכרכה אמר להם
הטילוני עמה מיר נח הים מועפו היה מצטער על
חברתה כיון שהגיע לנמלה של עכו היתה מבצבצת

ניצוצות זהרורות שהקמה זורחת מן המזרח ומכה על פתח
היכל שהוא ללד מערבי: משהגיע זמן ק"ש כדתניא
מלותה עם הכן הקמה: שאנשי משמר הכהנים שהענדו'
מוטלת עליהם: מקדימים לקרותה קודם היום שחא תמשך
עליהם העבודה ומנעו לקרות: ואנשי מעמד ישראל שהענדו'
מוטלת עליהם בשליקות הנכור על הקרבן שחא' תשמרו
להקריב לי צמועדו וגו' ולזה שיהו עשירים ועומדים על
קרבנותיהם והכי דריש לה בספרי: ונחמסת תעניות: מאחרים
לקרות עד כלות עבודת התמיד: לשאר העם הנאים בעזרה
הוא סי' להודיע זמן קריאת שמע:
להביא דלתות לשער מזרקה של עזרה ושל כקושת היו:
נחשול שבים סער: והטילוה לים להקל הספינה: רנמלה

ויוצאת מתחת דופני הספינה. ו"א בריה שביס
בלעתה והקיא אתה ליבשה ועליה אמר שלמה *קורות
בחינו ארזים רהיטנו כרותים אל הקרי ברותים *אלא
בריותם לפיכך כל שערים שבמקדש נשתנו להיות של
זהב חוץ משערי נקנור מפני שנעשו בהם נסים וי"א
מפני שנחושטן מוצהבת היתה רכי אליעזר בן יעקב
אומ' נהושת קלוניחא היתה והיתה מאירה כשל זהב
לג משנה ואלו לגנאי בית גרמו לא רצו ללמד על
מעשה לחם הפנים בית אכטינים לא רצו ללמד
על מעשה הקטרת הוגרם בן לוי היה יודע פרק
בשיר ולא רצה ללמד בן קמצר לא רצה ללמד
על מעשה הכתב על הראשונים נאמר *זכר
צדיק לברכה ועל אלו נאמר ושם רשעים ירקב
גמ' הנו רבנן בית גרמו היו בקיאין במעשה לחם
הפנים ולא רצו ללמד שלהו חכמים והביאו אומנין
מאלכסנדריא של מצרים והיו יודעין לאפות כמותן
ולא היו יודעין לרדות כמוהן שהללן מסיקין מבחוי
פורט"ו מקום שהספינות נמשכות שם ליבשה: רהיטנו לשון
דלת שהוא רץ ופומק רץ וכו'על: אלא בריותם כאלו כרתו
גמ' ברית זו עם זו: וי"א *כרותים: נשתנו כשהעשירו: קלוניחא
מזהרת וכן שם מין נפושת [והוא נפושת] קלל:
בן לוי כלומר מן הלויים: פרק הכרעת קול נעימה: על
מעשה הכתב קוצר ארבע קולמוסים נארבע אלנעותיו וכותב
בן ד' אותיות באחד: לרדות מן המכור: שהללו שבאו
רש"א

ש"ס א
גמ' הגמ'
ברית יס

לג
שס

חשלי י

גמ' רש"י
גמ'
ברית יס
פי' ברית
שביס
בלעת'
והקיא אתה
רש"א

אמ
ואופין
הללו פ
חכמים
לכבוד
וחורו
כפלו
והיום
והיום
ללמד
עמיד
ויעבוד
שמעו
יאמרו
ת"ר
מאלכ
ולא ה
מן אלכס
לפי שה
ירחיים
קתרו
(ה"ג)
ק

אמר להם הממונה פרק שלישי יומא כט

ואופין מבחוץ והללו מסיקין מכפנים ואופין מכפנים
הללו פתן מתעפש' והללו אין פתן מתעפש'. כששמעו
חכמים בדבר אמרו כל מה שברא הקב"ה בעולמו
לכבודו בראו שנאמר *כל הנקרא בשמו ולכבודי וגו' *^{ישעי' חג}
וחזרו בית גרמו למקומן שלחו להם חכמים ולא באו
כפלו להם שברם ובאו. בכל יום היו נוטלין י"ב מנה
והיום כ"ד (דבריר"מ). רבי יהודה אומר בכל יום כ"ד
והיום מ"ח. אמרו להם חכמים מה ראיתם שלא
ללמד אמרו להם יודעים היו כית אבא שבית המקדש
עתיד ליחרב ושמא ילמד אדם שאינו הגון וילך
ויעבוד ע"א בכך ועל דבר זה מוכירין אותם לשבח
שמעולם לא נמצאת פת נקיה ביד בניהם שלא
יאמרו מלחם הפנים הם נהנים לקיים מה שנאמר
*והייתם נקיים מה' ומישראל:

ודבר לב
סקלים
ס' שלו כן
החזונוים

ת"ר בית אבטינס היו בקיאין במעשה הקטורת
ולא רצו ללמד שלחו חכמים והביאו אומנין
מאלכסנדריא של מצרים והיו יודעים לפטם כמותם לד'
ולא היו יודעין להעלות עשן כמותן של הללו מתמר ^ס
מן אלכסנדריא לא היו יודעים לרדות מן התכור שלא יהא נשבר
לפי שהיה עשוי כמין תיבה פרולה או כמין ספינה (רוקדת) והיו
יריאים לדבק ספספים לתכור ואוסין אותו מבקוץ: כפלו להם שברן
קטרוסת הלשכה ועל דבר זה מוכירין אותן לשבח שמעולם וכו':
(ח"ג) לפטם לכתוש את הסמכין ולערבן יסה כמו [שנא']
סמולק: להעלות עשן שלא היו מכירין בעשן שהוא

ועולה כמקל ושל הללו מפצע לכאן ולכאן. וכששמעו
 חכמים בדבר אמרו כל מה שברא הקב"ה למענהו
 ברא שנא' *כל פעל ה' למענהו וחזרו בית אבטינס
 למקומן שלחו להם חכמים ולא באו כפלו להם
 שכרם ובאו בכל יום היו נוטלין י"ב מנה והיום
 כ"ד (דברי ר"מ) ר' יהודה אומר בכל יום כ"ד
 והיום מ"ח אמרו להם חכמים מה ראיתם שלא
 ללמד אמרו (להם) יודעים היו בית אבא שבית
 המקדש עתיד ליחרב ושמא ילמוד אדם שאינו
 הגון וילך ויעבוד ע"א בכך ועל דבר זה מוכירי
 אותם לשכה שמעולם לא יצאת כלה מבושמת
 מבתיהן וכשנושאינן נשים ממקום אחר מתנין עמה
 שלא תחבשם שמא יאמרו ממעשה הקטורת הם
 מתבשמיין לקיי' מה שנא' *והיית' נקיי' מה' ומישראל
 תניא אמר ר' ישמעאל פעם אחד מצאתי אחד
 מבני בניהם אמרתי לו אבותיך בקשו להרבות
 כבודם ולמעט כבוד מקום עכשיו כבוד מקום במקומו
 והמקום מיעט כבודם א"ר עקיבא (סה לי ר"ש בן
 גולה) [פ"א סה לי רבי ישמעאל בן לוגה] פעם
 אחת יצאתי אני ואחד מבני בניהם לשדה ללקוט
 עשבים ראיתיו שבכה ושחק אמרתי לו מפני מה
 בכית אמר לי כבוד אבותי נזכרתי ומפני מה שחקת
 אמר לי שעתיד הקב"ה להחזירנו לנו ומה ראית
 מעלה עשן זקוף ומתמר כמקל: מיעט כבודן צמקן ביתו:

ושלי טו

ודבר לב
 שקלים
 ס' אלנהן
 הממונים

אמר
 לי
 הוא
 ביד
 נורי
 אמו
 ומה
 ביד
 כל
 זמן
 מוסרין
 בה
 וכש
 מעת
 לי
 עזאי
 לך
 נגעת
 ב
 וכו'
 תניא
 מעלה
 עשן
 צמקן
 ביתו
 עזאי
 ממונים
 לומר
 פלו
 וליזב
 צמקן
 לך
 מתכה
 נגעת
 ב
 לא
 יאמר
 כופלת
 כל
 וצמקן
 ביתו

אמר להם הממונה פרק שלישי יומא ל

אמר לי מעלה עשן כנגדי הראהו לי א"ל שבועה
הוא בירינו שאין מראין אותו לכל אדם א"ר יוחנן
בן נורי פעם אחת מצאתי זקן אחד ומגילת סמנין
בדוד אמרת לי מאין אתה אמ' לי מבית אבטינס אני
ומה בידך אמר לי מגלת סמנין הראהו לי אמר לי
כל זמן שבית אבא היו (צנועין) [קיימין] לא היו
מוסרין אותם לכל אדם עכשיו הרי הוא לך הוהר
בה וכשבאתי וסחתי דברים לפני ר' עקיבא אמ'
לי מעתה אסור לספר בגנותן של אלו מכאן אמ'
בן עזאי בשמך יקראוך ובמקומך יושיבוך *משלך
יתנו לך ואין אדם נוגע במוכן לחבירו ואין מלכו
נוגעת בחברתה אפי' כמלא נימא. הוגרס בן לוי
וכו' תניא כשהיה נותן קולו בנעימה מכניס גורלו
מעלה עשן עשב שהוא מעלה עשן ראיתי כנגדי: מגילת
סמנין שכתובין בה שמות סמני הקטורת: מכאן אמר בן
עזאי מועשה בית גרמו ובית אבטינס שנקאו קבמי' לדמותן
ממקומן ולא יכלו: בשמך יקראוך כלומר לא ידאג אדם
לומר פלוני יקפח פרכסתי כי על כרסו נשטך יקראוך לזכר
ולזכר במקומך: ומשלך יתנו לך כלומר לא משלהם יתנו
לך מתנה חלא ממוזכות הקלוצים לך מן השמים: ואין מלכות
נוגעת בחברת' משהגיע זמן החלכות ליפול ותעמוד אקרת
לא יאמר הזמן כמלא נימא חלא מי שזמנה ליפול כלילה
נופלת כלילה שחא' ביה כליליא קטיל כלשאר מלכא כשדאה
וזמנה ניום נופלת ציוט שחא' וכוף כרו יומס ואומר ובתקפכס

לחוך פיו ומניח אצבעו בין הנימין עד שהיו אחין
הכהנים נוקרים בבת ראש לאחוריהם. [ת"ר] בן
קמצר לא רצה ללמד על מעשה הכתב אמרו שהיה
נוטל ארבע קולמוסין בין (חמש) אצבעותיו ואם
היתה חיבה של ד' אותיות היתה כותבה בבת
אחת אמרו לו כזה ראיתה שלא ללמד כולם מצא
תשובה לדבריהם בן קמצר לא מצא תשובה
לדבריו על הראשוני' אומרים *זכר צדיק לברכה
ועל בן קמצר וחבריו נאמר ושם רשעים ירקבו.
מאי ושם רשעים ירקבו אמר ר' אלעזר רקובות
תעלה בשמותיהם (מאי היא אמר רבינא) דלא
מסקינן בשמיותו:

דהיינו
כדלעני'
שחל
ילמוד
אדם
שאינו
הגון וזה
לא שייך
בכתב
דש"א
וחשלי י
לה
שם
איכה ב

מתיר רבינא מעשה בדואג בן יוסף שהניחו אביו
בן קטן ואמו בכל יום מודדתו בטפחים
ונותנת משקלו זהב לבית המקדש כיון שגבר אויבו
שבחתו ואכלתו ועליה קונן ירמיה *אם תאכלנה
נשים פרים עוללי טפוחים משיבתו רוח הקודש
קשך היום: בין הנימין בין חלוקת כימי השפה כגד מקילת
הקוטס: נוקרים בבת ראש כרתעין מהכרעת קול: (לא
רצה ללמד על מעשה הכתב פי' שהיה קושר ד' קולמוסין
בין ד' אצבעותיו והיה כותב שם של יו"ד ה"א וא"ו ה"א
צ"ק): רקבובית קלודה דהויא בכלי כרזל שאין משתמשים בו:
דלא [מסקינן בשמיותו] לא יקרא אדם לבנו שם אדם רשע:
מודדתו לידע כמה כוסף בו מיום אל יום: ונותנת במשקל

ואמר
א"ר
*ושם
להת
מילת
כתיב
*וה'
היו
רשע
מדא
*ואנ
שני
ולא
בו'
אומד
מסקי
התיכ
צדיק
אני
יהיה
(כמו)

למד קללה של רשעים מקללתן של רשעים אתה

למד ברכה של צדיקים מברכתן של צדיקים וכו'

דכתיב *כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו וגו' (וכתיב בתריה) ויאמר ה' זעקת סדום ועמור' וגו'

ומקללתן של רשעים אתה למד ברכה של צדיקי

דכתיב *ואנשי סדום רעים וחטאים וגו' *וח' אמ'

אל אברם אחרי הפרד לוט מעמו וגו':

לז' וא"ר אלעזר אפי' בשביל צדיק אחד עולם נברא

דכתיב *וירא אלהים את האיר כי טוב ואין

טוב אלא צדיק שנא' *אמרו צדיק כי טוב וא"ר

אלעזר כל המשכה דבר (אחד) מתלמודו גורם גלות

לבניו שנא' *ותשכה תורת אלהיך אשכח בניך גם

אני. רבי אבהו אמר מורידין אותו מגדולתו שנא'

* (נדמו עמי מבלי הדעת) כי אתה הדעת מאסתה

ואמאסך מכהן לי א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן

אין צדיק נפטר מן העולם עד שנברא צדיק כמותו

שנא' *וזרח השמש ובא השמש עד שלא כבחה

שמשו של עלי זרחה שמשו של שמואל הרמתי

וא"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן ראה הקב"ה שצדיקי

מועטין עמד ושחלן בכל דור ודור שנאמ' *כי לה' מצוקי ארץ וישח עליהם חבל. וא"ר חייא בר אבא

וירא אלהים את האור וגו' ראה בדעתו לקיים את האור

של עולם בשביל הצדיק שהוא טוב: וישח עליהם חבל מזון בכל הדורות להיות שנות וקיום ויסוד לקיום תבל:

בראשית

טו

טז

טז

לז'

טז

בראשית

ישעיהו

ע' אדר"כ

ספכ"ג

הושע ד'

טז

קולת א'

וופורש

כי

יוחסין

רש"א

שמואל

א ב

אמר להם הממונה פרק שלישי יומא לב

א"ר יוחנן אפי' בשביל צדיק אחד עולם מתקיי' ^{מסלי י}
שנא' *וצדיק יסוד עולם. ר' חייא בר אבא דידיה ^{מסלי י}
אמר מחכא *רגלי חסידיו ישמור חסידיו תרתו ^{מסלי י}
משמע אמר רב נחמן בר יצחק חסידו כתיב. א"ר ^{מסלי י}
חייא בר אבא א"ר יוחנן כיון שיצאו רוב שנותיו ^{מסלי י}
של אדם ולא חטא שוב אינו חוטא שנאמ' רגלו ^{מסלי י}
חסידיו ישמור. דבי רבי שילא אמרי כיון שבא ^{מסלי י}
לאדם דבר עבירה לידו פעם ראשונה ושניה ולא ^{מסלי י}
חטא שוב אינו חוטא שנא' רגלי חסידיו ישמור:

אמר (ר' שמעון בן לוי) [ריש לקיש] מאי דכתי' לח ^{מסלי י}
*אם ללצים הוא יליץ ולענוים יתן חן בא ^{מסלי י}
ליטמא פותחין לו בא ליטהר מסייעין אותו חני ^{מסלי י}
דבי רבי ישמעאל משל לאדם שהיה מוכר נפט ^{מסלי י}
ואפרסמון *בא למכור נפט אומר לו מדוד אתה ^{מסלי י}

רגלי חסידיו בשביל חסידיו כמו וינקה ה' אותך לרגלי ^{מסלי י}
שוב אינו חוטא שנאמר רגלי חסידיו ישמור סופי ^{מסלי י}
חסידיו ישמור: פעם ראשונה ושני' וכו' רגלי חסידיו משכהג ^{מסלי י}
בחסד ב' רגלים כמו שלש רגלים פעמים ישמור אותו מן הקטל: ^{מסלי י}
אם ללצים הוא יליץ אם ללכנים הוא בא להתקנר הוא ^{מסלי י}
יליץ לא ימנעוהו ולא יעזרוהו: ואם לענוים בא להתקנר ^{מסלי י}
יתן לו חן עי' שנידו ליתן חן: בא אדם: ליטמא ולהיות ^{מסלי י}
רשע: פותחין לו פתח הטומאה ליכנס בה כלו' מספיקין ^{מסלי י}
בידו ואין מוכעין אותו מן השמים לעכנו: בא הלוקק למדוד ^{מסלי י}
כפט מסכי שריקו רע אומר לו המוכר מדוד אתה לעלמך:

לעצמך בא למכור אפרסמון אומר לו המתן עד
שאמדוד לך אנא כדו שאחבשם גם אני ואחר
תני דבי רבי ישמעאל עבירה מטממת לבו של
אדם שנא' *ולא תטמאו בהם ונטמאתם בהם אל
תקרי ונטמאת' אלא ונטמאתם ת"ר ולא תטמאו בהם
ונטמאתם בהם אדם מטמא עצמו מעט מטמאין אותו
הרבה מלמטה מטמאין אותו מלמעלה בעה"ז מטמאין
אותו לעה"ב ת"ר והתקדשתם והייתם קדושים אדם
מקדש עצמו מעט מקדשין אותו הרבה מלמט' מקדשין
אותו מלמעלה בעה"ז מקדשין אותו לעולם הבא:

ויקרא יא
וודכת'
ונטמאתם
חסר א'
דרשו כן
והת'
והתחלף
בט'
באותו'
דטלכת
רש"א

טרף בקלפי פרק רביעי

שם למה לי טרף בקלפי כי היכי דלא ניכיון ולישקול
אמר רבא קלפי של עץ היחה ושל חור
היחה ואינה מחוקת אלא שתי ידיים מתקיף לה
רבינא בשלמא אינה מחוקת אלא שתי ידיים כי
מטממת איטמת וסותמת מכל חכמה: ונטמאתם חסר אל"ף:
מטמאין אותו הרבה מניקין אותו ליטמא הרבה וה"ק קרא
אל תטמאו בהם ואם תטמאו סוף ונטמאתם גם: והתקדשתם
מעט והייתם קדושים הרבה. בא ליטהר מסייעין אותו:
דלא ניכיון שלא ימשא להכיר במשמשו איזה של שם ויטלטו נימין
לפי שהוא סימן יפה כשהוא עולה נימין: ושל חול היחה

טורף בקלפי פרק רביעי קיומא לג

היכי דלא גיבון ולישקול אלא של חול ניקדשוה
א"כ הוה ליה כלי שרת של עץ וכלי שרת של
עץ לא עבדינן ונעבדיה דכסף ונעבדיה דזהב החוב'
חסה על ממוני של ישראל: (שם)

תי"ד ארבעים שנה ששמש שמעון הצדוק היה לט
גורל עולה בימין מכאן ואילך פעמים עולה סס
בימין פעמים עולה בשמאל. והיה לשון של והורית ר"ל
מלבין. מכאן ואילך פעמים מלבין פעמים אינו
מלבין והיה גר מערבי דולק מכאן ואילך פעמי'
איכה מקודשת: התורה חסה וכו' שכ"א וזה הכהן ופנו את
הבית וגו' על מה חסה תורה על סקין של כלי קרס שאין להם
טהרה במקוה א"כ חסה על ממון קל כ"ג על ממון קטוב א"כ כשחאל כ"ג
חסה על ממון של לרועין כ"ג על ממון של לדיקים: ז"ל
לשון של והורית למה סרוק ומשך כמון לטון ולצע אדם כרי עין
וקשרין אותו בראש שער המשתלק והיה מלבין מאליו
והוא סימן שמאל הקב"ה לישראל שכ"א חס יהיו קטאיכם
כשנים כשגג ילדינו וגו': והיה גר מערבי דולק לאמר מה שיש
שכנו שאר הכרות ואע"פ שמונו מתקול להדליק ערבית זו לדקדק
היה מסיים הטבת הנרות שאחיה והוא עדות שהשכונה שורה
בישראל כדכתיב מקוץ לפרוכת העדות ואמרונון במסכת שבת
עדות היא לכל בתי עולם שהשכינה שורה בישראל ואמרונון
מאי עדות זה כר מערבי שנותן בה שמן כמדת קברותיה
וממנה היה מתקיל ובה היה מסיים ואיזו כר מערבי למ"ד
הקמות סדורין מוחק ומערב (הט) [קרני מערבי] כר שכי

דלותו של
סס יולה
בימין
כ"ג ושל
עולול
עולה
כ"ג
לדקדק
סדורין
כמ"ס

דולק ופעמים כבה והיתה אש של מערכה מתגברת
ולא היו כהנים צריכין להביא עצים למערכה חוץ
משני גזירי עצים כדי לקיים מצות עצים מכאן ואילך
(חשש כחה של מערכה) פעמי' מתגברת פעמי' אינה
מתגברת ולא היו כהנים נמנעים להביא עצים
למערכה כל היום כלו ונשתלחה ברכה בעומר ובשתי
הלחם ובלחם הפנים וכל כהן שמגיעו כזית יש אוכל
ושבע יש שבע ומוחיר מכאן ואילך נשתלחה מארה
בעומר ובשתי הלחם ובלחם הפנים וכל כהן שמגיעו
כפול (מצרי) הצנועין מושכין ידיהם והגרגרין נוטלין
ואוכלין ומעשה באחד שנטל חלקו וחלק חברו
והיו קוראין אותו בן *חמצן עד יום מותו אמר

קדושין
פ"ג
ט"ז

ע"כ שסמוך לראשון שצמורת כדתן נתמיד נכנס [אחד] ומלא שתי
כרות מזרקות דולקות וכו' ולמאן דאמר לפון ודרוס סדורין הוי
אמלעי פכיו מסוכין כלפי מערב והוא קרוי מערבי ושאר
הכרות מלדין פניהם כלפי אמלעי דכתיב אל מול פני
המזורה היא האמלעית יאירו כרות של שש הקנים: והיה
אש המערכה [מתגבר] דולק מאליו בלא תוספת עלים:
ולא היו צריכין להביא עצים למערכה *מאמר אסדרות
נ"ה רש"י, חוץ משני גזירין של בין הערבים שהם קובה כדאמרין
משסדרות פירקין דלעיל: נשתלחה מארה שאיט משגיע: וכל כהן
שמגיעו כפול שאיכו כזית מאמר שראו שאיכו משגיע היו הלכזעים
רש"י מושכים את ידיהן (ואם יותר לא היו מושכין את ידיהם) ובזמין
מ"י שקעון את מי שקגיע כפול לא היו מושכין את ידיהם: חמצן גולן:

טרף בקלפי פרק רביעי יומא לד

רבה בר רב שילא מאי קרא *אלהי פלטני מיד תליס עא
 רשע מכף מעול וחומץ רבא אמר מהכא *למדן ישעיה ס
 היטב דרשו משפט אשרו חמוץ אשרו חמוץ ואל
 תאשרו חומץ חניא אותה שנה שמת שמעון הצדיק
 אמ' להן בשנה זו הוא מת אמרו לו מנין אתה יודע
 אמר להם בכל י"ה יהיה מזדמן לי זקן אחד לבוש
 לבנים ומעוטף לבנים נכנס עמי ויצא עמי שנה
 זו נזדמן לי זקן א' לבוש שהורים ומעוטף שהורי
 נכנס עמי ולא יצא עמי לאחר הרגל חלה שבעת
 ימים ומת ונמנעו אחיו הכהנים מלברך בשם *בשעת
 פטירתו אמר להם חוניו בני ישמש תחתי נתקנא
 בו שמעי אחיו שהיה גדול ממנו שתי שנים ומחצה
 אמר לו בא ואלמדך סדר עבודה הלבישו באונקלי
 וחגרו בצלצול והעמידו אצל מזבח אמ' להם לאחיו
 הכהנים ראו מה נדר וקיים זה לאהובתו אותו
 היום שאשמש בכהונה גדולה אלביש באונקלי
 שליכי ואחגור בצלצול שליכי בקשו אחיו הכהני
 להרגו רץ מפניהם והלך לאלכסנדריא של מצרי'
 ובנה מזבח והעלה עליו לשם עכו"ם וכששמעו

אשרו חמוץ המזיקו כח הכנול: ולא חומץ לא שייך הכא אלא ר"ל דיוק'
 (בב"ק) [נסכהדרין] שלמדנו מכאן שזוקקין לתובע תמלה: מלברך ולא חומץ
 בשם מלברך נרכת כהנים את העם בשם המפורש לפי שלא היו
 כדא"ס: נכנס עמי לפני ולפני: אמר ליה שמעי לקונו בא
 ואלמדך: אונקלי מלבוש של עור: צלצול אזור: לאהובתו לאשתו:

חכמים אמרו מה זה שלא ירד לה כך היוורד לה
 עאכ"ו דברי ר' מאיר א"ל ר' יהודה לא כך היה
 מעשה. אלא לא קבל עליו חוננו שהיה שמעי
 אחיו גדול ממנו ב' שנים ומחצה ואעפ"כ נתקנא
 בו חוננו בשמעי אחיו אמר בא ואלמדך סדר עבודה
 הלבישו באונקלי וחגרו בצלצול והעמידו אצל מזבח
 אמר להם לאחיו הכהנים ראו מה נדר זה וקיים
 לאהובתו אותו היום שאשמש בכהונה גדולה אלביש
 באונקלי שליכי ואחגור בצלצול שליכי בקשו אחיו
 הכהנים להרגו סח להם כל המאורע בקשו להרוג
 את חוננו רץ מפניהם ורצו אחריו רץ לבית המלך
 ורצו אחריו כל הרואה אותו אומר זה הוא הלך
 לאלכסנדריא של מצרים וכנה מזבח והעלה עליו
 יסעיה יטלשם שמים שנא *והיה ביום ההוא יהיה מזבח
 לה' בחוף ארץ מצרים וכששמעו חכמים בדבר אמרו
 ומה זה שכרח ממנה כך המבקש לירד לה עאכ"ו:
 מ א"ל מר קשישא בריה דרב חסדא לרב אשיד'
 מאיר האי קרא דרבי יהודה מאי עביד ליה

זה שלא ירד לה שמעי שלא ירד לה לגזולה: כך נתקנא
 באחיו: היוורד לה עאכ"ו שאין מורידין אותו שלא יקלקל
 עלמו: בא ואלמדך דקוכיו היה חכם שמעי: שכרח ממנה
 שלא רנה לקבלה: כך קור ונתקנא בה:

רבי מאיר שאמר דבית קוכיו היה לשם עכו"ס מאי עביד
 להאי קרא דכתיב קונק לה' וגו' קדנרות שסת כנען

טרה בקלפי פרק רביעי יומא לה

לכדתניא אחר מפלתו של סנתרוב יצא חוקיהו
ומצא בני מלכים שהיו יושבין בקרונות של זהב
הדירו שלא לעבוד ע"א שנא * ביום ההוא יהיו ישיעיה יט
חמש ערים בארץ מצרים מדברות שפת כנען הלכו
לאכסנדריא של מצרים וכנו מוכח והעלו עליו לשם
שמים שני * ביום ההוא יהיה מוכח לה' כחוק ארץ סס
מצרים מאי * עיר ההרס יאמר לאחת בדמתרגם סס
רב יוסף קרתא דבית שמש דעתידה למחרב יתאמר
ההיא חדא מנהון . ומאי משמע דהאי חרס לישנא
דשמשא היא שני * האומר לחרס ולא יורה ובער סס
כובכים יחתום (ע"כ במנחות):

הנו רבנן מ' שנה קודם חורבן הבית לא היה סס
גורל עולה בימין ולא היה לשון של זהורית
מלכין ולא היה נר מערבי דולק והיו דלתות
החיכל נפתחות מאליהן עד שגער בהן רבן יוחנן
בן זכאי ואמר היכל היכל מפני מה אתה
מבעית את עצמד יודע אני כד שסופך ליחרב וכבר
נחנבא עליך זכרי' בן עדו * פתח לבנון דלתיך
וחאכל אש בארויך . א"ר יצחק בר טבלאי למה
נקרא שמו לבנון שמלכין עונותיהם של ישראל
א"ר זוטרא בר טוביה (א"ר) למה נקר' שמו יער
שפת ישראל היושגים בארץ כנען וסיפיה דקרא וכשנעו לה'
בזאות (ע"כ במסכת מנחות): נפתחות מאליהן סימן לאויבים
לכא ולכנס: וכבר נחנבא עליך שהמטיקה הוא סימן לחורבן:

לשון ירוש' למה אתה חכמה לבנו דש"ת זכרי' יא

לה היה מעי קנא ודה זוכח קיים ביש אחיו הרג מלך הלך עליו זוכח מרו ב"ד י"ד יה קנא קלקל מנה צבד כנען

חלכיס כדכתיב * בית יער הלכנון לומר לך מה יער מלכלב
 אף בית המקדש מלכלב דא"ר אושעיא בשערה
 שכנה שלמה בית המקדש נטע בו כל מיני מגדים
 של זהב והיו מוציאים פירותיהן בזמניהן וכיון שרוח
 תליס ענב מנשבת בהן משירים את פירותיהם שני * ירעש
 כלכנון פריז ומהם היתה פרנסה לכהונה וכיון שנכנסו
 עכו"ם להיכל יבש שני * ופרח לכנון אומלל ועתיד
 ישעני לה הקב"ה להתחזירו לנו שני * פרוח תפרח ותגל אף
 גילת ורגן כבוד הלכנון נתן לה . ת"ר . פעמים
 מזכיר כהן גדול את השם בו ביום ג' בידוי ראשון
 וג' בידוי שני וג' בשעיר המשתלח ואחד בגורלות
 וכבר אמ' [אנא] השם ונשמע קולו כיריחו אמ' רבה
 בר בר חנה מירושלים ליריחו עשרה פרסאות ציר
 דלתות היכל היה נשמע בשמונה תחומי שבת עזים
 שכיריחו היו מתעטשו מריח קטורת נשים שכיריחו
 אינן צריכות להתבשם מריח קטורת כלה שבירושלי
 אינה צריכה להתבשם מריח הקטורת . א"ר הייא
 בר אבין אריב"ק סח לי זקן אחד פ"א הלכתי לשילה
 והרחתי ריח קטורת מבין כותלי :

מג בא לו אצל פרו שנייה וכו' מאי שנא בידוי ראשון
 ע"ג ג' בידוי ראשון אל פר אכא האס קטאתי אכא צאס כפר
 כא . לפכי ה' תטהרו : ואחד בגורלות לה' קטאת : וכבר
 אמר כלו' כנר היה עושה שהלך קולו עד יריחו : כלה
 דרכה להתקטט צנעקיס הרנה :

דלא
 בידוי
 רבי
 זכאי
 אמר
 וזה
 טוב
 לפו
 כל
 רב
 וזה
 והיום
 אמר
 מדת
 ע"ג
 וזה
 כל
 כל
 נמי הכי

חלכיס
 א' י
 תליס ענב
 כחוס א
 ישעני לה
 גי' הגו'
 להתקטט

טָרֵף בַּקְלָפִי פָרֵק רִבְעִי יוֹמָא לו

דלא אמר ובני אהרן עם קדושיך ומאי שנא
בוידוי שני דאמר ובני אהרן עם קדושיך תנא דבי
דבי ישמעאל כך היא מדת הדין נותנת מוטב יבא
זכאי ויכפר על החייב ואליבא חייב ויכפר על החייב :
אמר רב חסדא ז' זהכיס הם זהב וזהב טוב וזהב מד
אופיר וזהב מופז וזהב שחוט וזהב סגור ע"ג
וזהב פרוים זהב וזהב טוב שני *וזהב הארץ היא נלאש"ג
טוב זהב אופיר דאתי מאופיר זהב מופז *שדומה מה
לפז זהב שחוט שנטוה כחוט זהב סגור בשע' שנפתח
כל החנויות נסגרות זהב פרוים שדומה לדם הפרים
רב אשי אמר חמשה הן וכל חד וחד אית ביה זהב
וזהב טוב תניא נמי הכי בכל יום היה זהבה ירוק
והיום אדום והיינו זהב פרוים שדומה לדם הפרים :

הוֹצִיאוּ לוֹ

פָּרֵק חֲמִישִׁי

אמר ר' עליו על ר' ישמעאל בן קמחית שהי' חופן ארבעת מא
קבין במלא הפניו ואומ' כל הנשי' זרדו וזרדו זרדו מז

מדת הדין נותנת כלו' כך יפה לומר שאמר שנתודה על

עלמו ויהא זכאי ראוי לכפר על אפרים :

וזהב הארץ היא טוב מכלל דאיכא זהב סתמא : שדומה

לפז מלהיב כמרגלית : שנטוה כחוט מפני שהוא רך :

כל החנויות נסגרות שאין מכר לזהב אקר מפני זה : תניא

נמי הכי שעל שם שדומה לדם הפרי' נקרא זהב פרוים בדברי הימי' :

אימא עלה לגנא א"ד בערסן וכד רבה כר' יונתן א"ר יחיא
ערסן יפה לחול וא"ד בש"ו אמרו עליו על ר' ישמעאל
בן קמחית פעם אחת יצא וספר עם ערבי אחד בשו
ונתזה צנורא מפיו על בגדו ונכנס ישבב אחיו ושמו
תחתיו וראתה אמן שני בנית כהני גדולי ביום א' ת
ו' בנים היו לה לקמחית וכלן שמשו בכתונה גדולה
אמרו לה חכמים מה עשית שזכית לכך אמרו
להם מימני לא ראו קורות ביתי קלעי שערי אמר
לה הרכה נשים עשו כן ולא הועילו :

הוא
הוא
הוא

מט מאי שנא ר' חנינא משום דבקי ברפואות הוה דא
חנינא מעולם לא שאלני אדם על מכת פרד
לבנה וחיה והא קא חזינן דחיה אימא וחיתה והא קחזינן
דמיתסי בסומקן אינהו וחזינן ריש ברעיהו קאמרין

א"ד האי זרד : בערסן קאמר ויפה הוא לקולה וס
נשים מעוברות קולות ואוכלות זרד וערסן שהן

ז"ל מאכל קטין כדאמרינן במס' ברכות קילקא קטי דמתברי באס
נח"ק לתרי תרי טרגים לתלת תלת זרד לז' ד' ערסן לה' ה' וה
ד"ג סל הכשי מעוברת תקבו להן זרד וערסן להברי אותן והעו
ז"ל ואותן של חמי גבר על כולן : א"ד בש"ו קאמר זרד

וכידו קבילי זרדים כלו' ברור טפה שקלטה חמי הזרד גדל ו
עי"ס הוה לגג : ערבי אחד * יום הכפורים היה : צנורא רוק :
דאיכו ראו קורות ביתי וכו' ראיתי בתלמוד ירו' כל כבודה
כדאח מלך פנימה מעשנות זהב לבושה אשה לבושה ראוייה לל
שכלן בני"ס מעכה כ"ג הלבוש מעשנות זהב :

נשוק
רש"ס אימא וחיתה המכה :

משנה נטל את המחטה בימינו ואת חכה בשמאלו מב
 * היה מהלך בהיכל עד שהוא מגיע לבין נא
 שתי פרוכת המפדילות בין הקדש ובין קדש הקדשים ע"כ
 וביניהם אמה ר' יוסי אומר לא היתה אלא
 פרוכת אחת בלבד שנ' * והבדילה הפרוכת וגו' שמות כו
 * והוצינה פרופה מן הדרום והפנימיות מן הצפון נב
 מהלך ביניהם עד שמגיע לצפון הגיע לצפון חופך ע"כ
 פניו לדרום מהלך לשמאלו עם הפרוכת עד שהוא
 מגיע לארון הגיע לארון נחן את המחטה בין ב'
 הכדים צבר את הקטורת ע"ג הגחלים ונתמלא כל
 מהלך בהיכל ככס ומהלך לתוכו למערב: שתי פרוכת
 פרופות מן הצפון לדרום א' קילונה ואחת פנימית:
 וביניהן חויר: אמה טרקסין כך נקרא כותל מקילה שהפסיק
 במקדש ראשון: ההיצונה פרופה מן הדרום רבן קאמרי
 לה: פרופה ראשה כסולה לכל הקיפון וכחזת בקרם של
 והנ להיות פתוקה ועומדת: מהלך ביניהם ככס בפריסת
 הדרום ומהלך ביניהם עד שמגיע לפריסת הצפון: הגיע
 לצפון ומשכנס לתוך החלל: הפך פניו לדרום לילך עד
 בין הכדים שהוא צמלע החלל כדאמר מר ארון שעשה משה
 היה לו חויר עשר אמות צבית קדשי הקדשים לכל רוח ורוח:
 מהלך לשמאלו עם הפרוכת שהמהלך מלפון לדרום שמאלו
 למזרח והפרוכת היתה למזרח החלל בין ב' הכדים והכדים
 היו ארוכים עד הפרוכת ראש אחד למערב והשני לו למזרח
 אחד צראש ארון ללפון ואחד צראש לדרו' ואורך אמת'

שמות כו
 וישנס
 חלקה
 לנ'
 חשני'
 נגזרה'

יהיא
 מעא
 בשו
 שמו
 ה'
 גדול
 אמר
 י אמר
 :
 דא
 פרד
 קחונ
 מריו
 וס
 שהן
 באס
 ה'
 והעו
 זרד
 דל
 וק:
 בודה
 ה'
 לל

הוציאו לו פרק חמישי יומא לח

לעולם במקדש שני ומאי הניע לארון מקום ארון והא
קחני נתן המחטה בין כ' הכדים אימ' כבין ב' הכדים:
ר' יוסי אומר חביבין ישראל שלא הצריכן הכתוב מג
לשליח: ס

חניא איסי בן יהודה אומר ה' מקראות בתורה ע"א
אין להם הכרע *שאת משוקדים מחר ארור ס
וקם. *ת"ר *ונתן את הקטורת וגו' להוציא מלכן ע"ב
של צדוקים שאומרים יתקן מבחוץ ויכניס מאי נג
דרוש *כי בענן אראה על הכפורת אמרו להם ויקרא ס
חכמים והלא כבר נא' ונתן את הקטורת וגו' א"כ ס
מה ת"ל כי בענן וגו' מלמד שנתן בה מעלה עשן:

פיסקא יצא ובא לו דרך כניסתו מה"מ א"ר שמואל ס
בר נחמני א"ר יונתן אמר קרא *ויבא ד"פ
שלמה לבמה אשר בגבעון ירושלים. וכי מה ענין ס
גבעון אצל ירושלים אלא מקיש יציאתו מגבעון
לירושליו לביאתו מירושליו לגבעון מה ביאתו מירושליו

שלא הצריכן הכתוב לשליח אלא כא"ר מתפלל על עלמו
שכא' אשר ידעון איש כגע לבבו ופרש כסיו אל הבית הזה:
כי בענן אל יבא כ"א נענן של עשן הקטורת: מעלה
עשן ס עשן שגורס לעשן לעלות זקוף כמקל:

ויבא שלמה וגו' והיה לו לכתוב מן הבמה אשר בגבעון
לירושלים או אל במה אשר בגבעון מירושלים. בגבעון
היתה קדושה ס שם מנחם שעה עשה והי' הג' ונקרינ' ס
מקיש יציאתו מגבעון לירושלים לביאתו מירושלים לגבעון

לגבעון פניו כלפי במה כדרך ביאתו אף יציאתו
מגבעון לירושלים פניו כלפי במה כדרך ביאתו
וכן כהני בעבודתם ולוים ברוכנסו ישראל במעמדם
כשהם נפטרים לא היו מחזירין פניהם והולכין
אלא מצדדיו פניהם והולכים. וכן תלמיד הנפטר
מרביו לא יחזיר פניו ויצא אלא יצדד פניו ויצא כי הא
ר' אלעזר כי הוה מופטר מיניה דר' יוחנן כי הוה בעי
ר' יוחנן לסגויי הוה גחין וקאים ר' אלעזר אדוכתיה
עד דהוה מכסי ר' יוחנן מיניה וכי הוה בעי ר' אלעזר
לסגויי הוה אזיל לאחוריה עד דהוה מכסי מיני דר'
יוחנן. רבא כי הוה מיפטר מיניה דרב יוסף הוה אזיל
לאחוריה עד דהוה מנגפן כרעיה ומחזוסאן אסקופתא
דכירב יוסף דמא * אמרו לי לרב יוסף הכי קא עביד
ע"כ רבא א"ל יהא רעוא דתרום רישך אכולא כרבא:
א"ל אלכסנדרו אריב"ל המתפלל צריך שיפסיע
שלש פסיעות לאחוריו ואח"כ יתן שלום א"ל

והכי משמע קרא ויבא שלמה לנמה אשר נגבעון דרך הליכתו
וכן לירושלים נשבו מנגעון היתה כניחה ראשונה: וישראל
במעמד העומדים בעזרה במקום כל ישראל על קרבן
התמיד דכתיב תשמרו להקריב לי היו עומדים ומשמרים על
קרבנם: עד דהוה מכסי מיניה רבי יוחנן שאין רבי
אלעזר רואהו: מיניה דרבי יוחנן שאין רבי רואהו מקומו
פניו: אמרו ליה לרב יוסף שהוה היה מאור עיניו ואיט
מכיר בדבר: תרום רישך תהיה ראש ישיבת הכרך:

הוציאו לו פרק חמישי יומא לט

רב מרדכי כיון שפסע שלש פסיעות לאחוריו החם
איבעי ליה למיקם משל לתלמיד הנפטר מרבו
אם חוזר לאתרו דומה לכלב ששב על קיאו חניא
נמי הכי המתפלל צריך שיפסיע שלש פסיעות
לאחוריו ואח"כ יתן שלום ואם לא עשה כן דאוי
לו שלא התפלל ומשום (ר') שמעיה אמרו שנותן
שלום לימין ואחר כך לשמאל שני * מימינו אש דכרי' לג
דת למו ואומר * יפול מצדך אלה ורבבה מימינך תליס' אל
מאי ואומר וכי תימא אורחא דמילתא היא למיהב
בימין תא שמע יפול מצדך אלה ורבבה מימינך
רבא חוייה לאביי דיהיב שלמא לימיניה ברישא
א"ל מי סברת לימין דידך לשמאל דידך קא
אמינא שהוא ימינו של הקב"ה א"ר חייא בריה
דרב הונא חוינא להו לאביי זרכא דפסעי להו שלש
פסיעות בכריעה אחת :

החם מיבעי ליה למיקם נמקיס שהפסיעות כלות ולא
לקזור לאתרו : ואם לא עשה כן נראה כמי שלא
נטל רשות ליסטר : וראוי לו שלא התפלל גרסי' כלי' נוק
היה לו אם לא התפלל כמו ראוי לו שלא נא לעולם : מימינו
אש דת אלמא ימין עדיפא : ורבבה מימינך הימין סובלת
רבנה מימין : וכי תימא אורחא הוא שהימין מוכסת להשתקש
נה ולכך ניתנו הלוקות בימין ולאו קאיכותא דימין היא
לשמאל דידך שהוא ימינו של הקב"ה שהתפלל רחא
עמנו כאילו שכנה למול סניו שנאמר שיתי ה' למגדי תמיד :

מד ומתפללין תפלה קצרה בכית החיצון מאי מצלי
רבא בר רב אדא ורכין בר רב אדא

סג

תרווייהו משמי' דרב אמרי יר"מ ה' אלהינו שתהא
שנה זו גשומה ושחונה. שחונה מעליותא היא אלא
אימא אם שחונה תהא גשומה. רב אחא ברי' דרבא
מסיים בה משמי' דרב יהודה לא יעדי עביד שולטן
מדבית יהודה ולא יהיו עמך ישראל צריכין להתפרנס
זה מזה ולא תכנס לפניך תפלת עוברי דרכים. רבי
חנינא בן דוסא הוה קאזיל באורחא שדא מטרא
עליה אמר לפניו רבון העולם כל העולם כלו בנחת
וחנינא בצער פסק מטרא כי אתא לביתיה אמ'
רבון העולמים כל העולם בצער וחנינא בנחת אתא
מטרא א"ר יוסף מאי אהניא ליה צלותיה דכהנא
רבא לגבי רבי חנינא בן דוסא:

מה ת"ר מעשה בכהן גדול אחד שהאריך בתפלתו
ונמנו אחיו הכהנים ליכנס אחריו התחילו

סג

הן נכנסין והוא יוצא אמרו לו מפני מה הארכת
בתפלתך אמר להם קשה בעיניכם שהתפללתי
עליכם ועל בית המקדש שלא יחרב א"ל אל תהי
רגיל לעשות כן שהרי שנינו לא היה מאריך
בתפלתו כדי שלא להבעיית את ישראל.

סח

סח

סח

סח

סח

סח

פיסקא משניטל הארון וכו' משנגנו לא קחני אלא
שחונה קמה: עביד שולטן עשה מעשה: עוברי דרכים
מתפללי' שלא ירדו גשמים: וחנינא בנחת שאין לו זריעה בשדות:

סח

סח

סח

סח

הוציאו לו פרק חמישי ז' יומא מ

משניטל חנן כמ"ד ארון גלה לבכל דתניא רבי
 אליעזר אומר ארון גלה לבכל שנאמר וּלְהַשׁוּבֹת ד' ס' נ' לו
 השנה שלח המלך נבוכדנצר ויביאהו כבלה עם
 כלי חמדת בית ה' ויטלך את צדקיהו אחיו על יהודה
 וירושלים ר"ש בן יוחאי אומר ארון גלה לבכל שנאמר
 *לא יותר דבר אמר ה' אלו עשרת הדברות שבו ^{ולכיס}
 ר' יהודה בן לקיש אומר ארון במקומו נגנו שנאמר ^{ככ}
 ויִאֲרִיכוּ הַבָּדִים ויראו ראשי הבדים מן הקדש על
 פני הדביר ולא יראו החוצה ויהיו שם עד היום ^{סס א מ}
 הזה ופליגא דעולא דאמר עולא שאל ר' מתאי בן
 חרש לר"ש בן יוחאי ברומי וכי מאחר שר"א מלמדנו
 פעם ראשונה ושניה ארון גלה לבכל ראשונה הא
 דאמרן ויביאהו כבלה עם כלי חמדת בית ה' .
 שניה מאי היא דכתיב *ויצא מן בת ציון *כל הדרה. ^{ליכס א}
 מאי כל הדרה חדרה . אתה מה אתה אומר אמר ^{גד}
 לי שאני אומר ארון במקומו הוא נגנו שנאמר ויִאֲרִיכוּ
 הַבָּדִים ויראו ראשי הבדים מן הקדש על פני הדביר
 ולא יראו החוצה ויהיו שם עד היום הוה (ירושלמי ^{כ"ג נ"ג}
 ורכנין אמרו כלשבת דיר העצים נגנו) : ^{הגנ' א}
 ויביאהו כבלה ליהויכין : עם כלי חמדת הוא הארון :
 ויִאֲרִיכוּ הַבָּדִים וגו' סיפיה דקרא ויהיו שם עד
 היום הזה : ופליגא דעולא הא דמכיא רבי שמעון אומר
 ארון גלה לבכל : ראשונה ושניה כלומר משני עקראות :
 כל הדרה חדרה הגנח בקלרי קלרים :

מן כתיב *וואריכו הכדים ויראו ראשי הכדים וגו'
 מכאן שאהין במקומו נגנו א"ל (רבא) [רבה]
 לעולא מאי משמעא *לדכתיב עד היום הזה. וכל היכא
 הכתיב עד היום הזה לעולם הוא והא כתיב *ואת
 היבוסו יושב ירושלים לא הורישו בני בנימין וישב
 היבוסו את בני בנימין בירושלים עד היום הזה ה"נ
 דלא גלו והא חניא ר' יהודה אומר נ"ב שנה לא
 עבר איש ביהודה שנה *על ההרים אשא בכי ונהי
 ועל נאות מדבר קינה כי נצחו מבלו איש עובר.
 ולא שמעו קול מקנה מעוף השמים ועו' בהמה נדרו
 הלכו בהמה בנימטרו הכי חו וחניא ר' יוסי אומר
 ז' שנים נתקיימה בא"י גפרית ומלח. וא"ר יוחנן
 מ"ט דרדכו יוסי דאתי ברית כתיב הכא *והגביר
 כרית לרבים שבוע אחד וכתיב החם *ואמרו על
 נ"ב שנה היו קרנות ירושלים נגלות לדקיהו עד פקידת
 כורש שעלו לננות הבית שהרי לסוף ע' שנה *לכינז
 יהויקים היתה הפקידה כמו שאכינו במגילה וי"ק שנה היה
 מכינז יהויקי' עד קרנות ירושלים. דאמר חר גלו (לנבל)
 צו' גלו נק' גלו צו"ק גלו צו"ט ופי' גלה יכניה בשבעה
 לגלות כינז יהויקים שהיא שקונה לכנזכדכאלר גלה לדקיהו
 וגלותו לקרנות ירושלים צו"ק לכינז יהויקים שהיא י"ט
 לכנזכדכאלר דאמר חר שנה ראשונה כינז שניה עלה
 וכינז יהויקים עד בהמה בהמה בנימטרוא כ"ב הו;
 והגביר בהים לרבים גספר דכאלר כזיב והכי קסרש ליה

ז' שנים
 חלכיס
 א"ח
 ד"ה כ"ה
 שופט' א'
 ס' חפ'י'
 וע"ש
 דש"א
 ירמיה'ט
 דכאל'ט
 דנב'כפ'
 גירסת
 דש"י
 בנחמ'א
 לננות

אשו
 שבו
 שם
 לעוג
 שמי
 ופלג
 ויכו
 היום
 כבר
 אמ
 אף
 ורא
 את
 נשה
 הורה
 חנא
 רבי
 אר
 מחע
 מאק

אשר עזבו את כרית ה' אלהי אבותם (מה החם פ"ק
שבווע אחד אף הכא שבווע אחד) א"ל החם כתיב
שם הכא לא כתיב שם וכל היבא דכתיב שם
לעול' הוא ויהאמ' רבי יוסף ט"ד) [טוהיכין] ומהם מן בני
שמעון אשר הלכו להר שעיר אנשים חמש מאות
ופלטיה ונעריה ורפיה ועוואל בני ישעי כראשם
ויכו את שארית הפליטה לעמלק וישבו שם עד
היום הזה (הבני נמי דלא גלו והא אמר מר דגלו)
כבר עלה סנהרב וכלבל את כל האומות שנאמר ישעיהי
"ואסיר גבולות עמים תיבתיא:

אמר ר"נ תנא וחכמים אומרים ארון כלשכת דיר מת
העצים הוא נגנו. אמר רב נחמן בר יצחק
אף אנן נמי תנינא מעשה בכהן אחד שהיה מתעסק
וראה הרצפה שהיא משונה מחברותיה בא להודיע
את חבירו ולא הספיק לגמור את הדבר עד שיצאה
נשמתו וידעו ביהוד ששם הארון נגנו ש"מ. מאי
הוה קא עביר. א"ר הלכו מתעסק בקרדומו היה
תנא רבי רבי ישמעאל שני כתנים בעלי מומין
רבי יוחנן אוחו ברית האמור ננסרות ומלק שחאמר נו על
אזר עזבו את ברית ה' הגבירו בו האויב על ישראל שבווע
א' לרבים לשמים כמו וכל רבי טלך נבל:
מתעסק נטיוול וסקוק: הרצפה משונה אחת מן הטבלאות
של ג"ש שברכסה ראה נבזה קסנרותיה וכונין לסלקו
מאמר שנסדרה סס: ביהוד נבירוק:

היו שהיו מתליעין בעצים ונשמטה קרדומו של
 אחר מהן ונפלה שם ונצתה אור ואכלתו:
 מט רב יהודה רמי כתיב *ויאריכו הכדים ויראו ראשי
 הכדי' וכתיב ולא יראו החוצה הא כיצד (דוחקין
 וכולטין בפרוכת) נראין ואינן נראין תנ"ה ויאריכו
 הכדים יכול לא יהיו זוין ממקומן ת"ל ויראו ראשי
 הכדים אי ויראו ראשי הכדים יכול יהו מקרעין
 ויוצאין בפרוכת ת"ל ולא יראו החוצה אי ולא יראו
 החוצה יכול לא יהו נוגעין ת"ל ויראו הא כיצד
 דוחקין וכולטין ויוצאין בפרוכת ונראין כמין שני
 דדי אשה שנא *צרור המור דודי לי בין שדי ילין
 אמר רב קטינא בשעה שחיו ישראל עולין לרגל
 (מגלין) [מגללין] להם את הפרוכת ומראין להם
 את הכרובים שהיו מעורין זה בזה והיו אומרים
 להם ראו חבתכם לפני המקום כחבת זכר עם
 נקבה. מתיב רב חנא בר רב קטינא מעשה בכהן
 מתליעין בעצים דתכן כל עץ שיש בו תולעת פסול למזבח:
 בעלי מומין שאינן ראויין לעבודה אחרת:
 נראין ואין נראין כדמפרש ואזיל זכרייתא שהיו דוחקין
 וכולטין בפרוכת וכראין כשני דדי אשה שכולטין מתחת
 חלוקה: ויוצאין בפרוכת הפרוסה כנגד הפתח שנמקילת אמה
 טרקסין והפתח היה נאמלע אמה טרקסין במקדש ראשון:
 הכרובים שהיו מעורין זה בזה מדונקין ואחחים ומקנקים
 זה את זה כזכר המענק את הנקנה:

א
 חזו
 במ
 כר
 א
 אמ
 עוס
 פי
 נכר
 נכר
 נחנ
 וקז
 עכ
 כרו
 קאס
 מעו
 מצ
 שסת
 ככלל

א' שהיו מתעסק וכו' א"ל נתגרשה קאמרת נתגרשה
חזרה לחבתה הראשונה במאי עסקינן אינימא
במקדש א' מי הואי פרוכת אלא במקדש ב' מי הוא
כרובי לעולם במקדש א' ומאי פרוכת פרוכת דכבי:
אמר ר"ל בשעה שנכנסו עכו"ם להיכל מצאו נ
כרובים המעורין זה בזה הוציאו אותן לשוק שס
אמרו ישראל הללו שברכתן ברכה וקללתן קללה ע"כ
עוסקין בדברי הללו מיד הוילוה שנא' * כל מכבדיה איכה א
הוילוה כו ראו ערותה:

פיסקא ושתייה היתה נקראת וכו' תנא שממנה נא
הושחת העולם. תני כמ"ד עולם כוציון שס
נברא דתניא רבי אליעזר אומר עולם מאמצעיתו רמו
נברא שנא' * בצקת עפר למוצק ורגבים ידובקו ר' נקרא
נתגרשה קאמרת האי מעשה צבית שכי הוה לאקר שנתגרשו
וקזרו: לחבתה ראשונה לתחלת צבתן שאין גסין זה צוה: במאי
עסקינן האי מגלין להן הפרוכת ומראין להן הכרובים: מי הוו
כרובים דקס"ד ככרובים שעשה שלמה אלל הארון מזה ומזה רש"א
קאמר: דבבי שכנגד הפתחים פתח אולם והיכל ובית קה"ק: אייב לח
מעורין דנוקים כמו אס היו מעורין בגידין: הוציאו לשוק
קפלוס מן הכותל:

מציון נברא ליון כנראת תחלה וסביביו כדבקו הרגבים עד סוף
העולם מכל לד. (כיון הדב להרים ויכסול חלב התלוויד שלא
ישתבש בפנת חדוש העולם כהננת חזיון כנרא. והוסיף הדב ולמד ליון
כנראת תחלה וכו' ע"כ): בצקת עפר למוצק מולק אחד היה

ליוכ לו יהושע אומר מצדדין נברא שנא' *כי לשלג יאמר
הוי ארץ וגשם מטר וגשם מטרות עוזו. ר' יצחק
אמ' אבן ירה הקב"ה בים וממנה הושת העולם
שם לח שנא' *על מה אדניה הטבעו או מי ירה אבן פנתה.
תליס כ וחכ"א מציון נברא שנא' *מומור לאספ אל אלהים
ה' דבר ויקרא ארץ ממזרח שמש עד מבואו.
ואומר מציון מכלל יופי אלהים הופיע ממנו מוכלל
יופיו של עולם. תניא ר"א [הגדול] אומר תולדו
השמי' משמי' נבראו תולדות הארץ מהארץ נבראו
נראשי' נ שנא' *אלה תולדות השמי' והארץ בהבראם. וחכ"א
אלו ואלו מציון נבראו שנאמר [מומור לאספ אל
תליס נ אלהים ה' דבר ויקרא ארץ וגו' ואומר] *מציון
מכלל יופי ממנו מוכלל יופיו של עולם:

נב א"ל ההוא מינאה לר' חנינא השתא ברי טמאין
נז אתון דכתו' *טומאתה בשוליה א"ל תא הוי
איכא ט מאי כתיב בהו' *השוכן אתם כחוך טומאתם אפי'
ויקרא טו בזמן שהם טמאים שכינה עמהם:

לו ומשם כדנקו הרגבים כל סניביו: מן הצדדין נברא ד'
מולקות היו לו וכמתק והלך מכל לד עד שדנק באטלעיתו:
כי לשלג יאמר הוי ארץ תעשה ארץ ומהיכן גשם מטר
וגשם מטרות מל' לדדין הורידו לו גשמים להעשות ארץ: מציון
מכלל יופי בתריה כתיב: תולדות השמים מאורות וככבים.
ה"ג תולדות השמים משמים נבראו ותולדות הארץ מהארץ נבראו:
השתא בריודאי טמאין אתון ואין שכינה ביניכם שורה בטומאה:

שני שעירי

פרק ששי

משנה מסרו למי שהיה מוליכו הכל כשרים סו
 להוליכו אלא שעשו הכהנים* קבע ולא כ"א
 היו מניחין את ישראל להוליכו. אר"י מעשה והוליכו גדולים
 ערסלא וישראל היה. וכבש עשו לו מפני הבבלוי'
 שהיו מתלשין בשערו ואומרי' לו טול וצא טול וצא:
 שא"ל את ר"א חלה מהו שירכיבהו על כתפו נג
 א"ל יכול הוא להרכיב אני ואתם חלקה שס
 משלחו מהו שישלחנו ביד אחר א"ל אהא בשלום ע"נ
 אני ואתם רחפו ולא מת מהו שירד אחריו וימיתנו
 אלא שעשו הכהנים קבע שהרגילו לעשות את הכהנים
 קבע להיות טול כים אותו ולא היו ז"ד של כהנים
 מניחין את ישראל להוליכו: ערסלא שס האיש: וכבש כמין
 מעלה עשו לו שהוא גבוה ויולא דרך אותו הכבש קון לעזרה
 וקון לעיר כדי שלא יוכלו הבבליים ליגע במשק לפי שהיו
 רגילים לתלשו בשערו ואומרים לו טול מהר ולא מכאן ואל
 תשהה עונותינו אללנו עוד:
 יכול להרכיב אני ואתם צריא וקוק הי' השעיר להרכיב
 אותי ואתכם עליו לקמן אמרינן שלא הי' קפץ להשיב
 על שאילתם מה שלא שמע מפי רבו: אהא בשלום אני
 ואתם כלוי מה לכם לשאול על זאת לא אני ולא אתם מוקק
 לשלומן: רחפו לטוק: ולא מת מהו לריך לירד אחריו וימיתנו:

יאמר
 יצחק
 עולם
 נחה.
 להים
 בואו.
 וזכר
 זולדו
 בראו
 חכ"א
 פ אל
 מציון
 :
 מאין
 הוי
 אפי'
 ד' א
 עיתו:
 מטר
 מציון
 כבים.
 כראו:
 מאה:

שופטי' ס"א"ל *כן יאבדו כל אויביך ה' וחכ"א חלה מרכיבו
 על כתיפו חלה משלחו ישלחנו ביד אחר דחפו
 ולא מת ירד אחריו וימיתנו שאלו את ר' אליעזר
 פלוני מהו לעה"ב אמר להם לא שאלתוני אלא
 על פלוני מהו להציל [רועה] כשבה מן הארי אמ'
 להם לא שאלתוני אלא על כשבה מהו להציל
 רועה מן הארי אמ' להם לא שאלתוני אלא על הרועה.
 (שאלו את ר' אליעז' פלוני מהו לעול' הבא מי ס"ל האדאמ'
 רב יהוד' אמ' רב נשים בכחובה וקידושין ופילגשים בלא
 כחובה וקדושין או לא א"ל לא שאלתוני אלא על פלוני
 ופלוני מהו לעו"הב מי ס"ל האדאמ' ר' שמואל בר נחמני
 א"ר יונתן כל האומ' שלמה חטא אינו אלא טועה או לא.
 א"ל לא שאלתוני אלא על פלוני. מהו להציל כשבה מן הארי
 מי ס"ל האדאמ' ר' שמואל בר נחמני א"ר יונתן כל היוצא
 למלחמת בית דוד גט כריתות נוחב לאשתו או לא.
 אמר להם לא שאלתוני אלא על הכשבה מהו להציל
 פלוני מהו לעולם הבא על אדם אחד שאלוהו מה מעשו
 צעיקין ויש פותרין על שלמה בן דוד שאלוהו: אלא על
 פלוני שחא על אנשלוס שאלתוני: אלא על הרועה אס
 מותר להלילו עופכי הארי: (מהו להציל כשבה מיד הארי
 פי' היא בת שנע מיד דוד מי ס"ל האדאמ' ר' שמואל בר
 נחמני א"ר יונתן כל היוצא למלחמת בית דוד גט כריתות
 כותב לאשתו וכשנה קרי לה כדכתיב ולרש אין כל כי אס
 כשנה אקת קטנה: מהו להציל רועה מיד הארי כלומר
 אוריה קיד דוד ואידי דקרי לאשתו פשנה קרי לאוריה רועה:

רועה מיד ארו מי ס"ל דחולקין כבוד לתלמיד במקום הרב
 ולא מורד במלכות הוא או לא א"ל לא שאלתוני אלא על
 הרועה). ממור מהו לירש א"ל מהו ליבם. מהו לסוד ס' מ"ה
 את ביתו א"ל מהו לסוד את קברו לא מפני שהפליגם
 בדבריו אלא שלא אמ' דבר שלא שמע מפ' רבו: רש"א
 שאלה אישה חכמה את ר' אליעזר וכי מאחר נר
 שמעשה העגל שוין מפני מה אין מיתחן שס
 שוה אמר לה אין חכמה לאשה אלא בפלך שנא'
 *וכל אישה חכמת לב בידיה טוו. אתמר רב ולוי שמו' לה
 חד אמר זיבח וקיטר בסייף גפף ונשק במיתה
 מאור מהו לירש את אביו: אמר להם מהו ליבם אשת
 אקיו שאלתם אותי: מהו לסוד את ביתו בזמן הזה קי
 אסור מפני לער קורבן הבית אמר להם לא שאלתוני אלא
 מאי לסוד את קברו: לא שהפליגן והפרישן לדברים אחרים
 כאלם המתכוין לדקות כשאינו יודע להשיב אלא יודע היה
 אבל לא אמר דבר שלא שמע מפ' רבו:
 שמעשה העגל שוין עבודותיו שוין לאיסור מפני מה אין
 מיתחן שוה שהיו בו ג' מיתות. מיתת סייף שמו
 איש קרבו על ירכו. מיתת מגפה ויגוף ה' את העם. מיתת
 הדרוקן דכתיב וזר על פני המים וישק את בני ישראל ואמרי'
 במסכת ע"א לא נתכוין מזה אלא לבדקן כסוטות ללכות
 בטן: זיבח וקיטר הן עבודות שקייבין בעכו"ס מיתה כדתנן
 בד' מיתות שהן במקילה וכאן בסייף שעדיין לא נהפוש להם
 ד' מיתות ב"ד וכדוכו (מיתת ב"ד כמיתת) [במיתת] בני נח
 שכל מיתחן בסייף כדאמרינן במנהדרין: גפף ונשק אין נהם

שמה בלבו בהדרוקן וחר אמר עדים והתראה
 בסייף עדים בלא התראה במית' בלא עדים והתראה
 בהדרוקן. אמר רב יהודה (אמר שמואל) שבטו
 שנות לז של לוי לא עבד ע"א שנא *ויעמוד משה בשער
 המחנה ויאמר מי לה' אלי ויאספו אליו כל בני
 לוי. יתיב רבינא וקאמר לה להא שמעתתא (קמיה)
 דנבי' לג איתיביה בני רב פפא בר אבא לרבינא *האומר
 לאביו ולאמו לא ראיתיו אמ' להו אביו אביו אמו
 מישראל (אמו יזמו מישראל) אחיו אחיו מאמו
 מישראל בניו בניו בתו מישראל:

נה טול וצא חנא מה שהי צפירא דין וחובי דרא
 סניאין. משנה מיקירי ירושלים הי' מלוין
 אותו עד סוכה הראשונה עשר סוכות מירושלים
 סז ועד צוק וכו'. *על כל סוכה וסוכה אומדין לו הרי
 מזון והרי מים ומלוין אותו מסוכה לסוכה חוץ

מיתת צ"ד כדתנן צד' מיתות אלא בידי שמים כדזכו במגפה:
 כל בני לוי כלס בכלל זה: האומר לאביו ולאמו לא
 ראיתיו במעשה העגל נעשו אכזריים עליהם לכקום נקמתו
 יתברך. אלמא (עכדו) אביו ואמו אחיו וככו עובדי ע"א:
 מה שהי זכו' מה מתעבב שעיר זה כאן ועונות הדור מרובין
 והן עליו: מיקירי ירושלים מסוכי ירושלים: עד סוכה
 הראשונה סוכות עשו לו בדרך וכני אדם הולכין לטר שס
 לפני יוה"כ ממלוין אותו מסוכה לסוכה: הרי מזון והרי
 מים בגמ' מס' אינו דומה מי שיז לו סת בסלו למי שאין
 סת ויה' קשטו קשט: ויה' קשטו קשט: ויה' קשטו קשט:

מאחרונה שבהן שאינו מגיע עמו לצוק גמ' תנו רבנן
בראשונה היו קושרין לשון של זהורית על פתח
אולם מבחוץ הלבין היו שמחין לא הלבין היו
עצבין ומחביישין התקינו שיהו קושרין אותו על
פתח אולם מכפנים ועדין היו מציצין ורואין הלבין
היו שמחים לא הלבין היו עצבין ומחביישין התקינו
שיהו קושרין אותו חציו במ' ע' וחציו בין קרניו (של
שעיר המשתלח) א"ר נחום בר (נפח) [פפא] משום
ה' אלעזר הקפר בראשונה היו קושרין לשון של
זהורית על פתח אולם מכפנים כיון שהגיע שעיר
למדבר היה מלבין ויודעין שנעשה מצותו שנא'
אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו (כתיו יסעיה ס
*ונשא השעיר עליו את כל עונותם אל ארץ גזרה) זס
שמא תאמר מעשה תהו הוא ת"ל אני ה' ע"ב
גזרתיו ואין לך רשות להתדבר בה' ת"ה עזאזל ויקל י
שיהא עו וקשה תניא אידך עזאזל קשה שבהרי
וכה"א *ואת אילי הארץ לקח תנא דבי ר' ישמעאל ימוקל י
עזאזל שמכפר על עון עוא ועואל ת"ה *את משפטו ויקל יח

לו: שאינו מגיע עמו לצוק לפי שהוא רחוק צ' מילין:
שמא תאמר מעשה תהו הם מה כפרה יס בשילוח זה
ומה יס ציד לוק זה להועיל: שיהא עו וקשה אל לשון קשה:
עוא ועזאל מלאכי קבלה הם שירדו לארץ צימי כעסה
חקות תובל קין ועליהם כאמר וראו בני האלהים
את נכות האדם כלומר על העריות עכסר: משפטו משמע

תעשו דברים שאלמלא לא נכתבו דין הוא שיכתבו
 אלו הן עכו"ם וגילוי ערוות ושפיכ' דמים וגזל וברכ'
 ויקרא יח השם * ואת חקותי תשמרו דברים שהשטן (ואוה"ע
 משיבי') [משיב] עליה' ואלו הן אכילת חויר ולבישת
 שעטנו וחליצת יבמה וטהרת מצורע ושעיר המשחלה
 (ופרה אדומה) ושמא תאמ' מעשה תורה הן תלמוד
 ס"ט לומר * אני ה' הקקתי' אין לך רשות להרהר בהם:
 ס"ח מתני' אמרו לו לכ"ג הגיע שעיר למדבר ומנין
 ע"ג היו יודעין שהגיע שעיר למדבר דירכאו'
 היו עושין ומניפין בסודרין ויודעין שהגיע שעיר
 למדבר א"ר יהודה והלא סימן גדול היה להם

דברים המיושרים והדין נותן לעשותם: חק משמע דבר שאינו
 אלא גזירת מלך כמו ויש אותה יוסף לקוק: השטן
 יכר הרע משיב עליהם תשובה להטעות את ישראל ולומר
 שהתורה אינה אמת כי מה תועלת בכל אלה לכך נכתב
 בהן קוק אכי [ה'] גזרתי עליכם: ת"ל אני ה' אקוקתי
 קאי דמיכיהו סליק את קוקתי תשמרו אכי ה' קקתי וגזרתי':
 אמרו לו לכ"ג וכו' שאינו ראוי להתקיל בעבודה אכרת
 ע"ד שהגיע שעיר למדבר שנאמר ושלך את השעיר
 במדבר ואק"כ ואת קלב הקטאת יקטיר המזבח': דירכאות
 כני אדם עומדים מירושלים ללוק בכדי שיראה זה סימנו
 של זה: ומניפין אותן הסמוכין למדבר בסודרין מה הסמוך
 לו רואה ומכיר גם הוא ורואה קברו הסמוך לירושלים
 דירכאות בלע"ז רידיג"ראדאש:

מירושלים ועד בית חרודו שלשת מילין הולכין מיל וחורין מיל ושוהין כדי מיל ויודעין שהגיע שעיר למדבר ר' ישמעאל אומר והלא סימן אח' היה להם לשון של זהורית היה קשור על פתחו של היכל וכשהגיע שעיר למדבר היה הלשון מלבין שנא' אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו: ישעיהו ט

בא לו

פרק שביעי

בגדי כהונה היוצא כהן במדינה אסור ובמקדש נ בין בשעת עבודה ובין שלא בשעת עבודה **סט**

מוחר מפני שבגדי כהונה ניתנו ליהנו' בהם ובמדינ' אסור והתניא בכ"ה בטבת יום הר גריזים הו' דלא למספר בית יום שבקשו כותים את בית אלהינו מאלכסנדרוס מוקדון להחריבו ונתן להם רשות באו והודיעו לשמעון הצדיק מה עשה שמעון הצדיק לבש בגדי כהונ' ונתעטף בבגדי כהונה ומיקירי ירושלים עמו ואכזקות של אור בדיהם והיו מהלכין כל הליל כולה הללו מהלכין מצד זה והללו מהלכין

עד בית חרודו הוא ראש המדבר ושם נתקיים שלק את השעיר במדבר: הולכין מיל כדאמרן לעיל מיקירי ירושלים עלוין אותו עד הסוכה הראשונה:

במדינה אסור שנהג בהן דרך קול: הר גריזים מקום

מצד זה עד שעלה עמוד השחר כיון שעלה עמוד השחר
 א"ל מי הם הללו אמרו לו הללו יהודי' שמרדו כך כיון
 שהגיע לאנטיפרס ורחה חמה פגעו זה בזה כיון שראה
 את שמעון הצדיק ירד ממרכבתו והשתחוה לו
 אמרו לו מלך שכמותך משתחוה ליתודי הוה אמ'
 להם דמות דיוקנו של זה הוא מנצחת לפני בכית
 מלחמתי אמר להם למה באחס אמרו לו בית שאנו
 מתפללין בו עליך ועל מלכותך שלא תחרב יתעוך
 כותים הללו להחריבו ותתן להם רשות אמ' להם
 מי הם הללו אמרו לו הללו כותים שעומדי' לפניך
 אמר להם הרי הם מסורין בידכם מיד נקבום
 בעקביהם ותלאו' בזנבי סוסיהם והיו מגררין אותם
 על הקוצים ועל הברקנים עד שהגיעו להר גריוז'
 כיון שהגיעו להר גריוזים חרשוהו וזרעוהו כרשינין
 כדרך שבקשו לעשות את בית אלהינו ואותו היום
 עשאוהו יום טוב. איבעית אימ' ראוין הם לבגדי כהונה
 קאמר. ואיבעית אימא *עת לעשות לה' הפרו תורתך:
 נז היבן קוראין בו בעזרת. ר' אליעזר בן יעקב אומ'
 בהר הבית שנא' *ויקרא בו לפני הרחוב
 ע"כ אשר לפני שער המים מן האור עד מחצית היום
 כחמיה חנגד האנשים והנשים והמכיני' ואוני כל העם אל
 ספר התורה. אמר רב חסדא בעזרת הנשים

ותלך
 בדמותו
 נא
 בחלחח'
 לכנח
 לפניו

תלכי קיט
 נז היבן
 סס
 ע"כ

מושנס של כותים: עת לעשות לה' כשנא עת לעשות דבר
 לשמו של מקום מותר להפר בו תורה:

סוף בירח זה: אפי' דף גמא אמצב זמא דמחמב

*ויברך עזרא את ה' האלהי הגדול ויענו כל העם אמן כחמיה ח
 אמן כמו על ידיהם ויקדו וישתחוו לה' אפים ארצה מאי
 הגדול א"ה (אסי) [יוסף] אמ' רב שגדלו בשם המפורש
 רב גדל אמ' (רב) *ברוך ה' אלהי ישראל מן העולם ד"ס
 ועד העולם. א"ל אבוי לרב דימי ודילמא שגדלו כ"ט
 בשם המפורש א"ל אין אומר' שם המפורש בגבולין
 ולא והכתיב *ויעמוד עזרא הסופר על מגדל עין כחמיה ח
 אשר עשו לדבר ואמר רב גדל (אמר רב) שגדלו
 בשם המפורש תוראת שעה תיחה. *ויקם על מעלת ס"ט
 הלויים ישוע וכני קדמיאל שכניה בני שרבי בני
 כנני ויזעקו בקול גדול אל ה' אלהיהם מאי אמור
 אמר רב (יהודה) ואי תימא ר' יוחנן ביא ביא
 היינו האי דאחרבי לבי מקדשא וקלייה להיכל
 וקטלינהו לצדיקיא ואגלינהו לישראל מן ארעהון
 ועדין קא מרקד בינגא כלום יהביתיה ניהלן אלא
 לקבולי בית אגרא לא איהו בעינן ולא אגרא בעינן
 נפל להו פיתקא מרקיעא דכתיב בה אמת א"ר
 ויברך עזרא וגו' נההוא ענינא דויקראו נו לפני הרקוב
 כתיב ברוך ה' אלהים וגו' כך תקנו אותו היום לומר
 במקדש בסוף כל ברכה כדאמרי' במס' תענית: בגבולין
 כל חוץ לעזרה קרי גבולין: ביא ביא לשון נעקה וקובלנא:
 האי דאחרביה לכה"מ מנקשים רמס' שימסור נידים י"ר
 הרע של עכו"ס: לקבולי אגרא שכוף אותו ונקבל אגרא:
 פיתקא כתב: אמת כלו' מסכים אני עמכם:

ל
 ע
 ע

פיתקא כתב: אמת כלו' מסכים אני עמכם:

חנינא ש"מ חותמו של הקב"ה אמת יחיבי בתעניתא
 ג' יומי וג' לילי מסרו' ניהלינתו נפק אתא כי גוריא
 דנורא מכית קדשי הקדשים א"ל נביא [לישראל]
 זכריה ס' תיינו הוא יצרא דע"א שנא' *ויאמר זאת הרשעה
 וגו' בהרי דחפסו ליה אישתמיט ביניחא מן מוית
 ורמא קלא אול קליה ת' פרסי אמרי היכי נעביד
 ליה דילמא ת"ו מרחמי עליה מן שמיא אמ' להו
 נביא שדיוה ברודא דאברא וחפיא לפומא באבר
 דשאוב קלא שנא' *ויאמר זאת הרשעה וישלך
 אותה אל תוך האיפה וישלך את אבן העופרת
 אל פיה אמרי הואיל ועת רצון הוא נבעי רחמי
 על יצרא דעבירה בעו רחמי ואמסר בידיהו אמ'
 להו נביא חזו דאי קטילתון להווא (גברא) *איחרב
 כולי עלמא חבשוה גבייהו תלחא יומי איבעי
 ביעתא בת יומא (לחולה) בכל ארץ ישראל ולא
 אישתכח אמרי היכי נעביד ניקטליה איחרב כוליה
 עלמא ניבעי רחמי לפלגא פלגא מרקיע לא יהבי
 אמר להו הנביא זכריה בן עדו: ביניחא שער: ברודא דאבר'
 נסיכ של עופרת: זאת הרשעה וישלך אותה אל תוך האיפה וישלך
 את אבן העופרת אל פיה: שאוב קלא ככנס הקול לתוך
 העופרת ואינו יולא עמנו: כלי עלטא יכלה העולם שלא
 תהא פריה ורביה: ביעתא בת יומא זילנה הטולה זו ניוס
 לפי שפסק דימוס מן המעים ואפי' אותם שעיברה התרכגולת
 כבר איכן מתנשלים נמעיה: לפלגא זיהא שולט האדם לזקק

ג'
 הנורא
 כלי
 יכלחא

כחל
 מיגו
 רב
 אמ'
 אתי
 שמ
 אתא
 ירמ
 לא
 בכנ
 הגר
 זו
 לרש
 לא
 חאל
 נספ
 שא
 ככנס
 נפרש
 אל
 דניא
 בבני
 הללו
 בניו

כחליניהו לעיניהו ושבקוהו ואתנו ביה כי היכי דלא
 מיגרי לי לאינש בקרוכתא במערבא מתנוהכי אמר
 רב גידל (אמ' רב) שגדלו בשם המפורש רב מתנא
 אמ' *האל הגדול הגבור והנורא ותא דרב מתנא ^{כחוי' ט}
 אתיא כדר' יהושע בן לוי דאריב"ל למה נקראת
 שמם אנשי כה"ג שהחזירו את העטרה ליושנה
 אתא משה אמר האל הגדול הגבור והנורא אתא
 ירמיה אמר עכו"ם מרקדו בהיכלו איה נוראותיו
 לא אמר נורא אתא דניאל ואמר עכו"ם משתעבדין
 בכניו איה גבורותיו לא אמ' גבור אתו אנשי כנסת
 הגדולה ואמרי אדרבה זו היא גבורתו (ואלו נוראותיו)
 זו היא גבורתו שכובש את כעסו ונוחן ארך אפים
 לרשעים ואלו הן נוראותיו שאלמלא נוראותיו אומה
 לאשתו ולא לאקרת: כחליניהו סימו עיניו ע"י כקול:
 האל הגדול הגבור והנורא אמרו צאותה תפלה כמו שכתוב
 נספר עזרא עשה אפר האל הגדול הגבור והנורא אשר לא
 ישא פנים וגו': עכו"ם מרקדו בהיכלו שראה שרי כבודכנל'
 נכנסו להיכל ומריעי' זו נכל רנוכס: לא אמר נורא
 נפרשת קנמאל כתיב עושה קסד לאלפים ומלס עון אבות
 אל סיק נניהם אקריהם האל הגדול הגבור ה' לצאות שמו:
 דניאל לא אמר גבור בתפלתו נספרו: עכו"ם משעבדין
 בכניו זה שנעים שנה: זהו גבורתו שכונש ילרו כל השמי'
 הללו שנשתעבדו בהם ומאריך אפו על הגזירות שגזרום על
 בניו: ואלו הן נוראותיו שאלמלא מוראו וכו' קן יוס

תא
 ריא
 [ל
 עה
 ויות
 ביד
 להו
 אבר
 שלך
 פרת
 חמי
 אמ'
 זרב
 בעי
 ולא
 ליה
 הבי
 אברי
 ישלך
 לתוך
 שלא
 ביום
 גולת
 חקק

אחת היאך יכולה להתקיים בין שבעים אומר ורבנן
 היכי סמכי בדעתיהו ועקרי מה דאמר משה (א"ר
 יצחק בר"א) אר"א יודעים בהקב"ה שאמיתו הוא
 ע לפיכך לא מזכו לו. *זמברך עלי' ה' ברכות. ת"ר
 ושאר התפלה רנה תחנה ובקשה מלפניך על עמך
 ישראל שצריכין להוושע וחיותם בשומע תפלה
 ואח"כ כל או"א מביא ס"ת מביתו וקורא בו כדי
 להראות חזותו לרבים:

נח אתי משלח מצאו לכהן גדול בשוק אומר לו אישי
 ע"ג עשינו שליחותך מצאו בביתו אומר לו
 ע"ג מחיה חיים עשינו שליחותו אמר רבא כי מפטרי
 הגמ' רבנן מהדרי בפומבדיתא אמרי רבי מחיה חיים
 יתן לנו חיים ארוכים טובים ומתוקנים אמר רבה
 כי מפטרי רבנן מבי ר"ג בשבנציב אמרי רבא
 מחיה חיים יתן לך חיים ארוכים טובים ומתוקנים:

הקרנן אתה למד מראותיו שכל החזנות כאספו להשמידם
 ופתקיימו מהן: ורבנן ירמיה ודניאל: שהוא אמת מסכים
 על האמת ושוכח את השקר: ושאר התפלה השנוי' צמסנה
 כך הוא רנה וכו': להראות חזותו לרבים להראות כוונת
 של ס"ת ותפלת בעלי' שטרק להתכנות בצלות שאלת' יה
 אלי ואנוהו התכאה לסכיו בצלות וכו':

אתי משלח ליום המקרת: מצאו בשוק מכבדו לפני הבריות
 ואומ' אישי כ"ג וכו': מחיה חיים הוא הקב"ה עשינו שליחותו:
 מפטרי מהדרי שהיה אקד נוטל השות עקנרו לשון לביתו:

* אההלך לפני ה' בארצות החיים אמר רב יהודה נט

זה מקום שווקים * כי אורך ימים ושנות

חיים ושלוש יוסיפו לך . וכי יש שנים של חיים תלים

ויש שנים שאינם של חיים . וא"ר אלעזר אלו שנותיו קטו

חז"ל ג
ס"ט

של אדם שמתחפזין לו מרעה לטובה . * אליכם

אישים אקרא וגו' א"ר ברכיה אלו ת"ח שיושבין

ודומים כנשים ועושין גבורה כאנשים . וא"ר ברכיה

הרוצה * שינסך יין ע"ג המזבח ימלא גרונו של

ת"ח יין שני' אליכם אישים אקרא . וא"ר ברכיה אם

רואה אדם שתורה פוסק' מורעו ילך וישא בת ת"ח

שנא' * אם יוקין בארץ שרשו וגו' מריח מים יפריח: אייניד

פיסקא וי"ט היה עושה לאוהביו וכו' . הנו רבנן ס

מעשה בכ"ג אחד שיצא מב"ה הו קא אולו ס

כ"ע בתריה כד חזינהו לשמעיה ואבטליון דהו קא ע"ג

אחו שבקיה לדיריה ואולו לבתר שמעיה ואבטליון

אתהלך וגו' אידי דאיירי בחיים מחוקנים נקט לה: מקום

שזקים שאלס מולא לקנות מזונתו ולפי שהיה

דו מטלטל כע וכד ה" מתפלל על הדבר (ואזו' בתפלה אתהלך

למני ה' וגו') : שמתחפכות עליו מי שהיה עני בילדותו

וכעשה עשיר לינת זקנתו דומה לו כאלו עכשיו כעשה קי

מתוך טיחה: אליכם אישים אקרא נראש פרשת ושנות

קיים הוא להכי נקט ליה: ודומים כנשים ענותים ותשוטי

כס: אישים לשון אשה מדלל כתיב אנשים: אישים לשון

קרנן אשה: מריח מים בני תורה: ע"ג

אבטליון

אבטליון

אבטליון

אבטליון

אבטליון

אבטליון

אבטליון

אבטליון

אבטליון

אבטליון

אבטליון

אבטליון

אבטליון

אבטליון

אבטליון

אבטליון

אבטליון

אבטליון

אבטליון

אבטליון

אבטליון

לסוף אתו שמעיה ואבטליון לאפטורי מיניה דכ"ג
 אמר לתן ייתון בני עממין לשלם אמרו ליה ייתון בני
 עממין לשלם דעבדי עובדא דאהרן ולא (ליתו בני)
 [ייתי בר] אהרן לשלם דלא (עבדי) [עבד] עובד דאהרן
 סא א"ר חמא בר' חנינא מ"ד * עצי שטים עומדים
 שעומדים דרך גדילתן ד"א עומדים שמעמידין
 עב שנות כו את צפויין. ד"א עומדים שמא תאמר אבר סברן
 זבטל סכויין ת"ל עומדין שעומדין לעולם ולעולמים
 וא"ר חמא בר' חנינא מ"ד את בגדי השרד לשרת
 שם בקדש * אלמלא בגדי כהונה לא נשתייר משונאיהן
 ע"ז של ישראל שריד ופליט. [אמר רחבא] אמר רב
 יהודה שלש ארונות עשה בצלארל אמצעי של

לסוף אתו שמעיה ואבטליון לאפטורי מיניה ליטול רשות
 מקנו ולפרוש לגד ביתם: ייתון בני עממין לשלם
 לשון גכאי הוא לפי שאלו מנכי בניו של סכמריב כדאמרינן
 במסכת גיטין: דעבדי עובדא דאהרן רודפי שלום: דלא
 (עבדי) [עבד] עובדא דאהרן שהוכחתו אונאת דברים ואמר
 מר לא תוכו ח"ט את עמיתו באונאת דברים הכתוב מדבר חס
 היה בן גרים לא יאמר לו זכור מעשה אבותיך:
 דרך גדילתן העליון למעלה והתחתון למטה: שמעמידין
 את צפויין לפי הזהב מעמידין ע"י מסמרות ל"א שלא
 התליעו ולא כפל לפויין: שמא תאמר מסגננו אבר
 סברן שלא יסובו עוד: זבטל סכויין מה שאנו סוכין ולופין
 להן: השרד לשון שריד: אלמלא בגדי כהונה שעל ידיהן
 מקריבין הקרבנות המכפרין על ישראל: שלש ארונות שאל'

עין
 של
 של
 כל
 שב
 רמי
 זכה
 *ועי
 מכא
 מבו
 כבר
 עול
 מבי
 וקזר
 בזה
 הק
 לכת
 עוש
 ושל
 מלק
 יטל
 זה:
 מצו
 על

עץ וכו'. אמ' רבי יוחנן ג' זירים הם של מזבח ושל
שלחן ושל ארון. של מזבח זכה אהרן ונטלו. של
שלחן זכה דוד ונטלו. של ארון עדין הוא מונח
כל הרוצה ליטול ובא ויטול שמא תאמר פחות
שבהן הוא ת"ל *כי מלכים ימלוכו וגו'. רבי יוחנן
רמי כתיב זר וקרין זיר. זכה נעשית לו זיר לא
זכה נעשית לו זרה הימנה. רבי יוחנן רמי כתיב
*ועשית לך ארון עץ וכתיב *ועשו ארון עצי שטים
מכאן לת"ח שבני עירו מצווים לעשות מלאכתו.
מבית ומחוץ תצפנו אמר רבא כל ת"ח שאין תוכו
כברו אינו ת"ח אכ"י ואי תימא (רבא) [רבה] בר
עולא אמר אף נקרא תועבה שנ' (באיוב) *אף כי
מבית ומחוץ תלפנו ושל עץ באטלע והוסינו בתוך של זהב
וחזר ונתן של זהב שכי בתוך של עץ ומסה אפתו העליונה
בזהב כמלא ת"מסה מבית ומחוץ: שלשה זירים נעשו בכלי
הקודש: של מזבח סימן לכתר כהונה: ושל ארון סימן
לכתר תורה: ושל שלחן סימן לכתר מלכות שהשלחן הוא
עושר שלחן מלכים: ה"ג של מזבח זכה אהרן ונטלו
ושל שלחן זכה דוד ונטלו שהפסוק כימנה לאהרן ברית
מלך וכן המלכות כימנה לדוד ולרעו עד עולם: בי מלכים
ימלוכו וגדול הוא הממליך מן המלך והתור' אמרה מקרא
זה: זכה ללמוד לשמה ולקיימה: זרה עשתכסת הימנו:
מצווין לעשות מלאכתו שהארון בתחלה הטיל הכתוב המלאכה
על אשה ואחר כך על הגבור ואף על גב דקראי לחו בהאי

נשלי מ
דכרי' י
שמו' כה
איוב שו

נתעב ונאלח איש שותח כמים עולה:

סב א"ר שמואל בר נחמני א"ר יונתן מ"ד *למה זה

מהיר ביד כסיל לקנות חכמה ולב אין אוי

להם לת"ח שעוסקין בתורה ואין בהם יראת שמים

מכריו רבי ינאי חבל על מאן דלית ליה דרחא

וחרעא לדרתיה עביר א"ל רבא לרבנן במטותא

מוניכו לא תירחו תרתי גיהנם אריב"ל מ"ד *זואת

התורה אשר שם משה זכה נעשית לו סם חיים

לא זכה נעשית לו סם מיחה והיינו דאמר רבא

מאן *דוכי היא ליה סמא דחיי דלא זכה חהוי

סמא דמותא א"ר שמואל בר נחמני רבי יונתן רמי

כתיב *פקודי ה' ישרים משמחי לב וכתיב *אמרת

ה' צרופה זכה משמחתו לא זכה צורפתו למיתה

רשב"ל אמר מגופיה דקרא נפקא זכה צורפתו לחיים

לא זכה צורפתו למיתה *יראת ה' טהורה עומדת

לעד א"ר (נחוניא) [חנינא] זה הלומד תורה בטרה

מאי היא נושא אשה ואח"כ לומד תורה *עדות ה'

סידרא כתיבי אסמכתא בעלמא הוא דקאמר: איש שותח

תורה כמים ויש בו עולה:

דרתא קלר: וחרעא לדרתיה עביר שהורה אינה אלא

שער ליכנס בה ליראת שמים לכך לריך שתקדם

לה יראת שמים: ח"חי גיהנם להיות עמלים בתורה בעולם

הזה ולא תקיימוה וחרשו גיהנם צמותכם ונחייכם לא כהניחם

בעולמכם: צורפתו ציטורין ונניהנס: נושא אדם אשה ונלול

סס
חשלי יו
ס' כ"ח
וב"ש
דש"ס
דברי' ד
ג' הנח'
דלומן
לה דלל
לומן לה
מליס יט
סס יח
סס יט
סס
סס

נאמ
מש
נשא
שצו
כלפ
אומ
אומ
אומ
והצ
כמש
על
חנה
ואין
מהר
באלו
נשא
המסו
אלא
זאל
ועל
דברי

נאמנה מחכימת פתי. א"ר חייא [כר אבא] נאמנה
היא להעיד בלומדיה:

משנה כהן גדול משמש בח' בגדים וההריוט סג
בארבע' באלו נשאלין באורים ותומים ואין עא
נשאלין (בהם להריוט) אלא למלך ולאב"ד ולמי ע"נ
שצורך הצבור בו. *ת"ר כיצד שואלין השואל פניו עג
כלפי הנשאל והנשאל פניו כלפי השכינה השואל
אומר *ארדוף אחרי הגרוד הזה האשיגני הנשאל ע"א ל
אומר רדוף כה אמר ה' עלה והצלה רבי יהודה
אומר לא היה צריך לומר כה אמר ה' אלא עלה
והצלה. אין שואלין בקול משום שנא *ושאל לו כמדכ' כו
כמשפט האורים ואינו מתרחק בלבו משום שני
*על פיו יצאו ועל פיו יבאו אלא כדרך שדברה
חנה בתפלתה שני *וחנה היא מדברת על לבה
ואין שואלין שני דברים כאחד ואם שאל אין
מהרורי ענינה: להעיד בלומדיה סי קיים ומי לא קיים:
באלו נשאלין כהן הנשאל באורים ותומים לריך ללבוש ק'
בגדים: השואל מלך או אב בית דין: פניו כלפי
נשאל כלפי כהן: כלפי שכינה כלפי אורים ותומים ואם
המפורש שנתקד הקסן: ושאל לו משמע לו לבדו שאין שומע
אלא הוא: ואינו מתרחק בלבו אלא יוציא בשפתיו מהו
שאל שנא' ושאל לו כמשפט האורים וסמוך ליה על פיו יצאו
ועל פיו יבאו קרי ביה הכי ושאל לו השואל על פיו שמוציא
דברים מפיו: שני דברים כאחד אלא לאקר שהשיבו לו

סס
ג' הננו'
ושאל לו
לפני ה'
ע"א פ

זה
אוי
מים
תא
תא
אח
יים
בא
הוי
מי
רת
תה
ים
דת
רה
ה'
ותה
אלא
קדם
ולס
תס
כלול

מחזירין לו אלא אחת ואין מחזירין לו אלא ראשון
 ש"א כנ שנא' *היסגירוני בעלי קעילה כידו הירד שאור
 כאשר שמע עבדך ה' אלהי ישראל הגד נא
 לעבדך ויאמר ה' ירד והא אמרת אין מחזירין
 שס אלא ראשון (אלא) דוד שאל *שלא כסדר והחזירו
 ע"כ לו כסדר וכיון שידע ששאל שלא כסדר חזר ושאל
 שס כסדר שנא' *ויאמר דוד היסגירו בעלי קעילה
 אותי ואת אנשוי ביד שאול ויאמר ה' יסגירו ואם
 הוצרך הדבר לשנים מחזירין לו לשנים שנאמר
 שס ל *וישאל דוד בה' לאמר ארדוף אחרי הגדוד הזה
 האשיגנו ויאמ' לו רדוף כי הישג תשיג והצל תציל ואף
 על פי שגזיר' נביא חוזרת גזירת אורים ותומים
 ודנר כו אינה חוזרת שנא' *במשפט האורים ולמה נקרא
 שמם אורים ותומים אורים שמאירים את דבריהם.
 תומים שמשלימין לדבריהם. ואם תאמר בגבעת
 בנימין מפני מה לא השלימו להם מפני שלא
 על ראשן שאל לו על השני: שלא כסדר היה לו לשאל
 הירד שאל היכניכתי לפיכך השיבוהו על הראוי לשאל ראשון:
 ואם הוצרך לשנים כגון שהיה הדבר כחץ ואין שהות להמתין
 כגון הארדוף האשיגנו דלקלג: גזירת נביא חוזרת כגון של
 יוכה בן חמיתי: שנאמר במשפט כדין שאינו חוזר: שמאירין
 את דבריהם מפרשים את דבריהם: משלימין את דבריהם
 כדאמרינן שאין גזירתם חוזרת: לא השלימו שאמרו להם
 נשני ימים הראשונים עלו אליו ועלו וכפלו: הם שלא

ביחננו
 הסכי
 אהרן
 עוד
 ויאמ
 רבי
 לא כ
 יצחק
 אחא
 כל
 ושכי
 צדוק
 ביחננו
 והלל
 פרו
 כגון
 אחת
 והא
 והלל
 מסכי
 לעבור
 לו וכ
 כהן
 היו

ביחנו אם לנצוח אם לינצח ובאחרונה שביחנו
 הסכימו (והשלימו להם) שני *ופנחס בן אלעזר בן
 אהרן עומד לפניו בימים ההם לאמר האוסיף
 עוד לצאת למלחמה עם בני בנימין אחי אם אחרל
 ויאמר ה' עלו כי מחר אתננו בידך כיצד נעשית
 רבי יוחנן אמר בולטות רשב"ל אומר מצטרפו הא
 לא כתיב צד"י אמר [רב] שמואל בר' יצחק אברהם
 יצחק ויעקב כתיב שם והא לא כתיב טי"ת א"ר
 אחא בר יעקב שבטי ישורן כתיב שם. מתיבי
 כל כהן (שמדבר) [שאינו מדבר] ברוח הקודש
 ושכינה שורה עליו [אין] שואלים בו שהרי שאל
 צדוק ועלה לו ושאל אביתר ולא עלה לו שנאמ'
 *ויעל אביתר המסייע סיועי בהדייהו:

ט"ז כ טו

ביחנו אורים ותומים לא פראו להם בשני ימים הראשונים עלו
 והלליקו אלא עלו אליו אם לנצח ואם להכלק: באחרונה
 פראו להם כי מקר אתכנו בידך: בולטות האותיות בולטו'
 כגון עי"ן משמעון למ"ד מלוי ה"א מיהודה לומר עלה וכל
 אחת איכה זזה ממקומה אלא בולטת ממקומה והוא מלרסן:
 והא לא כתיב צד"י בכל השנטיס ואם לריך לה כגון
 והכל תכיל מהיכן נאה: שהרי שאל צדוק כשהיה דוד צדוק
 מסכי אנשלוס: שנאמר ויעל אביתר עד תום כל העם
 לעבור ותכיל בסדר עולם ושאל באורים ותומים ולא עלתה
 לו וכסתלק מן הכהונה שכא' ויעל אביתר מדקתני דנעי
 כהן המדבר ברוח הקודש אלמא לאו בולטות ולאו מלטרסו'
 היו דא"כ למה לי דוה"ק: סיועי חוה מסייע כהן בהדים

סד פִּיִּסקָא ואין נשאלין (בהם להדיוט) אלא למלך
 ולב"ד ולמי שצורך הצבור בו. מנא ה"מ
 א"ר אבהו אמר קרא *ולפני אלעזר הכהן יעמוד
 במדכ' כו ושאל לו וגו' הוא זה מלך וכל בני ישראל אתו
 זה משוח מלחמה וכל העדה זו סנהדרין:

יום הכפורים

פרק שמיני

עד ת"ד תענו את נפשותיכם יכול ישב בחמה או
 בצנה כדי שיצטער ת"ל וכל מלאכה לא
 ע"ב תעשו מה מלאכה שב ואל תעשה אף ענוי נפש
 שב ואל תעש' ואימ' היכא דיתו' בי שמש' וחמים
 לוי לא נימא לוי קום תיב בטולא יהיב בטולא וקריר
 לוי לא נימא לוי קום תיב בשמש' דומיא דמלאכה
 מה מלאכה לא חלקת בה אף ענוי לא תחלוק בו:
 אורים ותומים הילכך אם כהן כשר היה וראוי לשרו שכינה
 עליו האותיות בילטות או מלטרפות על ידו כשנשאלין בו
 ואם לאו לא היו בולטות ולא מלטרפות ע"כ:
 הוא זה מלך דהא ציהושע משתעי קרא: וכל בני ישראל
 אתו מי שכל בני ישראל אתו ללכת למלחמה אחריו:
 מה מלות מלאכת שבת שב ואל תעשה אף מלות עכו"ש
 ואל תעשה דבר המצטל עסק את העיניו הוא ואין זו
 אלא כגון הכי דמתכי' לא יאכל ולא ישתה ולא ירמץ: מה
 מלאכה לא חלקת בה בכל לדדיה אסור' אף עיניו כמי שאיסורו

כתיו* המאכילך מן במדבר [למען ענוחך] (וכתי*) ויענד סה
 וירעיבך רבי אמי ור' אסי חד אמ' אינו דומה שס
 מי שיש לו פת בסלו למי שאין לו פת בסלו. דכריס ח
 וחד אמר אינו דומה מי שרואה ואוכל למי שאינו
 רואה ואוכל. אמר רב יוסף מכאן רמו לסומין
 שאוכלין ואינן שביעין. א"ר זירא מאי קרא* טוב
 מראה עינים מהלך נפש אמר אביי הילכך מאן
 דאית ליה סעודתא לא ניכלה אלא ביממא היש
 לקיש אמר טוב מראה עינים באשה יותר מגופו
 של אותו מעשה שנא' טוב מראה עינים מהלך
 נפש. *כי יתן בכוס עינו יתהלך במישריו ר' אמי
 ורבי אסי חד אמ' כל הנותן *עינו בכוסו כל העולם
 דומה עליו כמישור וחד אמ' כל הנותן עינו בכוסו
 כל העריות דומות עליו כמישור *דאגה בלב איש
 ישחנה ר' אמי ורבי אסי חד אמ' יסיחנה מדעתו
 וחד אמ' ישיחנה לאחרים. *ונחש עפר לחמו רבי
 ככל לדדין קאמר ילאו קמה ולכה שאס ישנ הרי הוא בעיניו
 ואס לא ישנ אינו מלוה שיסנ:

ה"ג המאכילך מן במדבר וגו' רבי אמי ורבי אסי וכו'
 ולית הכא רמיא דקראי אלא קרא קא מפרש המאכילך
 למען עבותך אוכל ומעוכה: אין לו פת בסלו אוכל היום
 ודואג על למחר: אינו רואה ואוכל אכילת המן טועם
 טעם כל המינים ואינו רואה אלא מן: עינו בכוסו אוהב
 זכרות: כל העולם דומה עליו כמישור מיון אחרים
 דומה לו היתר: ישיחנה לאחרים שאס ישיחנה עלה: דאגה

דכריס ח
 סס
 קהל ו
 וכליל
 לאור
 הכר יש
 שביעה
 וראיה
 וקדנן
 ססח
 כדלקחן
 דש"ס
 חשלי כו
 עה
 סס יב
 סוסה
 ס' חשוח
 דש"ס
 ישעיה
 סס

מלך
 ה"מ
 מוד
 אתו
 ת א
 לא
 נפש
 חמים
 קריר
 אכה
 ק בו:
 שכינה
 לין נ
 שראל
 חקריו:
 כוי שנ
 ואין זו
 סח
 איסורו

אמי זרכי אסי חד אמ' אפי' אוכל כל מעדני עולם
 טועם בהם טעם עפר וחד אמר אפי' אוכל כל
 מעדני עולם אין דעתו *מתקרר' עד שיאכל עפר
 חניא א"ר יוסי בוא וראה שלא כמדת הקב"ה מדת
 ב"ו ב"ו מקניט את חבירו יורד עמו עד לחייו אבל
 הקב"ה אינו כן קלל את הנחש עולה לגג מוזנותיו
 עמו יורד לקרקע מוזנותיו עמו קלל את כנען אוכל
 מה שרבו אוכל ושוחה מה שרבו שוחה קלל את
 האשה הכל רצין אחריה קלל את האדמה הכל
 ניוונין הימנה *זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרי'
 חנם רב ושמואל חד אמ' דגים וחד אמ' עריות
 מ"ד דגים דכתיב נאכל ומ"ד עריות דכתיב חנם
 בשלמא למ"ד דגים היינו דאמר נאכל אלא למ"ד
 עריות מאי נאכל לישנא מעליא נקט דכתיב *כן
 דרך אשה מנאפת אכלת ומחחה פיה בשלמא
 למ"ד עריות היינו דכתיב חנם אלא למ"ד דגים
 מאי חנם דהו משכחי ומייתי מהפקרא דאמר מר
 כשהיו ישראל שואבין מים הקב"ה מוזמין להם
 דגים קטנים בכדיהם בשלמא למ"ד דגים אבל
 עריות לא פרצו בהו היינו דכתי' *גן נעול אחותי
 סקד שזואג על הפסד שום דבר שיצואהו: יורד עמו עד לחייו
 בכל דבר שהיה יכול להקניטו ולהפמידו הוא יורד: עריות
 שנאסרו להם במדבר ודגה לשון תשמיש כמו וידגו לרוב: זמחחה
 פיה מקנחת פיה של מטה כמו שמקנח את הקערה: דאמר מר
 במ"ד מוטה צמ"ק: לא פרצו בהו לא היו פרוצים בעריות:

הם
 טועם
 גיל' כנח'
 חיושבת
 עליו
 כמדכ' יא
 חשלי ל
 סוטה
 פ"ק
 ויג"ש
 דש"א
 ס"ד

כל
 מע
 (היו)
 למ'
 בוב
 להנ
 מש
 ואה
 הש
 טענ
 וחד
 מינ
 אסי
 גד
 אום
 אר
 הנ
 נסכ
 מחה
 קשי
 לאש
 אמר
 קרל
 של

כלה אלא למ"ד עריות מאי (משתבח בהו קרא)
 [מעין חתום] בהנך דאסירא בהו לא פרצי בהו
 (היינו דכתיב גן נעול דכ"א א לא פקרי) בשלמא
 למ"ד עריות היינו דכתיב *וישמע משה את העם כוונת' יל
 בוכדה למשפחותיו על עסקי משפחותיו שנאסרו
 להם לשכב אצלם אלא למ"ד דגים מאי וישמע
 משה את העם וגו' הא והא הואי בהו *את הקשואי' סס
 ואת האבטיחים ואת החציר ואת הכצלים ואת
 השומים רב אמי ורב אסי ח"א כל המינים כלם
 טעמו כמן ואותן חמשת המינים לא טעמו טעמן
 וחר אמי כל המינים כלם טעמן וממשן ואותן ה'
 מינים טעמן ולא ממשן *והוא כורע גד לבן א"ר סמות טו
 אסי (א"ר יוחנן) עגול כגידא ולבן כמרגליות ת"ר
 גד דומה לזרע פשתן כגבעולין (וחכמים) [אחרי']
 אומרי' גד דומה לדברי אגדה המושבין לבו של
 אדם כמים ותניא אידך גד שהיה מגיד להם
 הנך דאסירי אותן שהיו כאסרות לבני נח כנון הכך דאמרינן
 נסנהדרין ערוה שהיו ב"ד של מטה מקיטין עליה בן נח
 מחהר עליה והס נכו על הנוספות: הללו לא טעמו שהס
 קשים לעונות ולמניקות כדאמרינן בספרי משל לאומר
 לאשה אל תחבלי בכל חסמי התינוק: והוא כורע גד לבן
 אמר רב אסי זרע הגד אינו לבן אבל עגול הוא זה"ק
 קרא זהו עגול כורע גד ולבן כמרגליות: כגידא גרגיר
 אל קולי"אסדרו שדומה לזרע פשתן שגם הוא עגול:

לישראל אם בן ט' לראשון אם בן ז' לאחרון ולכן
 שמלכין עונותיהם של ישראל חניא ר' יוסי אומ'
 כשם שהנביא היה מגיד להם לישראל מה שבחורין
 ומה שבסדקי' כך המן מגיד לישראל מה שבחורין
 ומה שבסדקים כיצד שנים שבאו לפני משה לדין
 זה אומר עבדי גנבת וזה אומר אחת מכרתו לי
 א"ל משה דינו לבקר משפט למחר אם נמצא
 עומר בבית רבו ראשון בידוע שזה נגבו נמצא
 עומר בבית רבו שני בידוע שזה מכרו לו וכן איש
 ואשה שבאו לפני משה לדין הוא אומר היא סרחה
 עלי והיא אומרת הוא סרח עלי א"ל משה דינו
 לבקר משפט אם נמצא עומרה בבית בעלה בידוע
 שהיא סרחה עליו ואם נמצא עומרה בבית אביה
 בידוע שהוא סרח עליה. (נ"א אם נמצא עומרה
 בבית בעלה בידוע שהוא סרח עליה ואם נמצא
 בבית אביה בידוע שהיא סרחה עליו.) כתי' *וכרדת
 הטל על המחנה לילה וגו' וכת' *ויצא העם ולקטו וגו'

נמדכ' יא
 שמוט טו

שמלכין עונותיהן מתוך שהיו דואנים שאל לא ירד מן למחר היו
 משעבדים לנס למקום: אם בן ט' וכו' לפי שאל' וימודו בעומר
 וגו' בין שלקט הרבה בין שלקט מעט מולא עומר לגלגולת: ואם
 כמלא עומר בבית הראשון בידוע שכן ט' לראשון הוא ואם בבית
 האחרון בידוע שכן ז' לאחרון הוא: סרחה עליו והרוקמי כתובתה:
 סרח עלי ומזבעתו כתובת': ירד המן עליו אלמלא נתק המסכה
 ירד: וכתוב ויצא העם ולקטו יליאה מסון למסכה משמע:

יום הכפורים פרק שמינים יומא נה

וכתיו *שטו העם ולקטו וגו' הא כיצד צדיקי יורד להם ^{נמדכ' יא}
 על פתח בתיהם כינוני יצא העם ולקטו רשעי שטו ^{נמדכ' יא}
 העם ולקטו כתיב להם וכתוב עוגות וכתוב וטחנו הא ^{נמדכ' יא}
 כיצד צדיקים להם כינונים עוגות רשעים טחנו ^{נמדכ' יא}
 בריחים או רכו במדוכה אמ' רב יהוד' א"ר ואיתימא ^{נמדכ' יא}
 ר' חמא בר' חנינא מלמד שירד להם לישראל עם ^{נמדכ' יא}
 המן תכשיטי נשים דבר שנידוך במדוכה וכלו כפרור ^{נמדכ' יא}
 א"ר חמא מלמד שירד להם לישראל עם המן ציקי ^{נמדכ' יא}
 קדרה. *והם הביאו אליו עוד נרבה בבקר בבקר מאי ^{נמדכ' יא}
 בבקר בבקר א"ר שמואל בר נחמניא ר' יונתן מן היורד ^{נמדכ' יא}
 להם לישראל בבקר בבקר הוריד להם אבנים ^{נמדכ' יא}
 טובות ומרגליו (שנא) *והנשיאוי הביאו וגו' ותנא ^{נמדכ' יא}
 נשיאים ממש וכה"א *נשיאים ירוח וגשם אין. *והיה ^{נמדכ' יא}
 טעמו כטעם לשד השמן א"ר אבהו מה שד זה ^{נמדכ' יא}
 כל זמן שהתינוק ממשמש בו מוצא בו כמה טעמי ^{נמדכ' יא}
 אף המן כל זמן שישראל אוכלין אותו מוצאין בו ^{נמדכ' יא}
 כמה טעמים. א"ד אל תקרי לשד אלא שד ממש ^{נמדכ' יא}
 וכתוב שטו העם ולקטו משמע למרקוק כמו מאוט בארץ : ^{נמדכ' יא}
 להם משמע אסוי : עוגות משמע קודם אסוי : תכשיטי ^{נמדכ' יא}
 נשים בשמים שהן דוכות במדוכה ומתקטות בהן להיות ריחן ^{נמדכ' יא}
 ערב לנעליהן : ציקי קדרה תכלין לתבשיל ערב ומנוסם : שירדו ^{נמדכ' יא}
 להם אבנים טובות הביאו נדבה מהם מולאים בנקר בנקר ^{נמדכ' יא}
 כשילאין ללקוט את המן שנא' ולקטו אותו בנקר בנקר : נשיאים ^{נמדכ' יא}
 ממש אנכיס : שד זה תינוק מוצא בו כל מינו טעמי שהאס ^{נמדכ' יא}
 וצ"ע א"ר אבהו דא"ר חמא דא"ר חמא דא"ר חמא

מה שר זה מתהפך לכמה גוונים אף המן מתהפך
 לכמה טעמים. *ויאמר משה בתת ה' לכם בערב
 בשר לאכול ולחם בבקר לשבוע תנא משמי' דר'
 יחושע בן קרחה *לחם ששאלו כהוגן ניתן להם
 כהוגן בשר ששאלו שלא כהוגן ניתן להם שלא
 כהוגן מכאן למדה תורה דרך ארץ שלא יאכל
 אדם בשר אלא בערב ותא אמר אביי האי מאן
 דאית ליה סעודתא לא ניכליה אלא ביממא מאי
 יממא כעין יממא אמר רב אחא בר יעקב (אמ'
 רב חסדא) בתחלה היו ישראל דומין לתרנגולין
 שמנקרין באשפה עד שבא משה וקבע להם זמן
 סעודתא *חבשר עורנו בין שיניהם וגו' וכתוב עד
 חודש ימים הא כיצד בינונים (נידונים) לאלתר
 [מתו] רשעים מצטערים ותולכים עד חדש ימים.
 וישטחו להם שטוח אמר ר"ל אל תקרי וישטחו
 אלא וישחטו מלמד שנתחייבו שונאיהם של
 ישראל שחיטה שטוח תנא משמיה דר' יחושע
 בן קרחה אל תקרי שטוח אלא שחוט מלמד שירד
 להם לישראל עם המן דבר שטעון שחיטה אמ'
 אוכל': לחם ששאלו כהוגן שאי אפשר לחיות בלא לחם: נתן
 להם כהוגן בנקר שיט שהות להכין: בשר שאלו שלא כהוגן
 מחיך כרס מלאה שהרי מקנה רב היה להם: שלא כהוגן ירד
 להם עם חשכה שעה שאינה ראויה לתקן עד עת סעודה: כעין
 יממא באור חנוקה: וקבע להם זמן סעודה בנקר ובערב:
 שירד להם דבר שטעון שחיטה מלמד שהסליו דבר הטעון

שמות טו
 טז
 ע"ג
 עקרי'
 מו
 ס"ק יט

(לוי) ר' (יוסי) וכי מכאן אתה למד שמעון שחיטה
 והלא כבר נא *וימטר עליהם כעפר שאר וכחול תלי' עת
 ימים עוף כנף ותניא ר' אומר (מה ת"ל) *וזבחת דברי' יב
 כאשר צויתך מלמד שנצטוה משח על הושט ועל
 הקנה ועל רוב אחד בעוף ועל רוב ב' בבהמ' אלא מה
 ת"ל שטוח מלמד שירד להם משטיחין משטיחין. כתי'
 לחם וכתי' שמן וכתיב דבש. א"ר יוסי בר' הנינא הא
 כיצד לנערי' לחם לוקני' שמן לחינוקו' דבש. כתי' שליו
 וקרינן סליו: א"ר חנינא צדיקים אוכלין אוהובי' שלוה
 ורשעי' אוכלי' אותו ודומי' להם כסליו'. אמ' רב חנן בר
 (אבא) [רבא] ד' מיני שליו הן ואלו הן שיבלי וקובלי
 פסיוני ושליו מעלי מבלהו שיבלי גריעא דכולהו
 שליו והוי כי צפרת' (ומלהי לוי) ומוחבי לוי בתנורא
 יתפח ורבי עד דמלי לוי לתנור' ומסקי לוי ומוחבי לוי
 שקיטה היה: וזבחת טבקרד ומצאנך כאשר צויתך ולא לפי
 טלינו בתורה לוי הזניקה היאך מכאן אתה למד שנמסרו לו
 הלכות שקיטה על פה: משטיחין השליו עשו לפניהם על
 הארץ ליי"ר ראש בלע"ז: לחם יפה לנקורים ושמן לזקנים כהונן
 ודבש לחינוקות: כתיב שמן כטעם לשד השמן ואין זה לשון
 שומן אלא לשון שמן לפיכך טעמו נקוד למעלה ומ"ס שלו
 נקוד פתק קטן ולפי שהוא סוף פסוק נהפך הש"ן ליונקד
 בקמץ גדול: כסליום קוליס לשון ארמי: ומוחבא לה
 בתנורא כך מנהגם לתת שפודיהם בתנור: וחפח מרונן
 שומנו הוא כמסק ונעשה עב;

דהיינו
 כטיבס
 דוק"ל
 רש"א
 כגמ'
 חית'
 דלכך כיתין
 לישאל

שפך
 רב
 דר'
 הם
 לא
 גר'
 מאן
 מאי
 אמ'
 לין
 זמן
 עד
 תר
 ים.
 טחן
 ר'
 שע
 דר
 אמ'
 נתן
 חונן
 ירד
 בעין
 רב:
 טעון

אתריסר היפתי ובתריתא דכלהו לא מתאכלת אלא
ע"י הערוכת. רבי הורה משכח לי בני דני רב חסדא
משכח ליה בני ציבי רבא הוה רגיל מייתי ליה
ציידא כל יומי מאגמא ההוא יומא לא אייתי ליה
אמר מאי האי סליק לאיגרא שמעיה לינוקא דקאמר
*שמעתי וחרגו בטני וגו' אמר שמע מינה נח נפשיה
דרב חסדא והיינו דאמרי אינשי בדיל רבה אכיל
תלמידא. כתיב *וכרדת הטל על המחנה לילה
ירד המן עליו וכתיב *ותעל שכבת הטל א"ר יוסי
בר' חנינא טל מלמעלה וטל מלמטה ונראה כמו
שמונה בקופסא. דק מחוספס אמר ר"ל דבר
שנימוח על פיסת היר ור' יוחנן אמ' דבר שנבלע
ברמ"ח איברים שכן מחוספס בגימטריא הכי הוי.
אתליסר היפתא זו על זו: היפתא בכרות: וחחתונה אינה
נאכלת מרוב שיממה הכנלע נה וכל שכן העליונות: משכח
ל"י שהיו כמלאות לו בין קביותו שהיו ממליצין לו מן המעים:
רב חסדא קמיה דרבא הוה ורבו היה: ובדיל [רבה] רב
קסדא: אכיל [תלמידא] רבא בזכות הרב היה אוכל התלמיד:
ותעל שכבת הטל וגו' כשהיה הטל עולה מן הארץ לקראת
הקמה כדרכו היה נראה על פני המדבר המן: דק
מחוספס למדנו שהיה הטל מכסה את המן עד שהטל
עולה לקראת הקמה: וכתיב ירד המן עליו אלמא טל
עלמטה: קופסא איסקרי"ן נלע"ז: נימוח על פיסת היר
מחוספס נוטריקון: נבלע באיברים אינו יולא מן המעים:

הב' י"ג
ה' י"ד
נמדנ' יא
שמוח טו
לפי
שאלו
בהונן
וקול דרך
מנה
רש"א
הב' י"ג
ה' י"ד
הב' י"ג
ה' י"ד
הב' י"ג
ה' י"ד
הב' י"ג
ה' י"ד

טוני
לו*
אוס
לפ
טע
נא
אב
לה
לוי*
כו
דב
מח
יש
לפ
אנ
הי
בו
הו
לז
כמ
כמ
לא
לס
הו

טובא הוי א"ר נחמן בר יצחק מחספס כתיב: ת"ר
 *לחם אבירים אכל איש לחם שמלאכי השרת
 תלמי עמ
 אוכלין אותו דברי ר' עקיבא וכשנאמרו הדברים
 נקיד'
 לפני ר' ישמעאל אמר להם צאו ואמרו לר"ע עקיבא
 ס"ג
 טעית וכי מלאכי השרת אוכלים לחם והלא כבר
 ט"ו
 נאמר *לחם לא אכלתי אלא מה אני מקיים לחם דכתיב
 אבירים אל תקרי לחם אבירי אלא לחם איברי
 לחם שנבלע ברמ"ח איברים ואלא מה אני מקיים
 *ויתד תהיה לך על אוניך גו' בדברים שתגרי אוה"ע
 סס כנ
 מוכרין להם רכי אלעזר בן פרטא אומר אפילו
 דברים שתגרי אוה"ע מוכרין להם סן מפנין אלא
 מה אני מקיים ויתד תהיה לך על אוניך לאחר
 שסרחו אמר הקב"ה אני אמרתי שיהיו ישראל
 לפני כמלאכי השרת ואחם לא עשיחם כך עכשיו
 אני מטריח אתכם ג' פרסאות דכתיב *ויחנו על
 כוודכ' לנ
 הירדן מבית הישימות עד אכל השמים ואמר רבה
 בר בר חנה [אר"י] לדידי חוי לי הוא רוכת' וג' פרסי
 הוא ותנא כשתן נפנין אין נפנין לא לפניהם ולא
 לצדיהם אלא לאחוריהם *ועתה נפשנו יבשה אין
 סס יא
 כל אמרו עתיד כן זה שיחפח במעיהם ויהרגם
 כלום יש לך ילוד אשה שמכניס ואינו מוציא וכשנאמרו
 לאחר שסרחו שכלוכנו עליו שאמרו כלקס הקלוקל: לא
 לפניהם ולא לצדיהם שאין יודעים לאיזה לד עכניס
 הולכיס: אלא לאחוריהם דידעיס הס שלא ימזרו לאחוריהם
 ט"ז

אלא
 בדא
 ליה
 ליה
 אמר
 שיה
 אכיל
 ליה
 יוסו
 כמו
 דבר
 בלע
 הוי.
 אינה
 תכח
 מיס:
 רב
 מיד:
 רחמ
 דק
 הטל
 על
 היר
 עיס:

הדברים לפני ר' ישמעאל א"ל אל תקרי אכירים
 אלא איברים דבר שנכלע ברמ"ח איברי' אלא
 מה אני מקיים ויתד תהיה לך על אונך כדברים
 שמביאים להם ממדינת הים ד"א לחם אכירים
 עו אכל איש * זה יהושע שירד לו מן כנגד כל ישרא' כתי'
 וידבר כו הכא לחם אכירי' אכל איש וכתיב התם * איש אשר
 יס ינ רוח בן ואימא משה דכתיב * והאיש משה עניו
 מאד . דנין איש מאיש ואין דנין איש מוהאיש .
 שאלו תלמידיו את רשב"י מפני מה לא היה יורד
 להם לישראל מן פעם אחת בשנה אמר להם
 אמשול לכם משל לה"ד למלך בשר ודם שהיה
 לו בן וקבע עליו פרנסתו פעם אחת בשנה ולא
 היה מקביל פני אביו אלא פעם אחת בשנה עמד
 וקבע לו פרנסתו בכל יום ויום לא ראוי לאותו בן
 שיקביל פני אביו בכל יום ויום ואף כך ישראל
 מי שיש לו ד' וה' בנים היה דואג ואומר שמא
 למחר אין המן יורד ונמצאו בניהם ובנותיהם מתים
 פרעב ונמצאו כל ישראל מכוונים את לבם לאביהם
 היינו שבשמים . ד"א (מן) שאוכלין אותו כשהוא חם .
 ד"א מפני משוי הדרך . וכבר היה ר' טרפון [ור'
 לביכוכי' זאוזן שלפטים לריכין ללאת לטוף התקנה טחוקה: זה יהושע
 ורשעי' שעלה עם משה עד תקומי ההר שנאמר ויקם משה ו הושע משרתו
 נציאסיה יעל משה אל הר האלהים והעתיז לו יהושע כל ארבעי' יום
 והחם ע"י אסיה שנאמר וישמע יהושע את קול העם ברעה למדנו שלא היה עמהם
 דש"ס

יש
 והיה
 המו
 ס'
 מגם
 דור
 וכי
 שור
 כתי'
 לטו
 המי
 פור
 במו
 וס
 דבר
 למע
 חייב
 מלמ
 ט"ו
 שה
 מרו
 לאל
 כאן
 במ

ושמעאל] וזקנים יושבים ועוסקים בפרשת המן
 והיה רבי אלעזר המודעי יושב ביניהם נענה ר"א
 המודעי ואמר מן שירד להם מישראל היה גבוה
 ס' אמה אמר לו רבי טרפון מודעי עד מתי אתה
 מגבב דברים ומביא עלינו א"ל רבי מקרא אני
 דורש *חמש עשרה אמה מלמעלה גברו המים וגו' ^{לש"י}
 וכי ט"ו אמה בעמק ט"ו אמה בהרים וכי מיא שורי ^{זכמים}
 שורי הוו קיימי ותו תיבותא היכי סניא אלא מעיקרא ^{ס"ג}
 כתיב *נבקעו כל מעינות תהום רבה עד דשוו מיא ^{ויב"ש}
 לטורי ולכסוף כתי' חמש עשרה אמה מלמעלה גברו ^{לש"א}
 המי' וגו' וכי איזו מדה מרובה מדה טובה או מדרת
 פורענו' הוי אומר מדה טובה מרובה ממדת פורענו'
 במדת פורענות הוא אומר *וארובות השמים נפתחו ^{סס}
 וסס היה יורד לו מן כנגד כל ישראל : עד מתי אתה מגבב
 דברים ומביא עלינו מאין לך : ט"ו אמה מלמעלה ח"ת
 למעלה לארץ ולא פי' נהר חו נבקעה וכי קמש עשרה נהר וכי' :
 טובה היכי סניא היאך עלתה לראשי ההרים אלא על כרקך
 מלמעלה דקרא מן (ההלים) [השמים] הוא זה"ק גברו גשמים
 ט"ו אמה ומן התהום ילאו תקלה למלאת הבקעות והאפלות עד
 שהשוו לראשי ההרים : מרובה רבה על קברתה מדה טובה
 מרובה על הרעה קמש מאות נה שבמדה טובה כאמר כולר קסד
 לאלפים ובמדת פורענות הוא אומר על שלשים ועל רבעיש אף
 כאן מדת הטובה של ירידת המן רבה על (מדת) [ירידת] המבול :
 במדת הפורענות הוא אומר וארובות השמים נפתחו לא

יורים
 בלתי
 ברים
 רים
 כתי'
 אשר
 עניו
 ויש
 יורד
 הם
 שהיה
 ולא
 עמד
 מן
 האל
 שמא
 חזים
 הם
 חם
 [יר'
 הושע
 שרמו
 יוס
 נמהס

תליס ע"ה ובמדה טובה כתיב *ודלתי שמים פתח ואומר
 וימטר עליהם מן לאכול (ותנא) כמה ארובות יש
 בדלת ד' ד' הרי כאן ח' נמצא מן שירד להם
 לישראל גבוה ס' אמה. תניא איסי בן יהוד' אומר
 מן שירד להם לישראל מתגבר ועולה עד שרואין
 כג סס כג אותו כל מלכי מזרח ומערב שנאמ' *תערוך לפני
 שלהן נגד צוררי וגו' אמר אביו ש"מ כסא דרוד
 לעלמא דאתי מאתן ועשרין וחד לוגא מחויק שנ'
 סס *כוסו רוייה רוייה בנימטריא הכי הוו. מי דמי החם
 מ' יום והכא תרא שעתא החם לכולי עלמא הכא
 לישראל לחודי א"כ נפישו להו טפי אלא רבי
 אלעזר המודעי פתיחה פתיחה גמר:

סו והירוש לאו חמרא הוא והכתיב *ותירוש ינובב
 כחולות דבר הבא מן התירוש ינובב כחולות

ע"כ זכרי' ט ירד המזול אלא דרך שתי ארובות: ובמדה טובה הוא אומר
 ודלתי שמים פתח ותני כמה ארובות יש באורך דלת ד' הרי
 לשתי דלתות ק' ארובות ואקרי שתי הארובות הורידו גשמים
 גובה ט"ו אמה ק' ארובות הורידו ס' אמה שהרי אמרת
 מדה טובה מרובה על של פורענות וכל שכן שאינה פועטת
 ממכה: הא לא דמיא אדרכי אלעזר המודעי קאי: פתיחה
 פתיחה גמר מה הסתיקה האמורה בארובות המזול ט"ו לכו
 ארובות אף סתיקה האמורה בדלתו המן ט"ו לכל ב' ארובות:
 ותירוש ינובב כחולות זה יין טוב שהוא משכר את האדם
 לגלות סתרו לכו האטומים כחמולה: הבא מן התירוש

והכתוב *ותירוש יקביך ופרוצו דבר הבא מן התירוש ^{חשלי ג}
 וקביך ופרוצו והא כתיב *זנות ויין ותירוש יקה לב ^{הסע ד}
 אלא דכ"ע תירוש חמרא הוא ואמאי קרו ליה יין
 ואמאי קרו ליה תירוש (א"ר יצחק) יין שמביא יללה
 לעולם תירוש שכל המזגה בו נעשה רשרב כהנא ^{ס"ב}
 רמי כתיב תירש וקרינן תירוש זכה נעשה ראש לא ^{סודר}
 זכה נעשה רש. רבא רמי כתיב ישמח וקרינן ישמח ^{וע"כ}
 זכה משמחו לא זכה משממו והיינו דאמר רבא ^{דש"א}
 חמרא וריחני פקחין. סיכה אקרי עינוי דכתיב
 בדניאל *וסיד לא סכתי וכתיב אל תירא דניאל כי ^{דניאל}
 מן היום הראשון אשר נתת את לבך להבין ולהוענות
 לפני אלהיך נשמעו דבריך:

*ואני באתי בדבריך ושר מלכות פרס וגומר ^{סו}

מן העכבים וה"ק קרא העכבים יוליוו לכס דבר אשר ינוצז ^{סע}
 בתולות: ותירוש יקביך ופרוצו וכל יקב שנקרא הוא הנור ^{סע}
 שלפני הגת ושם אין העכבים כחונים אלא היין: דבר
 הבא מתירוש וכו' וה"ק קרא עכבים יהיו לך המסנילים
 יקביך ציין ולעולם אין היין נקרא תירוש אלא העכבים:
 והכתיב זנות ויין ותירוש יקה לב ואכילת עכבים אינה
 משכרת: שמביא יללה על ידי היין רוב הכיאוף ופורענות
 נא לעולם יין לשון חאכיה ויללה: זכה לשמות לסי המדה:
 נעשה ראש שמסקק לנו נחמיה: כתיב ישמח צאי"ן לשון
 שמחה וקרינן ישמח לשון שמחה: פקחין סק-זוכי עשאוכי סקס:
 אני באתי בדבריך סיסיה דההוא קרא דלעיל אל תירא

יחוק^ח מאי ואני באתי בדבריך דכתיב *ושבעים איש
 מוקני ישראל ויאזניהו בן שפן עומד בתוכם עומדים
 לפניהם ואיש מקטרתו בידו ועתה ענן הקטורת
 עולה וכתיב *וישלח תבניות יד ויקחני בציצית ראשי
 וגו' *ויבא אותי אל חצר בית ה' הפנימית והנה פתח
 היכל ה' בין האולם ובין המזבח כעשרים וחמשה
 איש אחוריהם אל היכל ה' ופניהם קדמה והמה
 משתחוויתם קדמה לשמש ממשמע שנא' ופניהם
 קדמה איני יודע שאחוריהם אל היכל ה' אלא מה
 ת"ל ואחוריהם אל היכל ה' מלמד שהיו מפריעים
 את עצמן ומתריזין כלפי מטה א"ל הקב"ה למיכאל
 מיכאל סרחה אומתך אמר לפניו רבש"ע דיים
 לטובים שבהם א"ל הריני שורף אותם ואת הטובים
 שבהם מיד *ויאמר אל האיש לכוש הבדים ויאמר
 בא אל בינות לגלגל אל תחת לכרוב ומלא חפניך
 גחלי אש מבינות לכרובים וזרוק על העיר ויבא
 לעיני וכתיב וישלח הכרוב את ידו מבינות לכרובים
 אל האש אשר בינות הכרובים וישא ויחן אל חפני
 לבוש הבדים ויקח ויצא אמר רב (חמא בר כהנא)
 [חנא בר כיונא] אר"ש חסידא אלמלא לא נצטננו
 גחלים מידו של *מיכאל לידושל גבריא אל לאנשתהירו
 דכיאל וגו' ואני באתי בדבריך ככנסתי לתוך הפרגוד נשכילך:
 מאי ואני באתי בדבריך מתי נגרש מתוכו שחולך
 ליכנס: לבוש הבדים הוא גבריא אל נספר דכיאל:

יחוק^ח
 סוכה
 פרק
 החליב
 סס י
 הטנים
 שביה
 להם
 לחתו
 כדלי
 נפ' כחה
 כהנה
 רש"א
 גלי הגמ'
 כרוב

יום הכפורים פרק שמיני יומא ס

משונאיה של ישראל שריד ופליט וכתו *והנ' האו' יחזקאל ט
 לבוש הכדי אשר הקסת כמתניו משיב דבר לאמר
 עשיתי ככל אשר צויתני. *א"ר יוחנן כאותה שעה פ' ססו'
 אפקודו לגבריא אל מאחורי הפרגוד ומחיוהו שתין וע"ש
 פולס' דנור' אמרו ליה אי לא עבדת לא עבדת או רז"א
 עבדת איבעי לך למיעבד כד פקדוך ועוד אי עבדת
 כד פקדוך לא איבעי לך לאהדורי לית לך אין
 משיבין על הקלקלה בההיא שעתא עיילוהו לדוכיאל
 שרא דפרסאי ואוקמיה (בדוכתיה ס"א) בחריקיה
 ושמש כ"א יום והיינו דכתיב *ושר מלך פרס עומד דכ"א
 לנגדי עשרים ואחד יום וגו' אמרו אתיהיבו לי כ"א
 מלכי ופרוותא דמשמיהו. אמר להם כתבו לי
 לישראל בכרנא כתבו ליה כתבו לי רכנן בכרנא
 כתבו ליה בערנא דבעי למחתם ליה עמד גבריא אל
 מאחורי הפרגוד אמר *שוא לכם משכימי קום תלוס
 פולסי דנורא מקלות של אור: אי לא עבדת כלל: לא עבדת קכו
 היינו מלדיקים אותך לומר דוקה הוא את הדבר אולי ישוב
 הקצ"ה מחרונו ויתרלה להם: כד פקדוך שמהא אתה נוטל
 הגמליס מבינות הכרובים ואת אמת אל הכרוב לתתם לך:
 בחריקיה במקומו: עומד לנגדי גבריא אל אמר כן לדכ"א:
 ופרוותא דמשמיהו כמל שקורין סורטו: משמיהו דבר מלכות
 בלשון פרסי לפי שהוא מעלה מרגליות כדאמרינן בר"ה:
 בכרנא כסף גולגלתא: שוא לכם משכימי וגו' כלום
 הגונים העכו"ם להיות החכמים מכורים בידם והלא המקרא

מאחרי שבת אוכלי לחם העצבים כן יחן לידיו
שנה א"ר יצחק אלו נשותיהן של ת"ה שמנדרות
שינה מעיניהם בעוה"ז וזכות לחיי עוה"ב לא אשגיתו
בית הדר אמר רבש"ע אם יהיו כל חכמי עכו"ם
בכף מאזנים ודניאל איש חמורות בכף שניו אינו
מכריע את כלם אמר הקב"ה מי הוא זה ע"כ למד
זכות על בני אמרו ליה גבריאל אמר להו ניעול
עילוהו והיינו דכתיב ואני באתי בדברך כי אתא
אישכחיה דהיה נקט פיתקא בידיה דדוביאל בעא
למרמ' מיניה בלעה איכא דאמרי מכחב הוה כתיב
מזותם לא הוה התים וא"ר מחחם נמי חתמה ואידי
דבלע' אימחיק לה מיניה היינו דאיכא במלכותא
דפרס איכא דיהיב כרגא ואיכא דלא יהיב *ואני
יוצא והנה שר יון בא אמר עוי עוי ולא אשגחו ביה:
סח מאי דכתיב *מנעי רגלך מיחף וגרוגך כצמאה מנעי
עצמך מחטא כדו שלא יבאו רגליך לירי יחוף
משצקן שאף כשותיהן מרדדין שיכה מעיניהן שוא לכס בעלי אומות
המשכימים ומאקרים למלאכתן אוכלי לחם בעלז ויגיעה כן יתן
הון העולם מזכות ופרכסה לידיו שיכה למי שמוכד שיכה בשבילו:
באתי בדבריק על שדגרתי נד: אישכחיה לדוביאל דהוה נקיט
אגרתא: ואני יוצא והנה שר של יון בא וכשהגיע זמן מלכות
יון לבא אלף על כרסי שכנר כגורה גורה ושר יון בא במקומי:
עוי עוי לעק ולוק גבריאל על זאת שלא ימשלו מלכות יון על ישראל:
שלא יבוא רגליך לירי יחוף כלאתך בעולה:

עיינ
כדניאל
ול"ל
דאין
מוקד'
והאנת'
דש"ל
דניאל י
סח
סס
ירמיה'

מנעו לשונך מדברים בטלים כדי שלא יבא גרוגך לידו צמאה:

תניא שומרי פירו' עוברין עד צוארן במים וכו' סט
מתקיף לה רב יוסף ובחול כה"ג מי שרי' שס
והכתיב *וימד אלף באמה ויעבירני במים וגו' מכאן ע"ב
ואילך וימד אלף נחל אשר לא אוכל לעבור וכו' יכול יחזקאל
יעבירנו בכורני קטנה ת"ל *כל תלך בו אני שיט וכו' י"ו
אמר (רב יהודה) [ר' יהודה בן פוי] אף מלאך המות
אין לו רשות לעבור לשם כתיב הכא כל תלך בו אני
שיט וכתיב התם *משוט בארץ: א"ר פנחס ל"ב נ
[משום רב הונא] ציפורה מעין היוצא מבית קדשי
הקדשים בתחלה דומה כמין קרני חגבים כיון
שהגיע לפתח ההיכל נעשה כחוט של שתי כיון שהגיע
לפתח האולם נעשה כחוט של ערב כיון
שהגיע לפתח העזרה נעשה כפי פך קטן והיינו
דתנן ראב"י אומר מים *הפכים עתידין להיות יוצאין עח
מתחת מפתח הבית מכאן ואילך מתגבר ועולה
עד שמגיע לפתח בית דוד כיון שהגיע לפתח בית
דוד נעשה כנחל שוטף שבו רוחצין זכין וזכות
נדות ויולדות שנא' *כיום ההוא יהיה מקור נפתח וכו' י"ג
לבית דוד וליושבי ירושלים לחטא' ולנד':

הפכים כמין סי. הסך הס כשמגיעין למפתח ההיכל: לפתח
בית דוד היא ליון קוץ לירושלים: (אני לשון פנימות
שח"ס שס בעולם להכנסת כבים ואכ"כ כרי"ף):

טס ת"ר התנוקות מותרין בכולן חוץ מנעילת הסנדל
 ע"ב מאי שנא נעילת הסנדל דאמרי אינשי עבדו
 ליה הנך נמי אמרי אינשי עבדו ליה רחיצה וסיכה
 אימר מאתמול עבדו ליה סנדל נמי אימר מאתמול
 עבדו ל' סנדל לא אפשר דמאתמול עבדו ל' דאמר
 שמואל האי מאן דבעי למישעם טעמא דמיתות'
 ליסיים מסאנא וליגני והא מותרין לכתחלה קתני
 אלא הנך דלא רביתיהו גורו בהורכבן הנך דרביתיהו
 הוא לא גורו בהו רבנן דאמ' אביי אמרה ל' אם האי
 רבית' דינוקא מיא חמימי ומשחא גדל פורת' ביעתא
 בכותח' גדול פורת' חבירי מאני כי הא דרכה זכין
 להו מאני גזויי דפחרא לבניה ומחביר להו:

פ א"ר יוחנן שיעורין ועונשין הלכת למשה מסיני

מותרין בכולן בכל הכי דמתניתין אכילה ושתייה ורקיבה
 וסיכה: אינשי עבדו ליה גדולים עשו לו והתורה
 הוסיפה גדולים על הקטנים שלא יעשו להם נידים דבר
 האסור כדאמרינן במסכת יבמות לא תאכלום לא תאכלום
 להוהיר גדולים על הקטנים: לא אפשר מאתמול ויהא
 ישן כל הלילה והם נבגליו: והא מותרין לכתחלה קתני שאם
 בא ליטלק אומרום לו האכילכו רקק אותו והאי שפיר ידע
 דהיום עשאו: מיא חמימי לרקיבה: ומשחא לסוך: ביעתא
 בכותחא כלים נכוסק: חבירי מאני להפקיר לו כלים
 לשנה ולמלאה חותו: מאני גזויי דפחרא כלים מדוקים
 אל קרם נדקים קלים:

עונשין מכתב כתיבי אלא הכי קאמר אר"י שיעורין של עונשין הלכה למשה מסיני תנ"ה שיעורין של עונשין הל"מ אחרים אומר' כ"ד של יעבץ הקנום והכתיב *אלה המצות שאין נביא רשאי לחדש ויקרא כו דבר מעתה אלא שכחום וחורו ויסדום:

תגיא *ועניתם את נפשותיכם בתשעה לחדש יכול ע יתענה בט' ת"ל בערב אי בער' יכול משתחשך פא ת"ל בתשעה הא כיצר מתחיל ומתענה מבעוד יום ע"כ מבאן שמוסיפין מחול על הקדש אין לי אלא ויקרא כו בכניסתי ביציאתו מנין ת"ל *מערב עד ערב אין סע לו אלא יה"כ שבתות (ווי"ט) מנין ת"ל *תשבתו סע [י"ט מנין ת"ל] שבתכם בכל מקום שנאמר

בו שבות מוסיפין מחול על הקודש וחנא דעצם עצם האי בתשעה לחודש מאי עביד ליה מצריך ליה להאי קרא לכדתני חייא בר רב ועניתם את נפשותיכם בתשעה לחדש וכי בט' מתענין והלא ס"ו בעשור מתענין אלא לומר לך כל האוכל ושותה רש"א בט' בו מעלה עליו הכתוב כאלו התענה תשיעי

ה"ג עונשין מכתב כתיבי אלא ה"ק שיעורין של עונשין וכו' שיעורי עונשין שע"י הוא עכוש: הלכה למשה מסיני באזהרה שיעור הוא עכוש: יעבץ הוא עתניאל בן קנז: וחנא דעצם עצם מדאילטרוך למעוטי לתוספת הקול מעוכש ומאזהרה סמילא שמעינן דמוסיפין והאי ועניתם בתשעה מאי עביד ליה: כל האוכל ושותה וכו' והכי משמע קרא

ועשירי *תן חלק לשבע' וגם לשמונה ר' אלעזר
אומר ז' אלו ז' ימי בראשית ח' אלו שמונה ימי
מילה ר' יהושע אומר ז' אלו ז' ימי הפסח ח' אלו
ח' ימי החג כשהוא אומר וגם לרבות עצרת ור"ה
וי"ה מאי לאו לומר זמן לא לברכה:

קבלת יא
הכי איתא
בגירובין
ס' בכל
ויערבין
וע"ש
דש"א
פכ
ע"ב
ירמי' א

ההיא עוברה דארחא אתו לקמי' דר' אמר להו
וילו לחושו לה דיומא דכפורי הוא לחישו
לה ואילחישא קרי עלי' *בטרם אצרך בכטן ידעתוך
וגו' נפק מינה ר' יוחנן ההיא עוברה דארחא אתו
לקמי' דר' חנינא א"ל לחושו לה ולא אלחישא
קרי עלי' *זורו רשעי' מרחם נפק מינה שבתאי אצר
פג פרי. *ח' ר' מי שאחזו בולמוס מאכילין אותו רבש
שס וכל מיני מחיקה שהרבשו וכר מיני מחיקה מאירין
ע"ב מאור עיניו של אד' ואע"פ שאין ראיה לדבר זכר לדב'

תהלי' נח
פג פרי
שס
ע"ב

ועניתם בתענה כלו' התקן עלמך בט' כדי שתוכל להתענות
בעשרה ומדאפקיה רחמנא בלשון עיניו לומר לך הרי הוא כאלו
מתענה בט' ע"כ: אלו ז' ימי בראשית דשנה נבקר מתוכם:
ז' ימי הפסח שאתה לריך ליתן חלק לכלן ובגמ' מפרש מאי
חלק לכלן: לברכה דעברין כל יומא מקדש ישראל והזמנים:
ההיא עוברה דארח' שהריק' ויוה"כ הי': לחושו לה באזנה
שה"כ הוא היום חולי תוכל להתאפק: ואלחישא קבלה
את הלגישה שפסק העובר מתאוחו: זורו רשעים מרחם
כעשו זרים וכתנכרו לאניהם שנשמים: אצר פרי להפקיע
שערום ותניא אין חולרין פירות בא"י וכל דבר שהוא קיי

*רא
אף
אחו
אכנ
אינ
לחנ
ושנ
לחנ
ליל
בול
דרב
אמו
אחו
וקיי
יוסף
שנא
הו
קפר
נפש
ביהו
אחזי
לקס
למו
והשק

*ראו נא כי אורו עיני כי טעמתי מעט דבש הזה ומאי שמואל
אף ע"פ שאין ראיה לדבר דהתם לאו בולמוס ח"י
אחזיה אמר אביי לא שנו אלא לאחר אכילה
אבל קודם אכילה מיגרר גריר דכתיב *וימצאו שמואל
איש מצרי בשדה ויקחו אותו אל דוד ויתנו לו ח"ל
לחם ויאכל וישקוהו מים ויתנו לו פלח דכילה
ושני צמוקים ויאכל ותשב רוחו אליו כי לא אכל
לחם ולא שחה מים שלשה ימים ושלשה
לילות. אמר רב נחמן אמר שמואל מי שאחוו
בולמוס מאכילין אותו אליה בדבש רב הונא ברית
דרב יהושע אמר אף סלת נקיה בדבש רב פפא
אמר אפיו קימחא דשערי בדוכשא א"ר יוחנן פעם
אחת אחזני בולמוס ורצתי למורחה של תאנה
וקיימתי בעצמי *החכמה תחיה בעליה דחני רב קהלת
יוסף הרוצה למעום טעם תאנה יפנה למורחה
שנא *וממגד תבואו שמש. ר' יהודה ורבי יוסי דכריס לג
הוו קאזלי באורחא אחזיה בולמוס לרבי יהודה
קפחיה לרועה אכליה לריפתא א"ל רבי יוסי קפחת
נסס לפי שספקיעין את השערים: ראו נא כי אורו עיני
ניהוכתן כתיב: ה"ג סאי אין ראיה לדבר דהתם לאו בולמוס
אחזיה: מיגרר גריר ממשיך את הלכ לתחות רענון: ויאכל
לחם והדר ויתנו לו פלח דכילה: אליה נטר שטן מאד:
למורחה של תאנה שהשטן מכה שם מהבקר עד קלי היום
והשטן קמתיק את הסרו: וממגד לשון מעדנים: קפחיה

עזר
ימי
אלו
ר"ה
להו
ישו
חיד
אתו
ז
אצר
בש
רין
דב
נכות
כאלו
ס:
מאי
יס:
זכה
לה
חם
קיע
קיי

את הרועה כי ממו למתא אחוו כולמוס לר' יוסי
אהדרוהו בלגני וצעי א"ל ר' יהודה אני קפחתי את
הרועה ואתה קפחת את העיר כולה:

עא רבי מאיר ור' יהודה ור' יוסי הוו קאזלי באורחא

ר' מאיר הוה דייק בשמא ר' יהודה ורבי
יוסי לא הוו דייקי בשמא כי ממו להווא דוכתא

בעו אושפיזא [יהבו להו] א"ל מה שמך א"ל
כידור אמר להו ר"מ שמע מינה אדם רשע הוא

דכתיב *כי דור תהפוכות המה ר' יהודה ור' יוסי
ר"ל אשלימו לי כיסייהו ר' מאיר לא אשלים לי כיסיה

אזל ר"מ אותביה בכרא וקבריה בקבריא דאבוה
דהווא גברא ברישית איתחוי ליה אבוה בחלמא

תא שקיל כיסא דמנח ברישית דהווא גברא למחר
אתא לקמיה דר' מאיר א"ל חכי איתחוי לי בחלמאי

א"ל חלמי דבי שמשו בטלין אינן אזל ר' מאיר
נטריה כולי יומא לאורתא שקלי לכיסיה ואתא

למחר אמרו לי חב לן כיסן אמר להו לא היו
דברים מעולם אמר להו ר"מ אמאו לא תבדקו

בשמא אמרו לי אמאי לא אמרת לן מר אמר להו

כפאו ונטל כפרו הימני: אהדרוהו בלגני וצעי סבנוה בני
העיר והקיפוהו לגיכין של דנש ומתיקה וקערות של תבשילין:

דייק בשמא בשמו של בעל הבית אס נאס אס בעור:
אשלימו ליה כיסייהו ע"ש היס והפקידו אללו כיסס:

דבי שמשו של ערבי סנתות: לית בחו ממשא קתוך שאדס

סס

דכתיב לך

ר"ל

חלותן

תתקנ"ד

דורות

וק"ל

דש"ס

אימ
מש
מלפ
לכי
מי
הרג
לכיו
ש
ת"ר
בין
ואין
מש
במכו
ילך
יהב
סימן
חזיר
ומאכ
וראה
מים
נטל
ואזני

אימור דאמרי אנא אחששא אחזוקי מי אמרי
משכותו ועיילוהו לחנותא (אשקויהו חמרא) חזו
טלפחי *כדיקניה אולו ויהבו סימנא לדביתהו ושקלי
לכיסיייהו אול איהו וקטלא לאיתתיה היינו דתנן
מים הראשונים האכילו בשך חזיר מים האחרונים
הרגו את הנפש לסוף חזו דייקי בשמא כי מטו
לביתיה דגברא דשמיה בלה לא עיילי לגבי אמרו
ש"מ רשע הוא דכתי *ואומר לבלה ניאופים: יחזקאל כג
ה"ר ה' דברים נאמרו בכלב שוטה פיו פתוח עב
ורירו נוטף ואזניו סרוחות וזנבו מונחת לו
בין ירכותיו ומהלך על צדי ר"ה וי"א אף נובח
ואין קולו נשמע ממאי הוי רב אמר נשים כשפניו
משחקו בו שמואל אמ' רוח רעה שורה עליו מאי
בטובה עברה ורוח קלומת ומתכוין היה לדקותו שלא
לך ויטלט: חזו טלופחו אשפמיה ראו עדשים על שפמו:
יהבו סימנא לדביתהו בעלך לזה שתני לנו כסינו זה לך
סימן שפלת' היום עדשים: מים הראשונים האכילו בשך
חזיר סוכקי ישראל היה עוכר לישראל דברים המוהרים
ומאכילם ומוכ' לעכו"ם צר קזיר מנושל צא ישראל לסוכדק
וראהו שלא נטל ידיו כשהסב לאכול וכתן לפכיו צר קזיר:
מים האחרונים הרגו את הנפש זו היא אשתו של זה שלי
נטל מים אחרונים כדרך הכותלים ידיהם שמקמטים גם את
שפזם צידים טופקות לא היו העדשים כראין:
ואזניו סרוחות גדולות וכסולות לעטה: משחקות בו מראות

ג'
ג' הנח'
אשפמיה
ס' כ"ה
וע"ש
דש"ס
יחזקאל כג
ע"ה
ע"ה
ע"ה
ע"ה

יוסי
תי את
רחא
ורבי
וכחא
א"ל
הוא
יוסי
יוסיה
אבות
אלמא
מחר
למאי
מאיר
אתא
היו
בדקן
להו
בני
שילין:
בעור:
יוסס:
שאלס

פד בנייהו א"ב * למיקטליה בדבר הנזרק. תניא כותיה
 די שמואל כשהורגין אותו אין הורגין אותו אלא
 בדבר הנזרק דחייף ביה מסזכן דנכית ליה מאית.
 דחייף ביה מסזכן מאי תקנתיה נשלח מאני
 (ונשדינהו קמיה) ונרהוט כי הא דרב הונא ברית
 דרב יהושע הוה קאו בשוקא חף ביה שלח מאניה
 ושרא קמיה ורהט אמר קיימתי בעצמי * החבמה
 תחיה בעליה. דנכית ליה מאית מאי תקנתיה אמ'
 אבוי ניתי משכא דאפא דיכרא וניכתוב עלה אנא
 פלוני בר פלוניתא אמשכא דאפא דיכרא כתיבנא
 עלך קנני קנדי קלורי קנתי ואמרי לה קנדי קנסי
 קליריס יה יה ה' צבאות אמן אמן סלה ונש ח מאניה
 ונקברינהו בקברא (בפרש' דרכי) עד תריסר ירחי
 שתא לבתר הכי ניפקינהו וניקלינהו למאניה וניבדיר
 קיטמא בפרשת דרכים יבתוך תריסר ירחי שתא לא
 לישתי מיא אלא בגובתא דנחשא דילמ' חוי (ליה)
 בבואה דשרד ומכתבן כי הא דאבא בר מרת' דהוא אבא
 בר מניומי עבדה לי' אימיה גובתא דדהבא (ואתסי):
 זהם כשפיהם לשוק: למקטליה בדבר הנזרק למאן דאמר
 חוק רעה שורה עליו לא יקרנ אלנו להרגו צידים חלא זורק
 נו קן או סכין להרגו: דחייף ביה המתקבך נו: דנכית ליה
 שהכלב נוסכו: נשלח למאניה יפשיט את נגדיו: משכא דאפא
 דיכרא לצוע זכר: בגובתא דנחשא על ידי קנה של כקשת:
 דילמא חזא לבבואה דשרד שקפן ען הכלב עליו ומסתכן:

קסלמ
 נגח'
 סיתא
 נשכוי
 קלמ

רב
 לה
 מא
 לא
 בפ
 מנ
 הש
 רב
 [רב
 רב
 אנא
 הה
 וקל
 עבו
 צפר
 נשכ
 שבו
 מש
 שקו
 זתי
 מר
 הסי

ומשיורי כסא דהרסנא ומאי סימניה רמי מידו
 בככיה ואתא דמא מבי דרי רבי יוחנן כי הש
 בצפדינא עבד הכי בשבתא ואיתסי ור' יוחנן היכי
 עביד הכי אמר רב נחמן בר יצחק שאני צפדינא
 הואיל ומתחיל בפה וגומר בכני מעים:

ט"ז מפקחין פיקוח נפש בשבת והזריו הרי זה
 ע"ב משובח ואין צריך ליטול רשות מב"ד היא

כיצד ראה תינוק שנפל לים פורש מצודה ומעלהו
 והזריו הרי זה משובח ואין צריך ליטול רשות מב"ד
 ואע"ג דקא צייד כוורי ראה תינוק שנפל לבור עוקר
 חוליא ומעלהו והזריו ה"ז משובח ואין צריך לטול
 רשות מב"ד ואע"ג דקא מתקן דרגא ראה שננעלה
 דלת בפני תינוק שוכרה ומוציאו והזריו ה"ז משובח
 ואין צריך ליטול רשות מב"ד ואע"ג דקא מיכוון

פת קמה יותר מדאי: כסא דהרסנא דגיס מטוגנים עם הקמח
 בשומן שלהם: שיורי שעבר עליו הלילה: מאי סימניה של אותו
 קולי: רמי מידו בככי כשנותן כלום בשיכיו זב הדם משורת שיכיו:
 ורבי יוחנן היכי עביד הכי וכו' לא גרסינן לה הכא אלא במס'
 ע"א: ומתחיל בפה וגומר בכני מעים ומסוכן הוא:

פיקוח דיסקומבראמיט בלעז בכל דבר שצריך לו לכפש להעביר
 סכנת מות: ואע"ג דצייד כוורי כל הכי אע"ג דקאמ'
 תנא משנה יתירה דייק דקתני איכי לריך ליטול רשות למה
 ליה דתכי הכי הא תכי ליה והזריו ה"ז משונק אלא הא אתא
 לאשמועינן שאפי' שהוא לריך לדבר: עוקר חוליא כדי להשפיל
 שפת הבור ויהא נוק ליכנס: ננעלה דלת והתינוק נבעת:

יום הכפורים פרק שמיני יומא סו

למיתכר בשיפיה מכבין ומפסיקין מפני הדליקה בשבת והורחיקה"ו משוכה ואין צריך ליטול רשות מב"ד ואע"ג דקא ממכיד מכוכי:

תנו רבנן עד היכן הוא בודק עד הוטמו וי"א עד פה לבו בודק ומצא עליונים מחים לא יאמר כבר מתו התחתונים מעשה היה ומצאו עליונים מחים ותחתונים חיים לומא הני תנאי כי הני תנאי דתנאי מהיכן הולד נוצר מראשו שנאמר *ממעיו אמו אתה גוי ואומר *גוי נורד והשליכי אבא שאול אומר ירמיהו מטיבורו ומשלח שרשיו איגך ואילך אפי' תומא אבא שאול ע"כ לא קאמר אבא שאול החם אלא לענין יצירה דכל מידו ממציעתיה מיתצר אבל לענין פקוח נפש אפילו אבא שאול מודה העיקר היותא באפיה הוא הכתוב *כל אשר נשמת רוח נראש'ו חיים באפיו. אמר רב פפא מחלוקת ממטה למעלה

למיתכר בשיפיה נסריס שלריך להס ליטקא אקריב' באפי קיסמין להדלקה: ומפסיקין מפני הדליקה בכלים של מתכת או של קרס מלאים מים ודליקה שיש בה סכנת נפשות קאמר: דקא ממכיד מכוכי משיל (ומלכיע) [ומלכיע] הגקלים לללות עליהם לערב: עד היכן הוא בודק אם דומה למת שאינו מויד איבריו עד היכן הוא למסקק לדעת האמת: עד הוטמו ואם אין קיות בקוטמו שאינו מוליח רוח ודאי מת ויניקוהו: גזי נורד וכו' הוא שער הראש: אפילו תומא אבא שאול כמי ס"ל עד קוטמו: ה"ג אמה רב פפא מחלוקת מלמטה למעלה

רבי יוחנן חש בצפדינא אול גביה דההוא מטרונית' ^ס
עבדא ליה מילתא חמשא ומעלי שבחא אמ'
לה בשבת נואי אמרה ליה לא צריכת אי מצטריכנא
מאי אמרה ליה אישחבע לי דלא מגלית אישחבע
לאלהא דישראל לא מגליני' גליא ליה נפק דרשה
בפירקא והא אישחבע לה לאלהא דישראל לא
מגלינא הא לעמו ישראל מגלינא והא איכא חילול
השם דמגלי לה מעיקרא מאי עבדא ליה אמר
רב אחא בר רב אמר מי שאור ושמן זית ומלח
[רב ימר אמר שאור גופי' שמן זית ומ'ח]
רב אשי אמר מישחא דגדפא דאווא אמר אביי
אנא עבדית לכולהו ולא איתסאי עד דאמר לי
ההוא טייעא אייתי קשייתא דזיתא דלא מלו תילת'
וקלינהו כנורא אמרא חדתא ואדביק בכבי דרריה
עברי הכי ואיתסאי ממאי הוי מחמימי חמימי דחיטי
צפדינא קולי השיכיס והקכיכיס: מטרוניתא נכרית היתה:
עבדא ליה רפואה חמשא ומעלי שבחא יוס ה'
נשנת וע"ש: והאיכא חלול השם שהיא סגורה שעבר על
שנועתו: מההיא שעתא גלה לה לא נשנעתי כי כך אמרתי:
משחא דגדפא דאווא שומן מוס עלס קטן שנראש כקף העוף
שקורין כני"ל סכה אותו על לדעיו: קשייתא דזיתא גרעיני
זתים: דלא מלו תלתא שלא הניחו שנים: אמרא חדתא על
מר מדש שקורין פוי"ר: ודבק בכבי דררי הדניק בשורות
השיכיס: ממאי הוי ע"י מה נא הקולי הזה: מחמימי האוכל

השם קשייתא דזיתא חמשה: אמר ר' יוחנן אמר ר' אבהו

זוהיה
אלא
אית.
אני'
בריה
אניה
זכמה
האמי'
אנא
יכנא
קניסי
אניה
ירחי
בריר
א לא
(ליה)
אבא
(סי):
דאמר
זורק
ת ליה
דאפא
כמשת:
סתקן:

אבל ממעלה למטה כיון דבדק ליה עד חוטמו שוב
אינו צריך דכתיב כל אשר נשמת רוח חיים באפיו:
וכבר היה ר' ישמעאל ור"ע וראב"ע מהלכין בדרך
ולוי הסדר ור' ישמעאל בנו של ראב"ע מהלכין
אחריהן נשאלה שאלה זו לפניהם מנין לפקוח נפש
שדוחה את השבת נענה ר' ישמעאל ואמר *אם
במחלת ימצא הגנב והוכה ומת ומה זה שספק
על ממון בא ספק על נפשות בא ושפיכות דמים
משמא את הארץ וגורם לשכינה שחסתלק מישראל
ניהן להצילו בנפשו קל וחומר לפקוח נפש שדוחה
את השבת נענה רבי עקיבא *וכי יויד איש על
רעהו וגו' מעם מזבחי תקחנו למות מעם מזבחי
ולא מעל מזבחי ואמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן

שם
נעריך
אימא
הסדר
שמות כב
שם כא
ו

מקלוקת דהנך תנאי דמר אמר עד לבומו אמר עד חוטמו מלמטה
למעלה שמוציאו דרך מרגלותיו תקלה ונודק והולך כלפי ראשו
דמר אמר בלבו יש להנפין אס יש בו קיות שנשמתו דופקת שסומר
אמר עד חוטמו דזימכין דאין קיות כיכר בלבו וכיכר בחוטמו:
ולוי הסדר לא פורש לי מהו: ושפיכות דמים שהותר לנעה"נ
לשפוק דמו של זה להללת ספק נפשות עבירה קמורה:
שמטמא את הארץ כדכתיב ולא תטמאו את הארץ גבי
פרשת רולקים: וגורם לשכינה שחסתלק מישראל כדכתיב
אשר אנכי שוכן בתוכם הא אס תטמאו איני שוכן וגבי
רולקים כתיב: מעם מזבחי אס כהן הוא שנא לעבוד עבודה:
ולא מעל מזבחי אס התקיל בעבודה אין מפסיק לבא לידון

שם כב

יום הכפורים פרק שמיני יומא סו

לא שנו אלא להמית * אבל להחיות אפוי מעל מוכחי ס
 ומה זה שספק ממש בדבריו ספק אין ממש בדבריו ע"כ
 ועבודה המארה דוחה שבת ק"ו לפיקוח נפש שדוחה
 את השבת נענה ר"א ואמר ומה מילה שהיא א'
 מרמ"ח איברוי שכאדם דוחה את השב' ק"ו לכל
 גופו שדוחה את השב' ר"י בר יהודה אומר את
 שבתותי תשמרו יכול לכל ת"ל אך חלק רבי יונתן
 בן יוסף אומר כי קדש היא לכם מסורה היא בידכ'
 ולא אתם מסורוי בידה ר"ש בן מנסיא אומר *ושמרו סס לא
 בני ישראל את השב' אמרה תורה חלל עליו שבת
 אח' כדי שישמור שבתות הרבה א"ר יהודה אמ'
 שמואל אי הואי התם הוה אמינ' דידי עדיפא מדידהו
 *וחי בהם ולא שימות בהם אמר רבא לכולהו אית ויקדש יח
 להו פירכא בר מן שמואל דלית ליה פירכא:
 ר' יהודה אומר כל שהוא מלא תשא ולמטה עג
 תשובה מכפרת מלא תשא ולמעלה תשובה פו
 תולה ויום הכפורים מכפר. תניא ר' אלעזר אומר
 חלא משלים ענדתו: אבל להחיות שידע ללמד זכות על
 חקד שנידון כנ"ד ליהרג: ועבודה חמורה שדוחה את
 השבת מפסיקה להלל נפש: ומה מילה שהיא תקון חקד
 מאיברוי של חקד: דוחה את השבת לפי שקייצין עליה כרת
 לאקר זמן כך שנויה בתוספתא דשנת: יכול לכל אפי' לפקוק
 נפש: ושמרו בני ישראל את השבת כדי לעשות שנתות
 אחרות יזהרו בשנת זו בקיום שמירת שנתות הרבה:

שכא ליה כרית יקדש ס יזכו על סוכו

שוב
 שפיו:
 לרד
 לכין
 נפש
 אס
 ספק
 מים
 ראל
 יוחה
 על
 זכחי
 יוחנן
 מטה
 ראש
 סומר
 טמו:
 עה"כ
 זורה:
 גני
 דכתיב
 וגני
 בודה:
 לידון

סמות לד אי אפשר לומר ונקה שכבר נאמר *לא ינקה ואי
 אפש' לומ' לא ינקה שכבר נאמר ונקה. הא כיצד
 מנקה הוא לשבים ואינו מנקה לשאינן שבים. שאל
 רבי מתיה בן הרש את רבי אלעזר בן עזריה ברומי
 שמעת ארבעה חלוקי כפרה שהיו ר' ישמעאל דורש
 א"ל ג' הן ותשובה עם כל אחד ואחד עבר אדם
 על מצות עשה ועשה תשוב' אינו זו משם עד שמוחלין
 ירמיה ג לו שנא' *שובו בנים שובכים ארפא משוכותיכם עבר
 אדם על מצות לא תעשה ועשה תשובה תשובה
 ויקרא י' תולה וי"ח מכפר שנא' *כי ביום הזה יכפר עליכם
 לטהר אתכם. עבר אדם על כריתות ומיתות בית
 דין ועשה תשובה תשובה ויום הכפורים חולין ויסורי
 מליס פט ממרקין שנ' *ופקדתי בשבט פשעם גו' אבל מי
 שיש חלול השם בידו אין כח לא בתשובה לחלות
 ולא בי"ה לכפר ולא ביסורין למרק אלא כלן חולין
 אי אפשר לומר ונקה שכבר נאמר לא ינקה דכתי' ונקה
 לא ינקה גבי הדדי: חלוקי כפרה שחלוקים נכפרתם
 זה כך וזה כך: א"ל שלשה הם החלוקים שיש ענינה
 שהיא לריכה לזה ולריכה לזה לזה חנל תשובה איכה ען
 החלוקים שהיא לריכה לכלן: שובו בנים שובכים ומיד ארפא
 למדת שיש ענינה שכפרתה בתשובה לצדה: כי ביום הזה
 יכפר עליכם למדת שיש ענינה שריכה יום הכפורים:
 ופקדתי בשבט פשעם למדת שיש ענינה שריכה יסורין
 ומסתברא הקל לקלה והקמור לקמורה: חלול השם קוטא

יום הכפורים פרק שמיני יומא סח

ומיחה ממרקת שנא *ונגלה באזני ה' צבאות אם
יכופר העון הזה לכם עד תמותון וגו'. היכי דמי
חלול השם אמר רב כגון אנא דשקילנ' בשרא
מבי טבחא ולא לתר לא יהיבנ' דמי [אמר אביי]
וה"מ באחר' דלא תבעי אבל באתרא דתבעי לית
לן בה אמר רבינא הא מתא מחסיא אתרא דתבעי
הוא אביי כי הוה שקיל בשרא מבי כ' שוחפי יהיב
זוזא להאי וזוזא להאי וקרבינהו אהרדי ועביר להו
חושבנא רבי יוחנן אמר כגון אנא דאולינא ד'
אמות בלא תפילין ובלא תורה. (רב יצחק בר
אבדימי) [יצחק דבי ר' ינאי] אמר כל שחביריו בושין
משמועתו (היכי דמו) אמר רב נחמן בר יצחק כגון
דאמרי אינשו שרא ליה מריה לפלניא אבוי אמר

ומקטיף אחרים: באזני ה' צבאות אמר הנביא צלזלי. אמר
הקב"ה אם יכופר העון הזה עד תמותון שיש עבירה
ז'ין לה כפרה אלא צמיחה: ולא יהיבנא דמי לאלתר
וכשאי מאקר לפרוע הוא אומר שאני גולן ולמד ממני להיות
חלול בגול: באתרא דלא תבעי שאין לך הטבח לתבוע
הקסותיו ועל הלוקח להניח לו לביתו מעותיו: ומתא מחסיא
מקומו של רבינא: יהיב זוזא להאי וזוזא להאי שח' לא
ידע סברו שנתתיו לזה ויש כאן קלול השם: ועביר חושבנא
וקחרין וכותבין לו צער פנגד מה שנטלו: כגון אנא דמסנינא
וכו' ואין הכל יודעין שנטלתי בנירסתי ולמדן הימני להבטל
סתמוד תורה: מחמת שמועתו מתמת שם רע היוכל עליו:
שרא ליה מריה יקסול לו יולרו על קעאיו:

כדתניא *ואהבת את ה' אלהיך שיהא שם שמים
 דנליס ומתאהב על ירך שיהא אדם קורא ושונה ומשמש
 ת"ח ודבורו בנחת עם הבריות ומקחו ומתנו בשוק
 נאה ונושא ונוחן באמונה מה הבריות אומרים עליו
 אשרי פלוני שלמד תורה אשרי אביו שלמדו תורה
 אשרי רבו שלמדו תורה אוי להן לבני אדם שלא
 למדו תורה ראיתם פלוני שלמד תורה כמה יפין
 דרכיו כמה מתוקנים מעשיו עליו הכתיב אומר
 *ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר כך אתפאר
 ישעיה וטט ובזמן שאדם קורא ושונה ומשמש ת"ח ואין דבורו
 בנחת עם הבריות ואין מתנו ומקחו נאה בשוק ואינו
 נושא ונוחן באמונה מה הבריות אומרות עליו אוי
 לפלוני שלמד תורה אוי לו לאביו שלמדו תורה
 אוי לו לרבו שלמדו תורה (אשרי בני אדם שלא
 למדו תורה) פלוני שלמד תורה כמה מכוערים
 מעשיו כמה מקולקלים דרכיו עליו הכתוב אומר
 *באמור להם עם ה' אלה ומארצו יצאו :

מתאהב על ירך לקצרך : קורא מקרא : שונה משנה : ומשמש
 ת"ח ללמוד תלמוד הוא ישוב טעמי המשניות מה טעמן ומהיכן
 למדו : באמור להם עם ה' אלה את זו קרא הכתוב קולל השם
 כשאדם קשוב עוזר עבירה ופורענות בא עליו והכל אמרו מה
 הועיל לו ראו הקסידים והקכמים רעה באה עליהם שכל ויקללו
 את שם קדשי ונמה קללוהו באמור עליהם האומות שגלו ביניהם
 ראו עם ה' אלה ולא יכול להלילם שלא יגלו כמלא ש"ש מתקלל
 וכבודו קתמעט :

יום הכפורים פרק שמיני יומא סט

אמר רבי חמא בר חנינא גדולה תשובה שמביא' עד
 רפואה לעולם שנ' *ארפא משוכת' אוהבם ^{סס}
 נדבה וגו' רבי חמא בר חנינא רמי כתיב *שובו ^{הושע יד}
 בנים שובכים דמעיקרא שובכים אתם וכתיב *ארפא ^{ירמיה ג}
 (משוכתם) [משוכותיכ'] לא קשוי' כאן מאהב' כאן מירא' ^{סס}
 (אמ') רב יהוד' (רב אמר) רמי כתי' שובו בנים שובכי
 ארפא משוכותיכם וכתיב *כו אנכי בעלתי בכם ^{סס}
 גו' לא קשיא כאן מאהבה ומיראה כאן ע"י יסורין:
 א"ר לוי גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד עה
 שנ' *שיבה ישראל עד ה' אלהיך וגו' (ר' יוחנן ^{סס}
 אמר עד ולא עד בכלל ומי א"ר יוחנן הכי והא) אמ' ^{הושע יד}
 ר"י גדולה תשובה שדוחה ארץ לא תעשה ^{ל"ת שלא}
 שובו בנים שובכים דמעיקרא שובכים אחם כשתעשו ^{כצלה}
 תשובה מעלה אני עליכם כאלו תקלת הקטף ע"י ^{הראשו}
 שטות וכערות: שובכים אנרין זלע"ז: וכתיב ארפא ^{וגו'}
 משוכתם משמ' מכאן ואילך כזעל מוס שכתרפא שיקלת
 שמו עליו: כאן מאהבה השז מאהבה נעקר עונו מתקלתו:
 כאן מיראה ארפא: כתיב שובו בנים אלמא בעלי תשובה קרוין
 ננים: וכתיב כי אנכי בעלתי בכם אלמא עבדים מקרו:
 כאן מאהבה ומיראה קרוין ננים (שובנים): כאן ע"י יסורין
 שלא שזו עד שנתייסרו זיסורין קרוין עבדים. ואית דגרסי
 כתיב שובה אלי ואשובה אליכם וכתיב כי אנכי בעלתי בכם
 ואשובה אליכם לאחר תשובה וכתיב כי אנכי בעלתי כנר קודם
 שתשובו. כאן מאהבה ומיראה קאמר כי אנכי בעלתי בכם:

מים
 זמש
 שוק
 עליו
 ורה
 שלא
 יפין
 זומר
 פאר
 בורו
 אינו
 או
 זורה
 שלא
 יים
 זומר
 שמש
 זתיקן
 השס
 מה
 יקללו
 כיהם
 תקלל
 ש

ירמיה נ שבתורה שנא *הן ישלח איש את אשתו והלכה
 מאתו והיתה לאיש אחר וגו' עד ושוב אלי נאם
 ה' (לא קשיא הא כיחיד והא בצבור) אמר ר' (יוסי)
 [יונתן] גדול' תשובה שמביא הגאול' שנ' *וכא לציון
 גואל ולשבו פשע מאי טעמ' וכא לציון גואל משו'
 ולשבו פשע ביעקב. (אמר ר' יונתן גדולה תשובה
 שמקרכת גאולה לעולם שנא' *שמרו משפט ועשו
 צדקה כי קרובה ישועתי לבא וצדקתי להגלות):
 עו אמר ה'יש לקיש גדולה תשובה שודונות נעשות
 להם כשגגות שנא' *שוכה ישראל עד ה'
 ע"נ אלהיך כי כשלת בעונך האי עין מויד הוא וקרי
 ריה מבשול איני והא אמ'ר'ל גדולה תשובה שודונות
 נעשות להם כזכיות שנא' *וכשוב רשע מרשעתיו וגו'
 עליה (חיה) [הו'] יחיה לא קשי' כאן מאהב' כאן מירא'
 א"ר שמואל בר נחמני א"ר יונתן גדולה תשובה
 שמארכת ימיו ושנותיו של אדם שנ' *חיה יחיה
 א"ר יצחק אמרו במערבא משמי' (הרבא) [דרבה] בר
 מדי בא וראה שלא כמדת הקב"ה מדת ב"ז מדת
 ב"ז אדם מקניט את חברו ספק מהפיים ממנו ספק
 אין מתפיים ממנו ואם תמצא לומר מהפיים ממנו
 ספק מתפיים ממנו בהברים ספק (מהפיים ממנו
 כי כשלת בעונך [עוונך] יקטן כמכשול שהיא שניה: עליהם (חיה)
 [הוא] יחיה על כל מה שעשה ואף על העבירות: מתפיים ממנו
 סקבל היקנו פיוסין. (משש סדכ לדקדוק ומתפיים כלסין ומתפעל):

יום הכפורים פרק שמיני יומא ע

בממין) אינו מתפייס בדברים] אבל מדת הקב"ה
 אינו כן אדם עובר עבירה בסתר מתפייס ממנו
 בדברים שנא' *קהו עמכם דברים ושובו אל ה' ^{כושע יד}
 ולא עוד אלא שמחזיק לו טובה שנא' *וקח טוב ^ס
 ולא עוד אלא שדומה כמו שכנה מזכח והקריב
 עליו קרבן שנאמר *ונשלמה פרים שפתינו ושמא ^ס
 תאמר פרו חובות ת"ל אוהבם נדברה (אמר מד
 זוטרא בר טוביה אמר רב) [תניא הו' ר"מ אומר]
 גדולה תשובה שאפי' יחיד שעשה תשובה מוחלין
 לו ולכל העולם שנא' *ארפא משובתם אוהבם ^ס
 נדבה כי שב אפי' ממנו מהם לא נאמר אלא ממנו
 היכי דמו בעל תשובה [אמר רב יהודה] כגון שבא
 דבר עבירה לידו פעם ראשונה ושניה *ופירש הימנה ^{גידים}
 מחווי רב יהודה כאותו מקום וכאותה אשה ובאותו ^{הגורד}
 פרק אמר רב יהודה רב רמי כתיב *מכסה פשעיו ^{וכיבול}
 לא יצליח ומודה ועיוב וגו' וכתיב *אשרי נשוי פשע ^{משלי כח}
 כסוי חטאה לא קשיא כאן בחטא מפורסם כאן
 ונשלמה פרים שפתינו במקום פרים: נדבה מקובלת ברנא
 יומר מקונה: ארפא משובתם של רבים לפי שזכר אפי' מן היקיד:
 שבא דבר עבירה לידו אותה עבירה שנכשל בה כנר: באותה
 אשה ובאותו מקום שעבר כנר העבירה: ובאותו פרק שמתוך
 שדומה הכל מכל וכל לזמן שנכשל בה כנר ילכו מתגבר עליו
 ואומר לו ראה פלוני ואיתו מקום ואיתו פרק היא קיום עשה
 קה שעשית כנר: כסוי חטאה שלא נגלת עונו: בחטא מפורסם

גידים
 הגורד
 וכיבול
 משלי כח
 תלים לב

בחטא שאינו מפורסם רב זוטרא בר טוביה אמר
[ר"נ] כאן בעבירות שבין אדם למקום כאן בעבירות
שבין אדם לחברו:

עו תניא א"ר יוסי ברכי יהודה עבר אדם עבירה פעם
ראשונה מוחלין לו. שניה מוחלין לו. שלישית
מוחלין לו. רביעית אין מוחלין לו שנא' *כה אמר
ה' על שלשה פשעי ישראל ועל ארבע' לא אשיבנו
ואומר *הן כל אלה יפעל אל פעמים שלש עם
גבר. מאו ואומר וכי תימא הני מילי בצבור אבל
ביחיד לא ת"ש הן כל אלה יפעל אל פעמים שלש
עם גבר. ת"ר עבירות שהתודה עליהם י"ה זה לא
יתודה עליהם י"ה אחר ואם שנה בהן צריך שיהודר
עליהם בי"ה אחר ואם לא שנה בהן [וחזר] זה חזרה
עליהן עליו הכתוב אומר *ככלב שב על קיאו כסיל
שונה באולתו ר' אלעזר (בר' יהודה) [בן יעקב] אומר
כל שכן הרי זה משוכח שנא' *כי פשעי אני ארע
וחטאתי נגדי תמיד אלא מה אני מקיים ככלב שב
על קיאו כדרב הונא דאמר רב הונא כיון שעבר
אדם עבירה ושנה בה הותרה לו. הותרה לו ס"ד

עו
טס
עמוס ב
איוב לג
מחלי כו
תליסכא
קדושי'
ס"ד
סוטה

פרק היה טוב לו שיתודה ויתצייש ולא יכפור בו: בחטא שאינו מפורסם
כטא לא יגלה קטאו וכבוד השם הוא שכל מה שאלם קוטא
כפרהסיא מיעוט כבוד שמים הוא: עבירות שבין אדם
לחבירו יגלה לרבים שיבקשו ממנו שימחול לו:
וחטאתי נגדי תמיד איכי סטר שכפרת עלי זהרי הוא כאלו לכנדי

בשם השם יתעלה ויגלה ויכבוד השם הוא שכל מה שאלם קוטא

פגו שביעית זו שאכלה פגו שביעית אמר להם בבקשה
מכם הודיעו על מה היא לוקה כדי שלא יאמרו על
מה שזו לוקה זו לוקה מיד הבואו פגו שביעית ותלו
לה בצוארה והכריזו עליה על כך היא לוקה:

מפרסמין את החנפים מפני חלול השם שנאמר
*ובשוב צדיק מצדקתו ועשה עול ונתתו
מכשול לפניו הוא ימות כי לא הוהרתו וגו' תשובת
המוחלטין מעכבת את הפורענות ואפילו לאחר
שנחתם גזר דינם של פורענות שלות רשעים סופה
תקלה והרשות מקבר' את בעליה ערום נכנס לה

עט
סס
יחזקאל ג
פירשו
אפי'
תשובת
המוחלטין

וב"כ זיכתה והתרו בה למלקות כך דור המדבר מתים במדבר
הריב"ש שהאמיכו למרגלים ומה מת במדבר על שמעו כא המורים
סי' פ"ו אמר יכתב סורקני שלא יאמרו אף אני קלקלתי כמותם:
פגו שביעית תאכיס שלא נשלו כל לרכן ורמזא אמר
והיתה שנת הארץ לבס לאכלה ולא להכסד:

וב"כ
הריב"ש
סי' פ"ו
ולוקה
מדדנך

מפרסמין את החנפים שהם רשעים ומראים עלמם כאלו
הם לדיקים אם יש מכיר במעשיו מזה לפרסמו:
מפני חלול השם שזכי אדם למדים ממעשיו וסבורים עליו
שהוא לדיק ועוד כשפורענות באה עליו זכי אדם אומרים מה
אף בלב הועיל לו זכותו: שנאמר ובשוב צדיק וגו' סיפיה דקרא
וכתתי מכשול לכיו אני מוכיא לידו קטא גלוי לכל שיכשל בו
וילעו את מעשיו: המוחלטין רשעים גמורים: שלות רשעים
סופה תקלה מתוך שלותם הם יושנים ומהרהרים בעבירות:
והרשות הרבנות: מקברת את בעליה שנאמר וימת יוסף

ר"ל
חולת
עול שהיא
כסת
כש"ה
אף בלב
עולות
תפעלון
רש"א

פנים בעיה"ו אשריה' למשה ואהרן שלא נשא
 נודני כ הקב"ה להם פנים בעיה"ו שני * יען לא האמנתם
 ביוגיו הא האמנתם ביו עדין לא הגיע זמנכם ליפטר
 מן העולם אשריהם לצדיקים לא דיון שזוכין לעצמן
 אלא שזוכין לבניהם ולבני בניהם עד סוף כל
 הדורות הרבה בנים היו לו לאהרן שראוין לישרף
 ויקרא * כנרב ואכיהוא שנא * רנוחרים אלא שזכות אבותם
 עמדה להם אוי להם לרשעים לא דיון שמחייבין
 עצמן אלא שמחייבין לבניהם ולבני בניהם עד סוף כל
 הדורות הרבה בנים היו לו לכנען שהיו ראוין ליסמך
 כטבי עבדו של ר"ג אלא שזכות אביהם גרמה להם:
 פא כל המזכה את הרבי אין חטא בא על ידו וכל המהטיא
 את הרבים [במעט] אין מספיקין בידו לעשות
 חשוכה כל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו
 תליס טו מ"ט שלא יהא הוא בניהם וחלטיריו בג"ע שנא * כי
 לא תעווב נפשי לשאול לא התן חסידך לראות שחת.
 וכל המטיא את הרבים אין מספיקין בידו לעשות
 השיבה שלא יהא הוא בג"ע וחלטיריו בניהם שנא
 משלי כח * אדם עשוק בדם נפש עד כור ינום אל יחמכו בו:
 כנרב ואכיהוא שנאמ' הניחרים אלמא אף הם היו ראויים
 לישרף וכיתותרו:

אין חטא בא ע"י הקב"ה מדקה את העבירה מלפניו שלא
 תבא לידו: כי לא תעווב נפשי למדנו שהקב"ה מוכע
 את החטא מלהכשילו: עשוק בדם נפש מקוייב נכפש שאבדה על
 ידו: אל יחמכו בו שלף יפול אלא מכידין אותו ויפול בנור גיהנם:

יום הכפורים פרק שמיני יומא עג

משנה האומר אחטא ואשוב אחטא ואשוב אין פכ
מססיקין בידו לעשות תשובה אחטא וי"ה פה
מכפר אין יום הכפורים מכפר. עבירות שכין אדם ע"נ
למקום י"ה מכפר עבירות שבינו לבין חברו אין
י"ה מכפר עד שירצה את חברו את זו דרש ר'
אלעזר בן עזריה *מכל הטאותיכם לפני ה' תטהרו ויקרא טו
עבירות שכין אדם למקום יום הכפורים מכפר
עבירות שבין אדם לחברו אין י"ה מכפר עד שירצה
את חברו א"ר עקיבא אשייכם ישראל לפני מי
אתם מטהרין ומי מטהר אתכם אביכם שבשמים
שנא' *וורקזי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל יחוקאל
טמאותיכם ומכל גלוליכם אטהר אתכם ואו' *מקוה לו
וישראל ה' מה המקוה מטהר את הטמאים אף ירויים יו
הקב"ה מטהר את ישראל: גמ' *אחטא ואשוב אחטא פז
ואשוב תרי וימני למה לי כדרב הונא [אמ' רב] דאמר
רב הונא [אמר רב] כיון שעבר אדם עבירה ושנה
בה הותרה לו הותרה לו ס"ד אלא אימא נעשית
לזכהיתר. [אחט' וי"ה. מכפר אין י"ה מכפר לימ' מזני'
דלא בר' דתניא [ר' אומר] על כל עבירות שבחורה
בין עשה תשובה בין לא עשה תשובה י"ה מכפר
אפי' חימא ר' אגב שאני. רמי ליה רב יוסף בר
כרבי הונא דכיון שקטל תרי וימני טוב אין מססיקין בידו לעשות
תשובה לפי שהענינה דומה עליו כהיתר: לימא דלא
כרבי דאמר אפי' בלא תשובה עכפר: אגב שאני מאקר שעליו

חבו לר' אבהו חנן עבירות שבין אדם לחברו אין י"ה
 מכפר עד שירצה את חברו דכתיב מכל הטאחוכם
 לפני ה' חטהרו והא כתיב *אם יחטא איש לאיש
 ופלוו אלהים מאן אלהים דייני' אי הכי אימא סיפא
 אם לה' יחטא איש מי יתפלל לו אלא ה"ק אם
 יחטא איש לאיש ופלוו אלהים ימחול לו אם לה'
 יחטא איש מי יתפלל לו תשובה ומעשים טובים:
 פג א"ר יצחק כל המקניט את חברו אפילו בדברי
 צריך לפייסו שנאמ' *בני אם ערבת לרעד
 חקעת לזר כפך נוקשת באמרי פיך נלכדת באמרי
 פיך עשה זאת איפה בני והנצל כי באת בכף רעד
 הוא סומך לחטוא אינו מכפר; דהכתי' ופלוו אלהים וקס"ד
 ופלוו לשון תפלה ופיוס הוא הקנ"ה מפלוו ומפייסו ומכפר עלי:
 מאן אלהים דיינא והאי ופלוו מלשון וכתן בפלילים הדיין
 ישפט זיניהם: אי הכי דפלוו דקרא לשון משפט זיניה:
 אימא סיפא מי יתפלל לו מי ישפטנו בשביל המקום וכי אין
 שלוקים הרבה למקום ליפרע ממנו: הכי קאמר אין הכי
 כמי דפלוו דקרא לשון פיוס וה"ק אם יחטא איש לאיש ושללו
 לקצרו וירצהו אלהים ימחול לו: ואם לה' יחטא איש מי
 יתפלל בעדו אם אינו שז מעבירות שבידו קך הוה עלי
 הכהן מוכיח את זכוו שיטובו מרעתם:
 בני אם ערבת לרעד וגו' בשביל זר לערבו במתן: או אם
 נוקשת באמרי פיך שהקנטתו בדברים: עשה זאת
 והנצל כי באת בכף רעד על עסקי מתן לך התר פס

ע' גי' אביון שבקי' וקאזיל שמע ר' אבא נפק אבתריה
 הגמ' אדהכי הדר ר' ירמיה אפיה ואתא בתריה א"ל
 משליו לא צריכא השתא עלי רמי דכתיב *לך התרפס
 ורהב רעד. ר' זיורא כל מאן דהוה ליה מלחא
 בהדיה (הוה ממציא ליה נפשיה) חליף ותני קמיה
 וממציא ליה כי היכי דניחוי וניפוק ליה מדעתיה:
 פה רב הוה ליה מלחא בהדיה ההוא טבחא אול
 שס תריסר ירחי שתא לא אתא כי מטא מעלי
 יומא דכפורי ולא אתא אמ' איזיל אנא לפייסיה
 פגע ביה רב הונא א"ל היכא קאזיל מר א"ל לפיוסי
 לפלניא אמר אזיל אבא למקטיל גברא אול קרא
 אבב' א"ל אבא את זיל לית לי מלח' בהדך הוה קא
 פליג רישא אישתמיט נרגא מחייה ארישיה וקטליה:
 פו רב הוה פסיק סידרא קמיה דרבי *אתא ר' חייא
 שס הדר לרישא עייל בר קפרא הדר לרישא אתא
 ע"ג ר' שמעון בר רבי הדר לרישא אתא ר' חנוניא
 בר' חמא א"ל כל דאתי נימא הדר לרישא נקט
 ממצי' נפשיה לפני מי שקטא לו אולי יבקש ממנו מקילה
 וימקול לו: חליף ותני עובר ושוכה ומשגש פעמים רבות:
 בהדי טבחא הטנק קטא לו: קאזיל אבא רב: למקטל נפשא
 עכשיו הוא מעכישו למות: פליג תבר: רישא משבר
 עלמות ראש בהמה: נרגא שלף הגרוץ מן העץ:
 סידרא פרש' מקרא של כביאים או של כהונים: אתא ר'
 חייא וגם הוא היה קסן לפסוק עמו וקור בשבילו

ה'ס'ב' ה'ק'ב' ה'מ'ב' ה'נ'ב' ה'ס'ב' ה'ק'ב' ה'מ'ב' ה'נ'ב'

יום הכפורים פרק שמיני יומא עה

ר' חנינא מלחא בהדיה אול רב לגביה תריסר
מעלי יומא דכפורי ולא אפיים והיכי עכיד הכי
והאמר ר' יוסי בר חנינא כל המבקש מטו מחברו
אל יבקש ממנו יותר מג' פעמים רב שאני ורבי
חנינא היכי עכיד הכי והאמר רבא כל המעכיר
על מדותיו מעבירין לו על כל פשעיו אלא ר' חנינא
חלמא חזא ליה לרב דזקפי ליה בדיקלא וגמירי מאן
דזקפי לי' בדיקלא רישא הוי אמ' אדחיה ולא נדחיון:
ת"ר הרואה קרי בי"ה יורד וטובל ולערב ישפשף. פז
תנא רבי ר' ישמעאל הרואה קרי בי"ה עונותיו פח
מחולין והא תניא עונותיו סדורין לו מאי סדורין
סדורין לימחל תני תנא קמיה דר"נ בר יצחק הרואה
קרי בי"ה ידאג כל השנה כולה ואם עלתה לו
לראש הפרשה: רב שאנו מקמיר היה לעלמו: חלמא חזא
ליה לרב ראה תלוס על רב שתלחוהו דקל והוא סימן
בשיאות ראש וגדולה. ורבי קנינא ראש ישיבה הוה כדקאמר
רבי בשעת פטירתו קנינא רבני קמא ישב בראש וכשראה
תלוס זה לרב דאג למות לפי שאין מלכות כוגעת במלכות
קנרתה אמר תדקיייה מהכא ויברק לבנל מפני ישס יהיה
לראש ולא כדקיין למות בשבילו:
הרואה קרי בי"ה ולא במתכיון: עונותיו מחולין סימן
טוב הוא יראה זרע יאריך ימים: ידאג כל השנה
כולה שמא לא קבלו תעניתו והשביעוהו במה שבידס להשביעו
כענד המחג כוס לרבו ושפך לו קיתון על פכיו: ואם עלתה

ע"ג
גנו'
המאמר'
בחלוק

אין קנה זרע יאריך ימים

שנה מוכטת לו שהוא בן העה"כ אר"נ בר יצחק
חדע שכל העולם כלו רעב והוא שבע כי אתא רב
דימו אמר (אמרי במערבא) מפוש חיי סגיי ומסגיי
ת"ר אדם שיש בידו עכירה ומתודה ואינו חוזר בה
למה הוא דומה לאדם שתופס בידו שרץ שאפילו
טובל בכל מימות שבעולם לא עלתה לו טבילה ורקו
מידו מיד עלתה לו טבילה שנא' *ומודה ועווב ירוחם
ואומר *נשא לבבנו אל כפים אל אל בשמים:

חומר
זי
הובא
במסכ'
תיבנית
חשלי כח
איכה ג

סוכה פרק ראשון סוכה

א תניא רבי יוסי אומר מעולט לא ירדה שכינה למטה
ה (מעשרה) ולא עלה משהוא ליהו למרום שנאמר
תל' קטו *השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם. ולא
לו שנה שלא מת מוכטק לו שיש בידו מעשים טובים שהגינו
עליו וכן העול' הבא הוא: חדע שהרי כל העולם כולו
רעב מתשמיש: והוא שבע לא נתעכה בואת ואלא מדעתו
השביעוהו ואע"ס כן עלתה לו שנה יש לדעת שלדיק גמור
הוא: מפיש חיי זה שראה קרי צי"ה: סגיי ומסגיי צננים
וצני צנים שכך הסימן יראה זרע יאריך ימים: שיש בידו
עבירה גזל ואינו חוזר לשלם: נשא לבבנו אל כפים
לריך לישא הלכ לשמים כלוי שיחזור מקלקולו:

תל' קטו